



# Levanger kommune

**Økonomiplan  
2009-2012**



**Rådmannens forslag 25.06.2008  
med kommunestyrets vedtak  
1.10.2008 (se kap. 8)**

## Innholdsfortegnelse

<b>1</b>	<b>Innledning, rådmannens kommentarer .....</b>	<b>3</b>
1.1	SAMMENDRAG .....	3
1.2	OM ØKONOMIPLANPROSESSEN .....	4
1.3	LOKAL SAMFUNNSUTVIKLING .....	4
1.4	KOMMUNALE TJENESTER .....	4
1.5	ORGANISASJONEN .....	5
1.6	ØKONOMI .....	5
<b>2</b>	<b>Visjon og overordna mål .....</b>	<b>6</b>
2.1	VISJON .....	6
2.2	OVERORDNA MÅL FOR LEVANGER KOMMUNE .....	6
<b>3</b>	<b>Folketallsutvikling - prognoser .....</b>	<b>7</b>
<b>4</b>	<b>Rammebetingelser – forutsetninger – spesifiseringer .....</b>	<b>8</b>
4.1	KOMMUNALE PLANER OG UTREDNINGER – ØKONOMISKE KONSEKVENSER .....	8
4.2	EIENDOMSSKATT .....	8
4.3	SKATT OG RAMMEOVERFØRINGER .....	9
4.4	MOMSKOMPENSASJON PÅ INVESTERINGER .....	10
4.5	KOMPENSASJONSTILSKUDD .....	10
4.6	FINANSPOSTER .....	10
4.7	SYKEFRAVÆR .....	11
4.8	LIKESTILLING .....	13
<b>5</b>	<b>Prioriteringer 2009-2012 .....</b>	<b>15</b>
5.1	PRIORITERING INVESTERINGER 2009-2012 MED KOMMENTARER .....	15
5.2	PRIORITERINGER DRIFT MED KOMMENTARER .....	19
<b>6</b>	<b>De enkelte enheter – hovedmål, endringer i perioden og prioriteringer ved endrede rammer .....</b>	<b>24</b>
6.1	FELLESOMRÅDER .....	24
6.2	SKOLER OG BARNEHAGER .....	24
6.3	BARN OG FAMILIE .....	28
6.4	INNVANDRERTJENESTEN .....	31
6.5	PLEIE OG OMSORG .....	33
6.6	HELSE- OG REHABILITERING .....	38
6.7	STAUPSHAUGEN VERKSTED .....	42
6.6	KULTUR .....	43
6.7	BYGG OG EIENDOM .....	47
6.8	DRIFT OG ANLEGG .....	50
6.9	KOMMUNALTEKNIKK .....	52
6.12	BRANN- OG FEIERVESEN .....	54
6.13	TJENESTEOMRÅDER I INNHERRRED SAMKOMMUNE .....	57
	<b>VEDLEGG TIL ØKONOMIPLANEN: .....</b>	<b>58</b>
<b>7</b>	<b>KOSTRA-tall .....</b>	<b>58</b>
<b>8</b>	<b>Politisk saksbehandling .....</b>	<b>65</b>
8.1	FORSLAG I MØTE .....	65
8.2	AVSTEMNING .....	73
8.3	VEDTAK .....	74

# 1 Innledning, rådmannens kommentarer

## 1.1 Sammendrag

Etter nesten 20 år med sammenhengende akkumulerte underskudd i Levanger kommune kunne kommunestyret i mai 2007 vedta et regnskap for 2006 hvor alle gamle underskudd er nedbetalt. Året 2007 ble også levert med et positivt regnskapsresultat for Levanger kommune. Til tross for det relativt gode regnskapsresultatet viser regnskapet et negativt netto driftsresultatet. Dette betyr at kommunen har hatt større løpende utgifter enn inntekter i 2007. Det er derfor nødvendig å redusere aktiviteten om ikke inntektene øker framover. Selv om kommunen de siste årene har gjenfunnet sin økonomiske handlefrihet og er ”friskmeldt” med utmeldelse av Robek, er det mange økonomiske utfordringer. KS og Kommunaldepartementet anbefaler at kommunene bør budsjettere med en margin mellom løpende inntekter og utgifter på 3%. Dette for å ha mulighet til å møte utforutsatte kostnadsøkninger/inntektsbortfall og for å ha en egenfinansiering av investeringer. I kommunens budsjett for 2008 er det budsjettert med en margin på 6,5 mill kr, som utgjør ca 1%. Budsjettert netto driftsresultat er negativt også for 2008. Dette skyldes planlagt bruk av tidligere avsetninger.

Å gjenopprette den økonomiske balansen har vært en svært krevende oppgave og har nødvendiggjort mange upopulære tiltak. Når en nå har fått ryddet opp i ”gamle synder” er det selvsagt forventninger om bedre tider og økt aktivitet innenfor prioriterte oppgaver. Foreliggende økonomiplan viser imidlertid at det fortsatt er behov for effektiviseringstiltak for å kunne finansiere nye tiltak som allerede er vedtatt eller varslet. Det har vært et mål å få til en driftsmargin på 2% av brutto driftsinntekter hvert år. I foreliggende forslag til plan er marginen knapt 1% hvert år.

Levanger kommune står foran betydelige demografiske endringer. Antall elever i grunnskolen vil reduseres med 30-40 pr år, mens antallet eldre over 90 år forventes å øke betydelig i planperioden. Prognosene tilsier en økning fra 104 personer i denne aldersgruppa i 2007 til 124 i 2011. Dette tilsier selvsagt en vridning av ressursbruken fra skole til eldreomsorg. Problemet med dette er at elevtallsnedgangen er spredt på mange skoler og klasser, slik at det ikke er så enkelt å ta ut effektene av elevtallsnedgangen.

Økonomiplaneforslaget følger profilen i vedtatt plan for 2008-2011, men har tatt høyde for følgende endring i ressursbehov i forhold til budsjett 2008 (i 2009-kroner) :

- Barne- og familietjenesten 1,3 mill
- Pleie og omsorg 1,5 mill – 5,5 mill
- Opptrapping kulturskolen 0,5 – 1,0 mill
- Tiltak mot uønska deltid og lærlinger 2,5 – 4,5 mill

I løpet av 2008 vil ny felles kommuneplan for Levanger og Verdal bli ferdigstilt. I forbindelse med denne vil de overordna målene bli vurdert. Foreliggende planforslag baserer seg derfor på tidligere vedtatte overordna mål.

Selv om Levanger kommune de siste 10 årene har gjort betydelige utbygginger/ombygginger av skolene, er vi ikke ferdig. I foreliggende plan ligger midler til å ferdigstille rehabilitering på Skogn barne- og ungdomsskole. De øvrige renoveringsprosjektene er oppjustert noe pga prisstigning og justerte kalkyler fra enheten Bygg og eiendom. Dette innebærer at det foreslås 11 millioner kroner til hhv Nettet ungdomsskole i 2010 og Mule oppvekstsenter i 2011.

I forhold til vedtatt plan er det i rådmannens forslag til økonomiplan for 2009-2012 lagt inn ytterligere 10 millioner kroner til eventuelt kjøp og ombygging av tidligere Staup vgs. I tillegg er det foreslått bevilget 44 millioner kroner i perioden 2009-2010 til bygging av ny svømmehall. I perioden 2011-2012 er det forelått 38 millioner til planlegging og bygging i forbindelse med behov for nye botilbud med heldøgns omsorg i pleie og omsorg.

Selv om Levanger kommune er en av de kommunene i Nord-Trøndelag med lavest gjeld pr innbygger er gjelda økende og for høy i forhold til inntektsgrunnlaget. Det er derfor et mål å komme over til en situasjon hvor en ikke lånefinansierer større investeringer enn det en makter å betale tilbake i avdrag det enkelte året. Dette oppnås imidlertid ikke i denne økonomiplanperioden.

## **1.2 Om økonomiplanprosessen**

Arbeidet med rullering av Økonomiplanen startet med et felles dialogseminar for administrasjon og tillitsvalgte for Levanger og Verdal i Åre i februar 2008. Den 16. april ble det så gjennomført et eget seminar for Levanger kommune på Levanger. Foruten kommunestyrets medlemmer deltok enhetsledere og tillitsvalgte på dette seminaret. Foreliggende planforslag baserer seg på disse seminarene, samt etterfølgende arbeidsmøter/drøftinger i møter med enhetsledere/tillitsvalgte og foreløpige drøftinger i forbindelse med orienteringer i formannskapet.

Planen ferdigstilles fra rådmannen før sommerferien og vil være tilgjengelig for alle som ønsker å komme med innspill før den politiske behandlingen i september/oktober.

## **1.3 Lokal samfunnsutvikling**

Dels som følge av den kraftige nedbemanningen og omstillingen Levanger kommune har vært nødt til å gjennomføre de siste årene har det vært mye negativ omtale av kommunen i media. Mange har nok fått et bilde av at Levanger ikke alltid er ”Triveligst i Trøndelag”. Likevel har folketallet økt jevnt og trutt og det har vært en stor økning i nye arbeidsplasser, særlig i servicenæringene.

Som et ledd i arbeidet med å bygge opp en bedre image har kommunen de siste par årene investert mer enn før i kulturelle tilbud og også forsøkt å få til positiv profilering av kommunen gjennom sponning av toppidrettsutøvere fra kommunen. Etter rådmannens vurdering vil det fortsatt være behov for å satse på identitetsbygging og positivitet for Levangersamfunnet. Dette må vi make å få til samtidig som vi driver et utstrakt samarbeid med våre nabokommuner om profilering og næringsutvikling.

## **1.4 Kommunale tjenester**

Når framtidig aktivitet skal prioriteres må det tas hensyn til befolkningsutviklingen, tilbakemelding fra innbyggerne gjennom bl.a brukerundersøkelser, sammenligning med andre kommuner ved hjelp av Kostra-statistikk, og utfordringer for kommunen framover.

Det gjennomføres brukerundersøkelser i regi av KS-effektiviseringsnettverket. Her er Levanger i samme gruppe som Steinkjer, Levanger, Stjørdal, Malvik og Orkdal kommuner.

Resultatene av brukerundersøkelsen viser at Levanger kommune har mange svært fornøyde brukere. Det gjelder spesielt barnehagene, barnetrinnet i grunnskolen og pleie og omsorg.

Denne situasjonen har vi til tross for de store omstillingsprosessene som er gjennomført de siste åra.

## 1.5 Organisasjonen

Som et resultat av organisasjonsutviklingsprosessen ”Forny 2006” vedtok kommunestyret i juni 2006 en ny organisasjon med større vekt på ledelse og koordinering.

Medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført i mars 2007 tyder på at en er på riktig veg, men det er fortsatt et stykke å gå før de ansatte i Levanger kommune er like tilfredse med sin arbeidssituasjon og sine ledere som sammenlignbare kommuner. I planperioden vil det bli staset tungt på inkluderende arbeidsliv og kvalitetsutvikling, bl.a gjennom satsing på ”medarbeiderskap” som metode.

Etter at sykefraværet for Levanger kommune sank siste halvdel av 2006 og de 3 første kvartalene i 2007 har vi hatt et økende sykefravær igjen. Det er ennå for tidlig å si om dette er en varig trend eller om det er tilfeldigheter som utgjør denne økningen. Det er avsatt betydelige midler til fortsatt arbeid med å få ned sykefravær. Det vil pågå prosjekter med dette formål i hele planperioden.

Forsøket med Innherred samkommune går ut 31.12.09 etter at en fikk innvilget en 2-årig forlengelse av forsøket. Det er allerede besluttet å søke om et nytt 4-årig forsøk med samkommune mellom Levanger og Verdal.

## 1.6 Økonomi

Teknisk beregningsutvalg for kommuneøkonomi, KS, Fylkesmennene og frittstående rådgivningsselskaper anbefaler at kommunene i en normalsituasjon budsjetterer med driftsmargin. Dette for å møte påregnelige svingninger i rammebetingelser og i utgiftsposter. Slike svingninger kan utløses av variasjoner i nasjonal skatteinngang, momskompensasjon, behovsvariasjoner i lovpålagte ytelser som for eksempel barnevernsutgifter, endringer i rentenivå, lønnsutvikling osv. Anbefalt nivå for netto driftsresultat varierer noe, men de fleste anbefaler at kommunen skal ha et netto driftsresultat på minimum 3% av driftsinntektene. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har gitt uttrykk for at 2% netto driftsresultat eller tilsvarende 2% i disposisjonsfond, er et minimumsnivå som en kommune bør styre mot. Det er kommunen som har ansvaret for å styre økonomien på en slik måte at det finansielle grunnlag for tjenesteproduksjonen blir høyest mulig. Dette innebærer en aktiv tilpasning mellom inntekter og aktivitetsnivå. Vår oppfatning er at budsjett og økonomiplan i reell langsiktig balanse med tilstrekkelig driftsmargin, riktig gjeldsnivå og oppbygging av nødvendige fond, vil frigjøre ressurser til økt tjenesteproduksjon for kommunens innbyggere.

Rådmannens forslag til økonomiplan 2009-2012 viser knapt 1% netto driftsresultat hvert år forutsatt at nødvendige effektiviserings-/strukturiltak blir iverksatt i perioden. Årsaken til at rådmannen ser seg nødt til å redusere på det generelle kravet til driftsmargin i planperioden er sammensatt. Som en følge av endring i momskompensasjonen for investeringer, vil denne inntekten fra og med 2009 bli å føre i investeringsregnskapet. Selv om det kan bli gitt muligheter til å foreta denne tilpasningen over flere år, foreslår rådmannen at vi allerede fra 2009 fører hele momskompensasjonen i investeringsregnskapet som en delfinansiering av planlagte investeringer. Andre årsaker til at rådmannen ser at en margin på 2% ikke kan oppnås i perioden, er bl.a. det relativt høye gjeldsnivået kommunen har, inkludert et forhøyet rentenivå. Gjennom mange år med sparebluss, er vedlikeholdsbehovet stort. Heller ikke i den kommende planperiode gis det rom for nødvendig økning av vedlikeholdet av bla. kommunale veier og bygg.

## 2 Visjon og overordna mål

Visjonen og de overordna målene for Levanger kommune vil bli revidert som en del av arbeidet med felles kommuneplan. Fram til denne er vedtatt høsten 2008 benyttes visjon og overordna mål fra 2008-2012-planen:

### 2.1 Visjon

**VISJON**  
LEVANGER - TRIVELIGST I TRØNDELAG

### 2.2 overordna mål for Levanger kommune

#### OVERORDNA MÅL

Sikre trygghet, trivsel og gode opplevelser for alle innbyggere  
Øke bosetting og sysselsetting gjennom tilrettelegging for nyskaping og vekst i næringslivet  
Ha fokus på miljø og bærekraftig utvikling  
Ha aktive og engasjerte innbyggere  
Ha motiverte, kompetente og kreative medarbeidere som utnytter knappe ressurser til beste for innbyggerne

#### SOFT-analyse

Når det gjelder strategiske mål for planperioden ble det gjennomført en SOFT-analyse i dialogseminar mellom kommunestyret og enhetsledere/hovedtillitsvalgte. Analysen er videre bearbeidet i enhetsledermøte og er brukt som grunnlag for utforming av strategiske mål

<p><b>Styrke</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Sentral beliggenhet og gode kommunikasjoner</li> <li>• Vakker by med nærhet til fjell og fjord og et aktivt kulturliv</li> <li>• Store kompetansebedrifter og skoleverk med gode resultater på nasjonale målinger</li> <li>• Godt samarbeidsklima med nabokommunen Verdal gjennom Innherred samkommune</li> <li>• God ressursutnyttelse og noenlunde økonomisk kontroll</li> </ul>	<p><b>Mulighet</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kan skape oss bedre selvtillit og vekst ved å peke på alt vi er god til</li> <li>• Bedre samhandling mellom kommunen og kompetansemiljøene</li> <li>• Videreutvikle ISK</li> <li>• Skaffe mer næringsareal.</li> <li>• Satse på Kultur/helse/idrett bl.a gjennom toppidrettsutdanning</li> </ul>
<p><b>Svakheter</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dårlig omdømme</li> <li>• Lite økonomisk handlingsrom</li> <li>• Har hatt en omkampskultur</li> <li>• Lite tilrettelagt næringsareal</li> <li>• Forsatt krevende skolestruktur</li> </ul>	<p><b>Trusler</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Flukten ut av sentrum – et dødt sentrum</li> <li>• Inntekstfordelingsmodellen endres ikke til vår fordel</li> <li>• Kraftsituasjonen og utfordringene for Norske skog</li> <li>• Strid mellom by og land</li> <li>• Avvikling av ISK</li> </ul>

**Strategiske mål:**

På bakgrunn av SOFT-analysen og tidligere planer er det utarbeidet følgende strategiske mål:

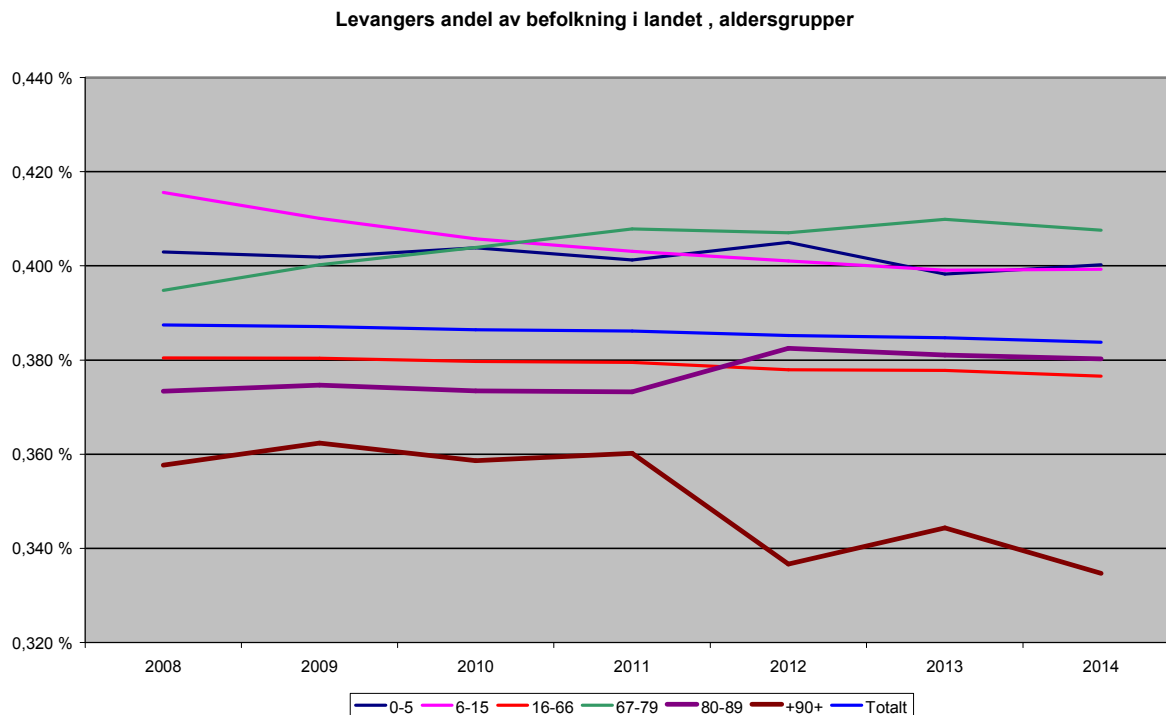
Samfunn		Tjenester		Organisasjon		Økonomi	
SM1	Sikre tilstrekkelige næringsarealer	TM1	Tilpasse tjenestenivået til endringene i befolkningssammesetningen	OM1	Færre personer med uønska deltid	ØM1	Beholde økonomisk handlefrihet gjennom effektiv drift og utnyttelse av inntekspotensialet
SM2	Arbeide aktivt med forbedring av kommunens omdømme	TM2	Økt kvalitet og produktivitet i tjeneste-produksjonen	OM2	Trappe opp til nasjonale mål for antall lærlinger i kommunen		
SM3	Skape arenaer for kultur og idrett	TM3	Bedre brukerdialog og bruker-medvirkning	OM3	Være en attraktiv arbeidsgiver med motiverte og stolte medarbeidere		
SM4	Bedre samhandling med kompetansemiljøene			OM4	Videreutvikle samarbeidet med Verdal (ISK)		

### 3 Folketallsutvikling - prognoser

I henhold til statistisk Sentralbyrå sine middel-prognoser for folketallsutvikling, er Levangers utvikling i de ulike aldersgruppene i årene framover følgende:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<b>Totalt</b>	18355	18554	18744	18951	19124	19310
<b>0-5 år</b>	1415	1432	1454	1458	1485	1467
<b>6-15 år</b>	2575	2537	2515	2504	2494	2487
<b>16-66 År</b>	11994	12181	12331	12486	12572	12696
<b>67-79 år</b>	1560	1588	1633	1692	1757	1846
<b>80-89 år</b>	692	691	685	676	685	676
<b>Over 90 år</b>	119	125	126	135	131	138

Prognosene for Levanger i % av landets befolkning i økonomiplanperioden tilsier relativ økning i aldersgruppene 80-89 og 67-79, nedgang i 6-15 og 90 + (OBS usikre tall), relativt stabil %-andel for resten. Folketallet totalt antas stige, men mindre enn landet i planperioden. Dette gir mindre økning i rammetilskudd enn landsmiddel, omfanget er vanskelig å forutse.



Figuren viser også at gruppene 6-15 år, 67-79 år og 0-5 år er overrepresentert i Levanger i forhold til landet, mens de øvrige grupper har en andel som ligger under linjen for innbyggerandel totalt

## 4 Rammebetingelser – forutsetninger – spesifiseringer

### 4.1 Kommunale planer og utredninger – økonomiske konsekvenser

Rådmannen har som målsetning at økonomiske konsekvenser av kommunale planer og utredninger som gjøres, skal gjenspeiles i økonomiplanen. Det er viktig at alle planer og utredninger i framtiden har en tydeligere spesifisering av de antatte økonomiske rammebehov.

### 4.2 Eiendomsskatt

Endringer i Eiendomsskatteloven gjorde det mulig for kommunen fra 2007 å utskrive eiendomsskatt for hele kommunen. Inneværende år er det budsjettet med en inntekt på 28,0 millioner kroner i eiendomsskatt. Det er i løpet av økonomiplanperioden foreslått å øke dette beløpet til 40 millioner kroner. Det legges opp til en økning til skattepromillen fra 3,5 til 4 o/oo fra 2009.

Eiendomsskatteloven åpner for at skattegrunnlaget kan justeres etter hvert 10. år som følge av endringer i eiendomsverdiene. Levanger kommune innførte eiendomsskatt fra 01.01.2000, med bakgrunn i verdiendringene på fast eiendom de siste 10 årene foreslås det at alle eiendommer retakseres fra 2011. I påvente av slik retaksering vil det være anledning til å oppjustere alle takstene med 10% i 2010.

Eiendomsskatt på dette nivået er nødvendig for å finansiere en fortsatt offensiv satsing på fornyelse av ungdomsskolene, bygging av ny svømmehall, økt vedlikeholdsbehov og andre nødvendige investeringer, samt å forberede seg på den store økningen i de eldste aldersgruppene med de økte behov for tjenester innen pleie og omsorg som kommer.

### **4.3 Skatt og rammeoverføringer**

For 2009 er det fra regjeringens side lagt opp til en samlet vekst i inntektene i kommunene på 7 – 7,5 mrd. kroner. Veksten i de frie inntektene (skatt og rammeoverføringer) er stipulert til 3,5 – 4 mrd. kroner. Det forventes at denne økningen i de frie inntektene skal gå til:

- Økt bemanning i pleie og omsorg
- Oppbygging av dagtilbud for demente
- Etablering av nye NAV-kontor

På grunn av omleggingen av inntektssystemet vil kommunene ha forskjellige forutsetninger for å følge opp disse forventningene. Samlet sett kommer kommunene i Nord-Trøndelag svært godt ut av denne omleggingen med en inntektsvekst som er over det dobbelte av landsgjennomsnittet.

Effekten av endringene for Levanger er en økning i samla skatt og rammetilskudd i størrelsesorden 2 mill kr. I tillegg kommer bebuda vekst i kommunesektoren. Fordelt med likt beløp pr innbygger utgjør dette vel 10 mill kr for 2009 for Levanger, men proposisjonen legger ikke føringer for fordeling av disse midlene, så beløpet er ikke eksakt.

Systemendringene som betyr noe for Levanger er at skatteandelen i kommunesektorens inntekter senkes til 45% og at utjevninga av skatteinntekter økes noe over 3 år fra 55% til 60 %.

Andre endringer er innføring av veksttilskudd, endring av telledato fra 1/1 i budsjettåret til 1/7 i året før og omlegging av distrikts og regiontilskudd. I seg sjøl betyr dette lite for Levanger, det er bare telledato som kan virke inn, men effekten over år er trolig nær null for oss.

Viktigere er det at de nye tiltaka finansieres med trekk pr innbygger. Det er i komprompen anslått til 178 kr pr innbygger, på grunn av gammelt beregningsgrunnlag vil dette bli høyere. Mye av effekten i omlegginga vil forsvinne i trekket for Levanger.

Paradoksalt nok er Nord-Trøndelag vinneren i omlegginga, da Namdalskommunene har fått Nord-Norgesvilkår, og noen andre kommuner har fått distriktstilskudd. Det gjelder feks for Verdal og Steinkjer. Dette forholdet gjør at Levanger, Stjørdal og noen mindre kommuner blir mer ulik resten av fylket enn før.

Skatteinntekt og rammetilskudd for 2009-12 er beregnet ved hjelp av KS sin modell. Tallene som presenteres er i faste 2009 kroner.

Det er lagt til grunn en lønns- og prisvekst fra 2008 til 2009 på 4,8 prosent i gjennomsnitt. Rådmannen frykter at dette kan være vel optimistisk, spesielt for de kommuner som har høyere lønnsandel av totalkostnadene enn gjennomsnittet for landet.

Fra regjeringen er det signalisert at følgende øremerkede tilskudd skal innlemmes i rammeoverføringene til kommunene i økonomiplanperioden:

- Tilskudd til psykisk helsearbeid (Psykiatrimidler) fra 2009
- Barnehagetilskudd fra 2011

Følgende frie inntekter er forventet i økonomiplanperioden (alle tall i 2009-kr):

	2009	2010	2011	2012
Siste prognose KS	2009-kr	2009-kr	2009-kr	2009-kr
Skatt på inntekt og form	314 617	314 617	314 617	314 617
Inntektsutjevning	73 906	75 942	76 960	76 960
Selskapsskatt	0	0	0	0
Rammetilskudd	172 677	170 741	170 723	170 823
<b>Sum frie inntekter</b>	<b>561 200</b>	<b>561 300</b>	<b>562 300</b>	<b>562 400</b>

#### 4.4 Momskompensasjon på investeringer

Innføringen av generell momskompensasjon fra 1.1.2004 for både drift og investeringer, ble vedtatt på det vis at kommunene fikk et trekk i rammetilskudd svarende til den innsparing kommunene fikk gjennom økt momskompensasjon. Fra 2009 endres regnskapsførselen av kompensasjonen for investeringer. Endringen består i at komp. på investeringer fra da av skal gå til fradrag i investeringsregnskapet, dvs at finansieringsbehovet reduseres tilsvarende. Tap av kompensasjon i driftsregnskapet blir ikke kompensert med økt rammetilskudd, men departementet foreslår som en følge av dette at kravet til driftsmargin kan lempes tilsvarende i de første årene etter ordningen. På sikt vil dette føre til mindre kapitalkostnader i driftsregnskapet og som sådan utlignes på lengre sikt.

#### 4.5 Kompensasjonstilskudd

##### Tilskudd Reform 97/Kompensasjon rehabilitering og utbygging av skolebygg

Tilskudd til Reform 97 er lagt inn med 1,4 mill. kroner. Videre er det lagt inn kompensasjon vedrørende rehabilitering og utbygging av skolebygg. Hele kommunens andel av rentefrie lån på til sammen 51,117 mill kroner ligger nå til grunn for kompensasjon i økonomiplanperioden. Kompensasjonen justeres i samsvar med renteutviklingen.

Det er lagt inn en liten økning i gjennomsnittlig rente i forhold til 2008, men uten økning videre i planperioden. Årlig rentekompensasjon settes til 2,5 mill. kroner for skolebygg..

##### Kompensasjonstilskudd sykeheim og omsorgsboliger

Kompensasjonstilskudd for sykeheim og omsorgsboliger følger renteutviklingen i Husbanken. De større utbyggingene innen sykeheimplasser og omsorgsboliger som en del av tidligere opptrappingsplan er slutført. Det er lagt inn en liten økning i gjennomsnittlig rente i forhold til 2008. Årlig kompensasjon for renter og lån settes til 4,5 mill kroner. Samme beløp brukes i hele økonomiplanperioden.

#### 4.6 Finansposter

##### Om rentenivået.

I 2007/08 gjennomfører Sentralbanken det den sa den ville gjøre for ett år siden, nemlig "å heve renten gradvis mot et mer normalt rentenivå". Styringsrenten er nå oppe på 5,5% - som må kunne sies å være et mer normalt nivå enn vi har sett de siste årene. Markedsanalytikere er delt i synet på om dette nærmer seg rentetoppen nå, eller om det vil komme flere rentehevinger.

##### Kommunens lånerente.

Renteoppgangen i 2007 har også påvirket kommunens låneportefølje. Gjennomsnittlig lånerente for 2007 ble 5,08 %. For 2008 forventes en gjennomsnittlig rente på 5,5%, og anslagene for perioden 2009 – 2012 er ca. 6%

### Renter og avdrag (kommunal del)

Det er i beregningene for finanskostnadene lagt til grunn følgende:

- Renta øker svakt gjennom hele perioden. Fra et gjennomsnittlig rentenivå i 2007 på 5,1 prosent antas renta å øke til 6,0 prosent i 2009 og for resten av perioden.
- Det er forutsatt at lånene kan tas opp i slutten av året og at det dermed ikke påløper kostnader ved låneopptak i budsjettåret.
- Det er viktig å merke seg at gjelda øker betydelig gjennom perioden.

De foreslåtte investeringer, og forutsetningene foran lagt til grunn, gir følgende kapitalutgifter:

Mill. kr.	2008	2009	2010	2011	2012
Netto renteutgifter	18,0	18,0	19,0	22,0	22,0
Netto avdragsutgifter	17,0	17,0	20,0	21,0	21,0
<b>Sum kapitalutgifter</b>	<b>35,0</b>	<b>35,0</b>	<b>40,0</b>	<b>43,0</b>	<b>43,0</b>

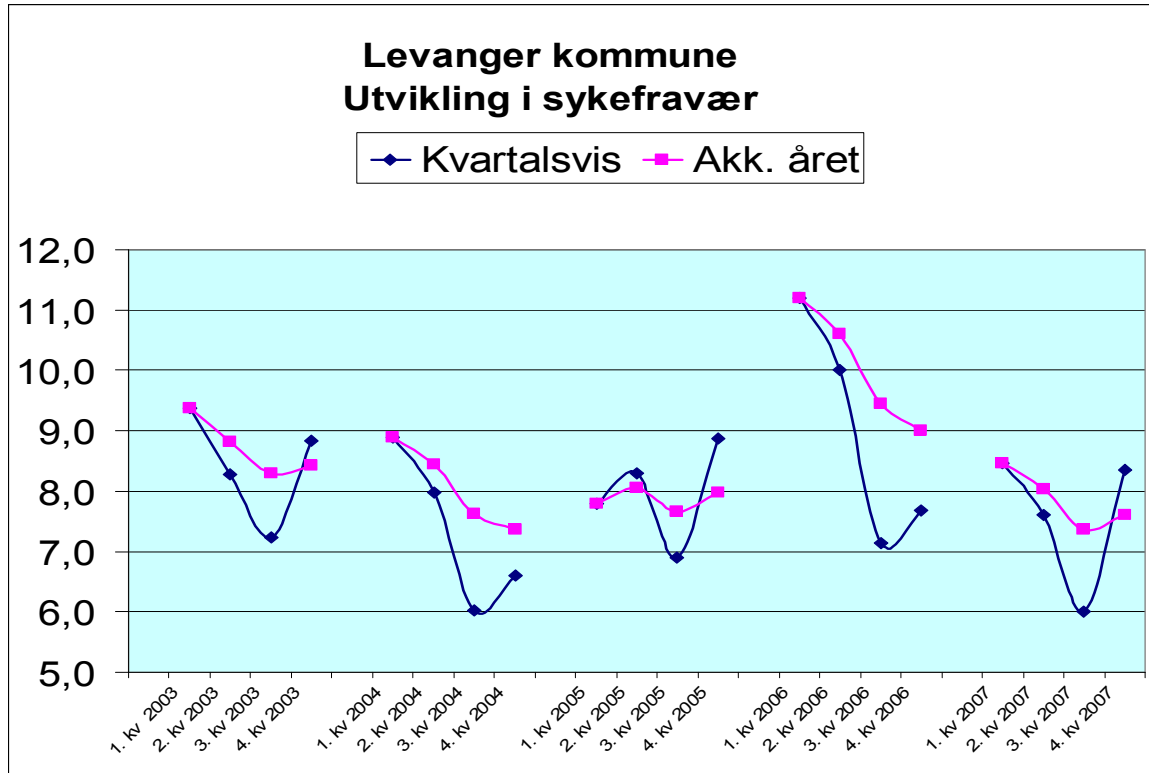
### Opptak av Startlån og lån til Vann /avløp

I 2008 ble det tatt opp 5 mill. kroner i startlån for videre utlån. For perioden 2009-12 legges det til grunn et tilsvarende opptak hvert år. Dette påvirker ikke det kommunale regnskapet.

Lån til investeringer i Vann og avløp kommer i tillegg til de oppgitte kommunale finanskostnader ovenfor. Dette dekkes inn gjennom gebyrinntekter fra disse tjenestene.

## 4.7 Sykefravær

Kommunen har kvartalsvis rapportering for oppfølging av sykefraværet pr. resultatenhet. Etter at sykefraværet for Levanger kommune sank siste halvdel av 2006 og de 3 første kvartalene i 2007 har vi hatt et økende sykefravær igjen. Det er ennå for tidlig å si om dette er en varig trend eller om det er tilfeldigheter som utgjør denne økningen. Kommunen inngikk i juni 2002 avtale om et inkluderende arbeidsliv, IA-avtale. Målet for dette er at det skal ha en gunstig innvirkning på fraværsprosenten.



Følgende mål og aktiviteter er vedtatt for Levanger kommune som IA-bedrift i perioden 2007 – 2009. (Vedtatt i Arbeidsmiljøutvalget 29. januar 2007).

MÅL	AKTIVITET	TID	ANSVARLIG
<b>Delmål 1:</b> <b>Fravær</b> <b>&lt; 7.0 %</b>	a. Forebyggende sykefraværarbeid: Kontinuerlig og systematisk HMS-arbeid på alle enheter i henhold til overordnet HMS-plan og lokale utfordringer.	a. Kontinuerlig. HMS-årsplan skal være utarbeidet i løpet av første kvartal hvert år	a. Resultatenhetsleder
	b. Opplæring og informasjon i IA-arbeidet, sektorvis.	b. Første kvartal	b. Rådmann v/ kom.sjef i tett samarbeid med NAV
	c. Sykefraværprosjekt i utvalgte enheter/ avdelinger, og oppstart av utviklings-programmet "Medarbeiderskap".	c. Første halvår	Arbeidslivssenter
	d. Ledere med personalansvar følger gjeldende rutiner for oppfølging av sykmeldte. Uprøving av resultatsikringsmodell.	d. Kontinuerlig	c. Rådmann og resultatenhetsledere
	e. Info./formidling av gode tiltak i sykefraværarbeidet, eget vedlegg.	e. Første kvartal	d. Rådmann v/ kommunalsjef og resultatenhetsleder
	f. Årlig IA fagdag.	f. Fjerde kvartal	
	g. Oppdatering av oppfølgingsrutiner etter gjeldende lov og forskrift.	g. Første kvartal	e. IA-gruppa
			f. IA-gruppa og Organisasjonse

			nheten g. IA-gruppa og AMU
<p><b>Delmål 2:</b>  <b>Årlig stille 5 IA-plasser*) til disposisjon for personer som ikke har et arbeidsforhold.</b>                  *) IA-plasser er midlertidig arbeidsutprøving som bekostes av NAV for personer som ikke har et arbeidsforhold.</p>	<p>a. Kartlegge status for hvor mange ”eksterne” Levanger kommune per i dag har i arbeidstrening.</p> <p>b. Opplæring og informasjon i IA-arbeidet, sektorvis.</p> <p>c. Bevisstgjøre og ansvarliggjøre hver enkelt leder for å ta inn i ansatte med redusert funksjonsevne.</p> <p>d. Årlig IA fagdag.</p>	<p>a. Første kvartal</p> <p>b. Første kvartal</p> <p>c. Første kvartal</p> <p>d. Fjerde kvartal</p>	<p>a. Resultatenhetsleder og Org.enheten</p> <p>b. Rådmann v/ kommunalsjef i tett samarbeid med NAV Arbeidslivssent er</p> <p>c. Som b)</p> <p>d. IA-gruppa og Organisasjonse nheten</p>
<p><b>Delmål 3:</b>  <b>Øke den gjennomsnittlige avgangsalderen for ansatte over 62 år med 6 måneder.</b></p>	<p>a. Kartlegge status for gjennomsnittlig avgangsalder per 2006.</p> <p>b. Opplæring og informasjon i IA-arbeidet, sektorvis.</p> <p>c. Særskilte seniortiltak, beskrevet i revidert personalpolitisk handlingsplan, inkl. årlig seniorsamtale ved fylte 55 år (<i>ikke vedtatt per januar 2007</i>).</p> <p>d. Aktiv personal- og medarbeiderutvikling i henhold til personalpolitisk handlingsplan</p> <p>e. Årlige seniorseminar for ansatte som fyller 60 år.</p> <p>f. Årlig IA fagdag.</p>	<p>a. Første kvartal</p> <p>b. Første kvartal</p> <p>c. Kontinuerlig</p> <p>d. Kontinuerlig</p> <p>e. Tredje kvartal</p> <p>f. Fjerde kvartal</p>	<p>a. Organisasjonse nheten</p> <p>b. Rådmann v/ kommunalsjef i tett samarbeid med NAV Arbeidslivssent er</p> <p>c. Resultatenhetsleder i samarbeid med arbeidstaker</p> <p>d. Resultatenhetsleder i samarbeid med arbeidstaker</p> <p>e. Organisasjonse nheten</p> <p>f. IA-gruppa og organisasjonse nheten</p>

Det er i IA-avtalen lagt betydelig vekt på det forebyggende arbeidet for å redusere sykefraværet.

## 4.8 Likestilling

Målsettingen for kommunes likestillingsarbeid er nedfelt i Personalpolitisk handlingsplan:

- Kommunen har en målsetting om å arbeide for bedre likestillingen i forhold til lik gjennomsnittslønn for kvinner og menn innenfor kvinne- og mannsdominerte stillingskategorier.

- Øke kvinneandelen innen ledende stillinger i kommunen.
- Øke andelen menn i kvinnedominerte yrker.
- Det må arbeides mer bevist med å redusere bruken av deltidsstillinger i de kvinnedominerte yrkene i kommunen.

I perioden 2008 – 2011 skal Levanger kommune arbeide for at alle som ønsker det skal ha minimum 40 % stilling.

Gjennomføring vurderes ved rullering av økonomiplaner og behandlingen av de årlige budsjetter.

## 5 Prioriteringer 2009-2012

### 5.1 Prioritering investeringer 2009-2012 med kommentarer

Prosjekt /år	2008	2009	2010	2011	2012
<b>IKT</b>	<b>2 500</b>	<b>3 000</b>	<b>3 000</b>	<b>3 000</b>	<b>3 000</b>
IKT generelt	2 500	3 000	3 000	3 000	3 000
<b>SKOLER/BARNEHAGER M.M.</b>	<b>43 500</b>	<b>89 000</b>	<b>14 000</b>	<b>11 500</b>	<b>6 000</b>
Skogn renovering	30 000	75 000			
Neset u-skole renovering		1 000	10 000		
Mule tilbygg			1 000	10 000	
Momarka bhg, renovering/paviljong	1 500				
Utvikling av uteområder (Kval.plan, skolebrplan)	1 000	2 000	2 000	1 000	1 000
Ytterøy				500	5 000
Staup overtakelse/tilpasning	10 000	10 000			
Datateknologi i skolen	1 000	1 000	1 000	0	0
<b>HELSE - OMSORG</b>	<b>200</b>	<b>800</b>	<b>3 500</b>	<b>3 400</b>	<b>35 000</b>
Heldøgns omsorgstilbud				3 000	35 000
Digitalisering pleie/omsorg		500	500		
Ombygging Pleie omsorg jfr. PO-plan		300	3 000		
Staupshaugen, utstyr vedproduksjon	200			400	
<b>KULTUR/MILJØTILTAK</b>	<b>250</b>	<b>25 400</b>	<b>19 400</b>	<b>1 400</b>	<b>400</b>
Bru over Leirabekken/elvepromenaden		0		1 000	
Miljøtiltak friluftsområder	250	400	400	400	400
Ny svømmehall (kommunal andel)		25 000	19 000		
<b>BYGNINGER</b>	<b>3 000</b>	<b>1 000</b>	<b>1 000</b>	<b>1 000</b>	<b>1 000</b>
Mindre tiltak/ENØK/sikring kommunale bygg	3 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<b>MASKINFORVALTNINGEN</b>	<b>400</b>	<b>300</b>	<b>1 500</b>	<b>800</b>	<b>1 600</b>
Varebil til anleggsvirksomhet	400				
Varebil til driftsoperatør kloakk		300			
Hjulgående gravemaskin			1 500		
Utskifting 2 varebiler				800	
Utskifting av lastebil					1 600
<b>VANNVERK</b>	<b>5 700</b>	<b>4 000</b>	<b>4 000</b>	<b>4 000</b>	<b>4 000</b>
Utskifting ledninger	4 100	3 000	3 500	4 000	4 000
Utskifting Åsen, inkl sjøledning Hopla	1 000	400	500		
Sonevannmålere, Epanett	600	600			
<b>KLOAKKER</b>	<b>7 000</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>
Åsen sentrum	1 000		1 000		
Sanering Skogn sentrum	1 000	1 000			
Sanering Havna	1 500				
Utskifting ledninger	2 500	3 000	3 000	3 000	3 000
Levanger sentrum sanering	1 000	2 000	2 000		
Rehabilitering renseanlegg Markabygda				3 000	3 000
<b>BRANN</b>	<b>400</b>	<b>0</b>	<b>3 000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Krokløftbil/tankbil inkl 14000 l container	400				
Utskifting av brannbil			3 000		
<b>SAMFERDSEL/MILJØTILTAK</b>	<b>10 250</b>	<b>13 350</b>	<b>14 400</b>	<b>13 800</b>	<b>8 800</b>
Miljøtiltak, gågate/miljøgate	800	1 000	1 000	1 000	1 000
Levanger 2020 - partnerskapsavtale	1 700	1 600	1 600	1 000	1 000
Trafikksikringstiltak, inkl 0-visjonen	750	750	800	800	800
Gatelys, rehabiliteringspakke	500				
Kom. veger, rehab/asfalt	4 500	5 000	5 000	5 000	5 000
Fylkesveg 108 Åsen-utbedring/tilførsel	500				
Ny kommuneveg Åsen sentrum	1 000	2 000			
Forlengelse av Moafjæra - andel		1 000			
Avastningsveger sentrum		1 000	5 000	5 000	
Parkeringsplasser/utskifting av p-automater	500	1 000	1 000	1 000	1 000
<b>GANGVEGER</b>	<b>300</b>	<b>600</b>	<b>400</b>	<b>500</b>	<b>500</b>
Andel fylkesvegprosjekter og aksjon skoleveg	300	600	400	500	500
<b>TOTALT BRUTTO INVESTERINGER</b>	<b>73 500</b>	<b>143 450</b>	<b>70 200</b>	<b>45 400</b>	<b>66 300</b>

1000 kr.	Økonomiplan				
FINANSIERING	2008	2009	2010	2011	2012
Brutto egne investeringer	73 500	143 450	70 200	45 400	66 300
Videreutlån Startlån	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Investeringer Den norske kirke	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<b>Sum finansierungsbehov</b>	<b>79 500</b>	<b>149 450</b>	<b>76 200</b>	<b>51 400</b>	<b>72 300</b>
Annen finansiering	79 500	149 450	76 200	51 400	72 300
<b>Sum finansiering</b>	<b>79 500</b>	<b>149 450</b>	<b>76 200</b>	<b>51 400</b>	<b>72 300</b>
Videreutlån Startlån	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum ekskl.videreutlån	74 500	144 450	71 200	46 400	67 300
Selvfinansierende investeringer *)	13 100	10 300	11 500	10 800	11 600
Momskomp		-26 830	-11 940	-7 120	-11 140
*) kursiv i listen ovenfor					
<b>Investeringer som gir kap.kostnader</b>	<b>61 400</b>	<b>107 320</b>	<b>47 760</b>	<b>28 480</b>	<b>44 560</b>
Låneopptak eks videreutlån	74 500	117 620	59 260	39 280	56 160

Større driftsprosjekter*	2008	2009	2010	2011	2012
Mindre tiltak pleie og omsorg	500	500			
Utstyr helse- rehabilitering (legetjenesten)	300				
Kulturminnetiltak	100	100			
Rehabilitering kommunale bygg	600	500			
Gatelys, rehabiliteringspakke	-	400			
Kom. vegger, rehab/asfalt	500	1 000			
Moan Fritidspark A/S	-				
<b>Sum større driftsprosjekter</b>	<b>2 000</b>	<b>2 500</b>	<b>2 500</b>	<b>2 500</b>	<b>2 500</b>

Større vedlikeholdsprosjekter som ikke kan defineres som investering. Finansieres over drift det enkelte år.

### Kommentarer til investeringsprosjektene i planperioden

#### IKT-utstyr.

Det foreslås avsatt 3 mill. kr. årlig til IKT-utstyr m.m. I tillegg til utskifting av ulikt datautstyr, vil fremdeles samkommunen framtinge/framskynde en del investeringer i kommunikasjonslinjer, servere, nettverksutstyr og felles systemer.

#### SKOLER/BARNEHAGER M.M.:

##### Skogn barne- og ungdomsskole

Skolen er vedtatt renoveret. Utbyggingsplanene er godkjent. Byggestart er forventet 5. januar 2009. Skolen skal ha en miljøprofil i samsvar med Klima og Energiplan 2002-2010.

Kostnadsrammen er satt til 105 mill kr.

##### Nesset u –skole

Behov for betydelige utbedringer av eksisterende bygg inkl. brannseksjonering, omgjøring til uteskofri skole og muligens tilbygg av auditorium og kantine. Romprogram foreligger ikke. Det foreslås avsatt 1 mill. kr. i prosjektering i 2009 og 10 mill. kr. i 2010 som antatt kostnad for en moderat ombygging. Oppstart prosjektering foreslås høsten 2009. Kommunedelplan oppvekst med skolebruksplan vil da foreligge. Regner med en avklaring rundt nivå på framtidig rombehov da vil fastsettes. Det er nødvendig å få tegnet ut planskisser for å få et mer eksakt investeringsnivå.

##### Mule oppvekstsenter

Det er avsatt 1 mill. kr. i prosjektering i 2010 og 10 mill. kr til renovering og nybygging i 2011. Mule har behov for generell renovering/tilpasning av en del rom, godkjente lærerarbeidsplasser, rom for administrasjonen, spesialrom, kantine og allrom/storklasserom. Investeringsbeløpet er svært usikkert. Det vises til kommentarene til Nesset u-skole.

### **Utvikling av uteområder.**

Det er i planperioden avsatt 6 mill. kr. til oppfølging av ulike foreslåtte tiltak i skolebruksplan for Levanger kommune. Dette er i samsvar med forutsetningene som er lagt i planen. Skolene har utarbeidet helhetlige planer for utvikling av uteområdene. Det gjøres en årlig prioritering av tiltak for hver enhet.

### **Ytterøy oppvekstsenter**

Ytterøy har behov for lærerarbeidsplasser, samt generell renovering. Det er satt av 0,5 mill. kr. i 2010 til prosjektering og 5 mill. kr. i 2012 til noe utbedring, bla. lærerarbeidsplasser. Det er meldt inn et ønske om å samle hele enheten. Elevtallsutviklingen ved skolen vil også ha betydning for vurdering av hvor stort areal det er behov for. Ved rullering av skolebruksplana vil det være naturlig å vurdere dette mer helhetlig.

### **Staup**

Kommunestyret har vedtatt at kommunen bør kjøpe hele eiendommen Staup fra fylkeskommunen. Det må påregnes en ytterligere økning av kjøpesummen i forhold til tidligere investeringsbudsjett. Beløpet økes med 10. mill. kr. Totalt beløp til overtakelse/tilpasninger blir da 20 mill. kr. Det haster med en avklaring mht. aktiviteten på Sjefsgården. Det må kjøres et eget prosjekt på bruk av resterende arealer og bygninger så snart enighet om kjøp foreligger.

### **Datateknologi i skolen**

Beløpet skal dekke både utstyr for elever og lærere. Avsatt 1 mill. kr. for hvert av årene 2009 og 2010. Påfølgende år må dette dekkes over driftsbudsjettet.

## **HELSE – OMSORG:**

### **Heldøgns omsorgstilbud**

Da det forventes økt behov for heldøgns omsorgstilbud, foreslås et beløp på 3 mill kr i 2011 og 35 mill kr. i 2012. Beløpene er en oppfølging av PO-planen.

### **Digitalisering pleie og omsorg**

Det gjennomføres nå et forbedringsprosjekt i den hjemmebaserte omsorgen hvor den enkelte medarbeider vil benytte en PDA (handholt PC) under sine hjemmebesøk. Dette forenkler både logistikken, rapporteringen og gir større sikkerhet for eksempel mht. arbeidsoppgaver, medisiner etc. ved hjemmebesøket. Det avsettes 0,5 mill. kr. i 2 år. Etter dette er gjennomført vil fornying av utstyr dekkes over driftsbudsjettet.

### **Ombygging pleie og omsorg**

Gjelder oppfølging mer kortsiktige tiltak innenfor eksisterende institusjoner i PO-planen med et 0,3 mill. kr. i 2009 til prosjektering og 3mill. kr. i 2010 til ombygging.

### **Staupshaugen, utstyr vedproduksjon**

Det avsettes 0,4 mill. kr. i 2011 til utstyr i forbindelse med vedproduksjonen. Det er ønske om innkjøp av liten lastebil.

## **KULTUR/MILJØTILTAK:**

### **Bru over Leirabekken**

Det er i 2011 oppført 1 mill. kr. til bygging av bru over Leirabekken. Opprinnelig foreslått i 2006.

### **Miljøtiltak i friluftsområder**

Det er i planperioden oppført til sammen 1,6 mill. kroner til ulike miljøtiltak i friluftsområder. Beløpet er inkl. kommunens andel på 250.000 kr. pr. år til utvikling av Røstodområdet – estetikk og opplevelse. Fylkeskommunen, HiNT og Statsbygg bidrar med tilsvarende beløp – totalt 1 mill. kr. pr. år.

### **Ny svømmehall**

Det er avsatt 44 mill. kr. til bygging av ny svømmehall. (25mill. i 2009 og 19 mill i 2010) Realiseringen av ny svømmehall vil skje samtidig med utbyggingen av ny flerbrukshall på Røstad. Det er forutsatt at svømmehallen utseksjonerer som kommunal eiendom.

#### **BYGNINGER:**

Rehabilitering, brannsikring og ENØK-tiltak er samlet i en post. Avsatt 1mill pr år i planperioden.

#### **MASKINFORVALTNINGEN:**

Det er lagt inn til sammen 4,2 mill. kr. til fornying av kommunens maskinpark i planperioden. 1,6 mill. kr. er lagt inn som nytt beløp i 2012 – utskifting av lastebil.

#### **VANNVERK:**

Innen vannforsyning er det til sammen foreslått 16 mill. kr. til ulike investeringer i perioden. Er iht. vedtatt handlingsprogram. Finansieres gjennom gebyrer.

#### **KLOAKKER:**

Innen avløp er det til sammen foreslått 24 mill. kr. til ulike investeringer i perioden. Er iht. vedtatt handlingsplan. Finansieres gjennom gebyrer.

#### **BRANN:**

Det er avsatt 3 mill. kr. til utskifting av mannskapsbil/brannbil i 2010. Dagens bil er i meget dårlig teknisk stand.

#### **SAMFERDSEL/MILJØTILTAK:**

##### **Miljøtiltak, gågate/miljøgate.**

Posten omfatter nå både miljøtiltak ut i kommunen og bygging av gågate/miljøgate i sentrum. Tidligere beløp videreføres i planperioden med 1,0 mill. pr. år.

##### **Levanger 2020 - partnerskapsavtale**

Beløpene er kommunens andel i den foreslåtte partnerskapsavtalen mellom fylkeskommunen (20%) og næringslivet i kommunen (30%). Prosjektene skulle etter planen startes opp i 2007. Pga. av tid til prosjektering er ingen startet opp. Første prosjekt sprengte kostnadsrammene. Etter omprosjektering kan anleggsstart skje senhøsten/ved årsskifte 2008/2009. Prosjektering av andre aktuelle prosjekt vil bli igangsatt. Videreføring av prosjektet er foreslått med 1 mill. kr. i 2012.

##### **Trafikksikringstiltak inkl. 0-visjonen**

Posten omfatter vår deltakelse i 0-visjonsprosjektet – egenandel aktuelle samarbeidstiltak rundt om i kommunen. 750.000 – 800.000 kr. er avsatt årlig til dette prosjektet. Prosjektet er videreført med 0,8 mill. kr. i 2012.

##### **Kom. veger, rehab/asfalt**

Det er foretatt en økning av de årlige beløp til 5 mill. kr. pr. år. Beløpet skulle vært høyere hvis ytterligere kapitalslit skulle vært unngått og oppsamlet kapitalslit bli tatt igjen.

##### **Avlastningsveger Sentrum**

Det er satt av 1 mill til planlegging i 2009 og 5 mill hvert år i 2010 og 2011 til kommunal andel avlastningsveger i sentrum, bl.a forlengelse av Sørvegen mot Moan som følge av utbygging av Geitingsvollen.

##### **Parkeringsplasser/utskifting av p-automater**

Årlig beløp på 1 mill. kr. videreføres i 2012. Beløpene må sees i sammenheng med den nye reguleringsplanen for Levanger sentrum og de p-tiltak som her er beskrevet.

**GANGVEGER**

Beløpet i 2009 er allerede benyttet til finansiering av gang- og sykkelveg langs Fv 119 Eidsbotn – Julsborg. Årlig beløp fra 2011 på 0,5 mill. kr. videreføres i 2012.

**Momskompensasjon av investeringer**

Innføringen av generell momskompensasjon for noen år siden for både drift og investeringer, ble vedtatt på det vis at kommunene fikk et trekk i rammetilskudd svarende til den innsparing kommunene fikk gjennom økt momskompensasjon. Fra 2009 endres regnskapsførselen av kompensasjonen for investeringer. Endringen består i at komp. på investeringer fra da av skal gå til fradrag i investeringsregnskapet, dvs at finansieringsbehovet reduseres tilsvarende. Tap av kompensasjon i driftsregnskapet blir ikke kompensert med økt rammetilskudd, men departementet foreslår som en følge av dette at kravet til driftsmargin kan lempes tilsvarende i de første årene etter ordningen. På sikt vil dette føre til mindre kapitalkostnader i driftsregnskapet og som sådan utlignes på lengre sikt.

Rådmannen er betenkt over den store økningen i gjeld som investeringsforslaget innebærer. I planen er det forutsatt at investeringene i sin helhet lånefinansieres. Til sammen må det tas opp lån på knapt 250 mill. kroner i planperioden. (Lån til vann og avløp er da holdt utenfor) Rådmannen håper at kommunen framover kan klare å avsette ca. 2 prosent av driftsinntektene hvert år. Deler av denne avsetningen må gå til å redusere behovet for låneopptak. Dette vil en måtte komme tilbake til ved framtidig rullering av planen.

**Større driftsprosjekter**

Tidligere foreslåtte mindre investeringer/utskiftinger finansiert med låneopptak, må nå betraktes som en driftskostnad, og som sådan finansieres over drift. Forslag om et årlig beløp i størrelsesorden 3 mill kr som rulleres og spesifiseres ved den årlige budsjettbehandlingen.

**5.2 Prioriteringer drift med kommentarer**

Følgende tabell viser hvilket handlingsrom som foreligger når en sammenligner 1. år i planperioden med 2008-budsjettet:

Frie inntekter 2009	561,0
Frie inntekter 2008	545,0
<b>Differanse</b>	<b>16,0</b>
Merkostnad lønnsoppgjør 2008	7,0
Helårseffekt økt timetall fra høst 08	1,0
Bortfall av mva-refusjon investeringer	11,0
Valg	0,5
<b>Sum før endra lokale prioriteringer</b>	<b>-3,5</b>

I tabellen under ser vi behov for effektivisering/nye inntekter som følge av denne mangelen på 3,5 mill kombinert med diverse behov for opptrappinger:

Opptappingsplanen lærlinger	1,5
Bekjempelse uønska deltid	1,0
Husleie og økt sos.hjelp-satser NAV	1,0
Nye lokaler (bl.a husleie Skogn bu-skole)	1,3
Økning større driftsprosjekter	0,5
Opptapping kulturskole og årlig "storarrangement"	0,5
Barn og familie (barnevern)	1,5
P.o-planen opptapping	1,5
Sum opptapping	8,8
<b>Behov for ekstra inntekt/effektivisering</b>	<b>12,3</b>

I rådmannens forslag til økonomiplan 2009-2012 er dette foreslått finansiert slik 1. år:

Redusert ramme oppvekst (3-4 klasser mindre enn 08/09)	1,3
Økt bidrag drift - anlegg	0,2
Redusert overføring ISK	0,3
Økt kompensasjonstilskudd	1,0
Økt eiendomsskatt (3,5 - 4 00/00)	5,0
Redusert reserve	4,5
<b>Finansiering 1. år</b>	<b>12,3</b>

For resten av planperioden får vi følgende utvikling:

Resten av planperioden ( i forhold til 2009)	2010	2011	2012
Beregna rammevekst	0,1	1,1	1,2
Økte kapitalkostnader	5,0	8	8,0
Nye lokaler (bl.a svømmehall/Trønderhall)	3,5	3,5	3,5
Videre opptrapping lærling/deltid valg	2,0	2,5	3,0
	-0,5		-0,5
P.o-planen opptapping	2,0	4	4,0
Ytterligere effektivisering ISK	-1,0	-1	-1,0
Økt margin	2,0	-1,5	-1,5
E-skatt, indeksjustering	-3,0	-3	-3,0
Ny e-skattetakst/evt 00/00-justering		-4	-4,0
Effektiviseringsbehov - varig	10,0	10	10,0

Det er lagt til grunn følgende hovedelement ved forslag til rammer for perioden 2009-12:

- Det er fra 2010 behov for å redusere driftskostnadene med anslagsvis 10 millioner kroner. Dette forutsettes tatt ut gjennom effektiviseringstiltak og strukturendringer.
- Utgangspunktet er at alle virksomhetsområdene er videreført på nivået i vedtatt budsjett for 2008. Unntaket er oppvekstsektoren hvor det forutsettes en effektiviseringsgevinst på 1,2 millioner kroner som følge av at antallet undervisningsgrupper reduseres med 3 for skoleåret 2008/09 i forhold til 2007/08. Budsjettert beløp er likevel det samme grunnet helårseffekt av økt timetall i barneskolene fra høsten 2008.
- Kostnadene knyttet til Barne- og familietjenesten øker stadig. Det er tatt høyde for en økning på 1,3 mill i 2009 i forhold til 2008.
- Som følge av den demografiske utviklingen og endring i egenbetalingsregelverk er rammene for Pleie og omsorg økt med 1,5 mill – 5,5 mill i perioden

- Kommunestyret har tidligere hatt som intensjon en betydelig opptrapping av tilbudet innen kultur. Rådmannen foreslår en økning på 500.000 kroner i 2009 og en ytterligere økning på 200.000 kroner i de påfølgende år. Dette vil muliggjøre opptrapping av kulturskoletilbudet samt gi mulighet for en langsiktig plan når det gjelder museumsdrift.
- Levanger kommune har hittil hatt forholdsvis få lærlinger i forhold til sentrale målsettinger. Denne går ut på å 1 lærling pr år pr 1000 innbyggere. Dvs 36 lærlinger tilsammen for Levanger. I løpet av 2009/10 er det målet å være der. Det er avsatt 1,5 mill økning fra 2008 til 2009 og ytterligere 1 mill fra 2010.
- For gradvis å kunne redusere uønsket deltid er det foreslått 1 mill. kroner ekstra hvert år fra 2009.
- Psykiatrimidler som fram til 2008 har vært tilført som øremerkede midler legges inn i rammeoverføringene fra staten fra 2009. Disse midlene er ikke lagt inn i enhetenes rammer. Dette begrunnes med at det må gjennomføres et prosjekt vedrørende fordeling av disse midlene. Fordelingen vil bli lagt fram i forbindelse med forslag til årsbudsjett for 2009.

Fordelingen av psykiatrimidlene har de senere årene vært slik:

<b>FORDELING AV PSYKIATRIMIDLER - 2006 - 2008</b>			
	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>
Helse- Rehabilitering	4 534 000	4 790 000	4 966 000
Barn- og familie	1 867 000	2 153 000	2 503 000
Distrikt Nesset - Frol	790 000	1 090 000	1 340 000
Distrikt Sentrum - Ytterøy	-	40 000	240 000
Distrikt Sør	420 000	1 020 000	1 970 000
Kulturenheten:	1 700 000	1 970 000	2 070 000
<b>Psykiatrimidler totalt:</b>	<b>9 311 000</b>	<b>11 063 000</b>	<b>13 089 000</b>

- Rammene for økonomiplanen gir ikke rom for økt prioritering av midler til kompetanseheving, men takket være avsetninger til IA-fond og kompetansehevningsfond i forbindelse med regnskapsavslutningene i 2006 og 2007 er det mulig med en betydelig aktivitet i planperioden. Kompetansekartlegging og utarbeiding av kompetansehevings- og rekrutteringsplan og gjennomføring av ”Medarbeiderskap” for alle tilsatte vil bli prioritert.
- Driftskostnadene for nye lokaler er i perioden økt med 1,3 mill i 2009 og ytterligere 3,5 mill i 2010. Beløpet i 2009 vil i hovedsak gå til Skogn barne- og ungdomsskole, mens beløpet i 2010 er satt av til å dekke tilskudd til lag og foreninger som følge av garanti for leie Trønderhallen. Merkostnader til drift av ny svømmehall på Røstad i forhold til dagens svømmehall på Skogn vil også finansieres herfra. Det er ikke lagt til grunn at svømmehallen på Skogn drives videre etter at den nye hallen er ferdig.

Hovedoversikt drift Levanger Kommune	Regnskap	Budsjett	Budsjett	ØP	ØP	ØP	ØP
		2008	2008	2009	2010	2011	2012
		Vedtatt 12.12.07/ 27.02.08					
<b>Alle tall i 1000 kr</b>	<b>2007</b>		<b>2009-kr</b>	2009	2009	2009	2009
Skatt på inntekt og formue	-283 811	-300 955	-315 401	-314 617	-314 617	-314 617	-314 617
Inntektsutjevning	-72 644	-69 467	-72 801	-73 906	-75 942	-76 960	-76 960
Selskapskatt	-9 123	-10 470	-10 973	0	0	0	0
Rammetilskudd	-130 416	-138 808	-145 471	-172 677	-170 741	-170 723	-170 823
<b>Sum frie inntekter</b>	<b>-495 994</b>	<b>-519 700</b>	<b>-544 646</b>	<b>-561 200</b>	<b>-561 300</b>	<b>-562 300</b>	<b>-562 400</b>
Eiendomsskatt	-28 412	-28 000	-29 344	-33 000	-36 000	-40 000	-40 000
Kompensasjonstilskudd	-6 766	-6 000	-6 288	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Momskomp investeringer	-11 062	-11 000	-11 528	0	0	0	0
Fra boligforetaket	-2 017	-2 500	-2 620	-2 500	-2 500	-2 000	-2 000
<b>Sum fellesinntekter</b>	<b>-544 251</b>	<b>-567 200</b>	<b>-594 426</b>	<b>-603 700</b>	<b>-606 800</b>	<b>-611 300</b>	<b>-611 400</b>
Sum renter og avdrag (kommunal)	23 485	35 000	36 680	35 000	40 000	43 000	43 000
<b>NETTO RAMME</b>	<b>-520 766</b>	<b>-532 200</b>	<b>-557 746</b>	<b>-568 700</b>	<b>-566 800</b>	<b>-568 300</b>	<b>-568 400</b>
Større driftsprosjekter	1 351	2 000	2 096	2 500	2 500	2 500	2 500
<b>REST NETTO RAMME</b>	<b>-519 415</b>	<b>-530 200</b>	<b>-555 650</b>	<b>-566 200</b>	<b>-564 300</b>	<b>-565 800</b>	<b>-565 900</b>
lønnoppgj/pensjonsøkn. 08		12 639	13 246	7 000	7 000	7 000	7 000
lønnoppgj/pensjonsøkn. 09				13 000	13 000	13 000	13 000
nye lokaler		1 200	1 258	2 500	6 000	6 000	6 000
<b>REST NETTO RAMME</b>	<b>-519 415</b>	<b>-516 361</b>	<b>-541 146</b>	<b>-543 700</b>	<b>-538 300</b>	<b>-539 800</b>	<b>-539 900</b>
<b>RAMMEFORDELING:</b>							
<b>Effektivisering/strukturendring</b>					-10 000	-10 000	-10 000
Adm./politisk/felles m.m	33 824	32 961	34 543	37 500	39 000	40 000	40 000
Kirken	6 241	6 500	6 812	7 000	7 000	7 000	7 000
NAV				14 000	14 000	14 000	14 000
Innvandrer-tjenesten	707	694	727	740	740	740	740
Sum oppvekst	172 785	170 280	178 453	178 500	178 500	178 500	178 500
- Oppvekst felles	4 113	5 530	5 795	7 000	7 000	7 000	7 000
- Mule/Okkenhaug	13 710	13 890	14 557				
- Frol	48 273	43 196	45 269				
- Halsan	14 085	13 977	14 648				
- Nesheim	14 855	15 545	16 291				
- Skogn	29 457	30 237	31 688				
- Ekne/Tuv	11 023	11 276	11 817				
- Åsen	15 652	15 585	16 333				
- Ytterøy	6 719	6 220	6 519				
- Nesset	14 898	14 824	15 536				
Sum pleie og omsorg	162 433	165 409	173 349	175 000	177 000	179 000	179 000
- herav Staupshaugen	6 880	7 121	7 463				
- Distrikt Sør	55 053	55 603	58 272				
- Distrikt Sentrum-Ytterøy	38 748	40 368	42 306				
- Distrikt Nesset -Frol	61 752	62 317	65 308				
Kultur	14 351	14 261	14 946	15 500	15 700	15 900	15 900
Drift / anlegg	-1 596	-696	-729	-870	-860	-860	-860
Bygg og eiendom	4 072	4 839	5 071	5 000	5 000	5 000	5 000
Kom. Teknikk (VannAvløp)	0	0	0	0	0	0	0
Kom. Teknikk (Vei,P,P)	6 070	5 931	6 216	6 200	6 200	6 200	6 200
Brann/feiervesen	8 904	9 042	9 476	9 500	9 500	9 500	9 500
Helse-rehab	30 658	32 529	34 090	21 000	21 000	21 000	21 000
Barn-Familie	38 974	38 876	40 742	42 000	42 000	42 000	42 000
Innherred Samkommune	26 687	28 923	30 311	30 000	29 000	29 000	29 000
<b>SUM RAMME</b>	<b>504 110</b>	<b>509 549</b>	<b>534 007</b>	<b>541 070</b>	<b>533 780</b>	<b>536 980</b>	<b>536 980</b>
<b>Driftsmargin/resultat</b>	<b>-15 305</b>	<b>-6 812</b>	<b>-7 139</b>	<b>-2 630</b>	<b>-4 520</b>	<b>-2 820</b>	<b>-2 920</b>

Tabellen ovenfor viser rådmannens forslag.

**I oppstillingen nedenfor er tabellen justert for kommunestyrets vedtak 01.10.2008. Se forøvrig del 8. Politisk saksbehandling bakerst i heftet!**

Hovedoversikt drift Levanger Kommune Alle tall i 1000 kr	Budsjett 2008 2009-kr	ØP 2009 2009	ØP 2010 2009	ØP 2011 2009	ØP 2012 2009
Skatt på inntekt og formue	-315 401	-314 617	-314 617	-314 617	-314 617
Inntektsutjevning	-72 801	-73 906	-75 942	-76 960	-76 960
Selskapsskatt	-10 973	0	0	0	0
Rammetilskudd	-145 471	-172 677	-170 741	-170 723	-170 823
<b>Sum frie inntekter</b>	<b>-544 646</b>	<b>-561 200</b>	<b>-561 300</b>	<b>-562 300</b>	<b>-562 400</b>
Eiendomsskatt	-29 344	-29 000	-29 000	-31 000	-31 000
Kompensasjonstilskudd	-6 288	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Momskomp investeringer fra næringssekskapet	-11 528	-8 000	-5 000	-3 000	0
Fra boligforetaket	-2 620	-2 500	-2 500	-2 000	-2 000
<b>Sum fellesinntekter</b>	<b>-594 426</b>	<b>-608 700</b>	<b>-606 300</b>	<b>-607 300</b>	<b>-604 900</b>
Sum renter og avdrag (kommunal)	36 680	35 000	40 000	43 000	43 000
<b>NETTO RAMME</b>	<b>-557 746</b>	<b>-573 700</b>	<b>-566 300</b>	<b>-564 300</b>	<b>-561 900</b>
Større driftsprosjekter	2 096	3 500	2 500	2 500	2 500
<b>REST NETTO RAMME</b>	<b>-555 650</b>	<b>-570 200</b>	<b>-563 800</b>	<b>-561 800</b>	<b>-559 400</b>
lønnsoppgj/pensjonsøkn. 08	13 246	7 000	7 000	7 000	7 000
lønnsoppgj/pensjonsøkn. 09 nye lokaler	1 258	13 000	13 000	13 000	13 000
<b>REST NETTO RAMME</b>	<b>-541 146</b>	<b>-547 700</b>	<b>-538 800</b>	<b>-535 800</b>	<b>-533 400</b>
<b>RAMMEFORDELING:</b>					
<b>Effektivisering/strukturendring</b>			-6 000	-9 000	-11 000
Adm./politisk/felles m.m	34 543	36 500	37 000	37 000	37 000
Kirken	6 812	7 000	7 000	7 000	7 000
NAV		14 000	13 000	13 000	13 000
Innvandretjenesten	727	740	740	740	740
Sum oppvekst	178 453	178 500	178 500	178 500	178 500
Sum pleie og omsorg	173 349	175 000	177 000	179 000	179 000
Kultur	14 946	15 500	15 000	15 000	15 000
Drift / anlegg	-729	-870	-860	-860	-860
Bygg og eiendom	5 071	5 000	5 000	5 000	5 000
Kom. Teknikk (Vann/Avløp)	0	0	0	0	0
Kom. Teknikk (Vei,P,P)	6 216	6 200	6 200	6 200	6 200
Brann/feiervesen	9 476	9 500	9 500	9 500	9 500
Helse-rehab	34 090	21 000	21 000	21 000	21 000
Barn-Familie	40 742	41 500	41 500	41 500	41 500
Innherred Samkommune	30 311	30 000	28 000	28 000	28 000
<b>SUM RAMME</b>	<b>534 007</b>	<b>539 570</b>	<b>532 580</b>	<b>531 580</b>	<b>529 580</b>
<b>Driftsmargin/resultat</b>	<b>-7 139</b>	<b>-8 130</b>	<b>-6 220</b>	<b>-4 220</b>	<b>-3 820</b>

## **6 De enkelte enheter – hovedmål, endringer i perioden og prioriteringer ved endrede rammer**

### **6.1 Fellesområder**

Her føres politisk virksomhet, div råd og utvalg, rådmannen med stab, tillitsvalgte, næringsarbeid, diverse fellestiltak, fellestiltak for før- og grunnskolebarn, kunnskapsløftet mv. Her føres også en del felleskostnader som det ikke er formålstjenlig å fordele på de enkelte enheter.

I planperioden er det avsatt 0,5 mill. kr i valgårene til dekning av disse. I tillegg ligger det i planperioden midler til senere fordeling i form av lærlingeordning og avsetning til gradvis reduksjon av antall småstillinger.

### **6.2 Skoler og barnehager**

#### **Planer som ligger til grunn for oppvekstområdet**

- Lokal rammeplan for barnehagene i Levanger kommune 2006-2010.
- Kvalitetsplan 2006-2009. Sammen skal vi gjøre skolen i Levanger bedre.
- Skolebruksplan for Levanger kommune 2006-2009.
- Kunnskapsløftet. Plan for kompetanseutvikling for pedagogisk personale i grunnskolene i Verdal og Levanger kommuner 2006-2008.
- Digitalt utstyr og kompetanse – utviklingslinjer fram mot 2008.
- Kultursekken i Levanger. (kultur og oppvekst).
- Organisering av opplæring av minoritetsspråklige elever. Frol oppvekstsenter.
- Mottak og opplæring av minoritetsspråklige elever i grunnskolen. 2003.

#### **1. Beskrivelse av oppvekstområdet**

Oppvekstsektoren består av 9 områder geografisk fordelt i Levanger; Mule og Okkenhaug oppvekst, Frol oppvekstsenter, Halsan og Momarka oppvekst, Nesheim skole, Skogn barne- og ungdomsskole, Ekne og Tuv oppvekst, Åsen oppvekst, Ytterøy oppvekstsenter og Nettet ungdomsskole. Det er 8 kommunale barnehager, 11 kommunale skoler og 7 kommunale SFO-tilbud. I tillegg samarbeides det med over 30 private barnehager, 2 private skoler og 4 private SFO.

#### **2. Hovedmål for 4-årsperioden**

- **Samfunn:**
  - Skape gode holdninger hos barn og unge (spesielt i forhold til rus, mobbing, trafikk og folkeskikk)
- **Tjenester:**
  - Øke elevens læringsutbytte gjennom å ta i bruk læringsstrategier som metode, øke kunnskapen om mål som er satt for opplæringen i det enkelte fag og hvordan måloppnåelse vurderes.
  - Sikre at elevene god kunnskap i de fem basisferdighetene.

- Tidlig innsats. Sette inn ressurser tidlig i skole/barnehage for å fange opp elever med lærevansker og sikre alle barn god progresjon i læringen
- Økt brukermedvirkning og dialog mellom skole/barnehage og samfunn.
- Utarbeide en kommunedelplan for oppvekst.

• **Organisasjon:**

- Videreutvikle de ansattes faglige og pedagogiske kompetanse.
- Fortsatt sikre et lavt sykefravær.
- Redusere antall uønskede deltidsstillinger i oppvekstsektoren.

• **Økonomi:**

- Beholde økonomisk handlefrihet gjennom god budsjettstyring.
- Gjennomføre vedtatte skoleinvesteringer ved Skogn, Mule og Nesset u.

### 3. Endringer i perioden

#### 3.1 Utvikling av brukergrupper i 4-årsperioden og i et 20-årsperspektiv:

Folkemengde i Levanger kommune. Alder 0 år pr. 01.01.08														
1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
266	258	239	273	229	218	223	226	220	216	209	219	227	263	227

Kilde: ssb.no

Fødselstallene har holdt seg relativt stabile i de ti siste årene.

Prognosen i Skolebruksplana viser at elevtallet i perioden vil gå ned i kommunen. I inneværende skoleår 07/08 er elevtallet 2395. For skoleårene 08/09 og 13/14 ser elevtallene ut til bli hhv. 2367 og 2331.

Skole	2007/08		2008/09		2013/14		Endring 08/09 -> 13/14	
	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser
Mule	133	7	122	7	104	7	-18	0
Okkenhaug	72	5	68	4	57	4	-11	0
Halsan	196	11	198	10	180	10	-18	0
Nesheim	309	15	315	15	365	17	50	2
Skogn	462	22	454	22	452	23	-2	1
Tuv	67	4	69	5	41	3	-28	-2
Ekne	67	4	67	4	66	4	-1	0
Åsen	251	11	248	11	229	10	-19	-1
Ytterøy	71	5	66	5	50	4	-16	-1
Nesset	207	8	180	7	212	9	32	2
Frol	560	26	580	25	575	26	-5	1
<b>Totalt</b>	<b>2395</b>	<b>118</b>	<b>2367</b>	<b>115</b>	<b>2331</b>	<b>117</b>	<b>-36</b>	<b>2</b>

Nesheim og Nesset ser ut til å øke sitt elevtall i de kommende årene, alle øvrige skoler vil få et redusert elevtall. Klasse/gruppetallet forventes å øke med 2. Det er i disse tallene ikke tatt

hensyn til ev. endringer i barnetall på grunn av forventet inn-/utflytting og nye boligområder. For området på Nesset bør man være særlig oppmerksomme på utviklingen. Det er heller ikke tatt hensyn til at enkelte vil velge å benytte en av kommunens private skoler. Dette er spesielt noe man må ha i mente ved vurdering av elevtallsøkningen på Nesset fram mot 2013/14. Det er imidlertid forutsatt at barn bosatt i Markabygda vil velge Markabygda Montessoriskole.

### **3.2 Endrede krav i lov-/regelverk som påvirker driften på oppvekstområdene**

- Kommunale omorganiseringer og evt. nye kommunale planer må være grunnlag for regulering av budsjett.
- Regjeringen har økt timetallet i barneskolen og har signalisert et ønske om å innføre heldagsskole. Dette kan bli realisert i perioden.
- Krav om økt fysisk aktivitet i skolen vil gi økt behov for utbedring av uteområdene.
- Regjeringen har signalisert at det ønskes tidlig innsats overfor elever som krever spesiell tilrettelegging i barnehage/skole for å sikre ungene våre en god start på veien inn i kunnskapssamfunnet.
- Ny arbeidstidsavtale for personalet i oppvekstsektoren kan påvirke driften.
- Opplæringslova og ny rammeplan for barnehagen styrker brukernes rettigheter. Opplæringslova § 9 a, elevenes arbeidsmiljølov gir rettigheter og krav i forbindelse med fysisk- og psykososialt arbeidsmiljø, medvirkning, mobbing med mer.
- Rammefinansiering som var planlagt innført fra 2009, er foreslått utsatt til 2011.
- Det forutsettes at de øremerkede midlene samt skjønnsmidler opprettholdes på dagens nivå fram til rammefinansiering er innført. Det er viktig at en lokalt, i samarbeid med eiere av private barnehager, kan lage forutsigbare modeller for beregning av tilskudd til barnehagene ved rammefinansiering. Ved innføring av rammefinansiering er det viktig å sikre at alle barnehager har likeverdige og tilfredsstillende vilkår for drift. Nivået på fellestjenetjenester fra kommuneadministrasjonen må gis en vurdering.

### **3.3 Andre endringer i rammevilkår:**

- Elevtallet i grunnskolen vil gå ned i økonomiplanperioden.
- Økt antall elever med behov for særskilt tilrettelegging. Det har vært en økning i henvisninger til PPT på ca. 30% fra 2007 til 2008. Dette gir PPT og skolene nye utfordringer. Det skal i perioden tas en gjennomgang av tilbudet for elever med sterk funksjonshemming og andre elever som har behov for helt særskilt tilrettelegging.
- Seniorpolitiske tiltak får økonomiske konsekvenser.
- Vedtatt skolebruksplan gir føringer for renovering av skolebygg og satsing på uteområder.
- Generelt stort vedlikeholdsbehov av kommunale bygg.

## **4. Prioriteringer ved lavere økonomisk ramme**

### **4.1 Vurdering av dagens ramme**

Dagens ramme for oppvekstsektoren oppleves som meget stram. Netto driftsutgifter til grunnskole pr innbygger (6-15 år), for Levanger (KOSTRA 2008) ligger på 72.545 kr. Til sammenligning er tallet for kommunegruppe 8 kr 74.019 og gjennomsnitt hele landet (unntatt Oslo) kr 74.719.

Det er nye krav og forventninger i Kunnskapsløftet som ikke kan gjennomføres innenfor rammen. Dette gjelder spesielt innkjøp av nye læremidler og satsing på digital kompetanse men også økt satsing på tilpasset opplæring og tidlig innsats i 1. – 4. trinn. Med økt antall elever som krever tett oppfølging, vil en videreføring av dagens ramme gi et dårligere tilbud til

gjennomsnittseleven. Forslaget i økonomiplanen tilsier en videreføring av dagens ramme. Dette betyr en effektivisering på 1,2 mill, tilsvarende helårseffekt av økt timetall. Dette er lagt inn i Oppvekst felles.

#### **4.2 Tiltak med effektiviseringsgevinst.**

Skolebruksplana viser at det ikke er store effektiviseringsmuligheter med ytterligere strukturendringer. Dersom rammen reduseres ytterligere bør dette likevel gjennomgås på nytt. Det legges opp til en rullering av Skolebruksplana før neste års økonomiplanarbeid.

#### **4.3 Nedprioritering av aktivitet**

En reduksjon på 5% utgjør 8,5 mill kr. Dette betyr en reduksjon på ca 15 lærerstillinger. Med økt antall elever som krever tett oppfølging, vil dette være en betydelig utfordring. Det vil videre forsinke innføringen av Kunnskapsløftet ytterligere.

En eventuell reduksjon på enhetene vil bli tatt ut på følgende måte:

- Reduksjon i styrkings- og delingsressursene, dvs. redusert lærer- og elevassistenttetthet.
- Redusert innleie av vikar.
- Redusert bruk av alternative opplæringsarenaer, Gården som pedagogisk ressurs, leirskole mm.
- Redusert innkjøp av læremidler.

### **5. Prioriteringer ved høyere økonomisk ramme**

#### **Prioriterte områder eller nye tiltak.**

En økning på 2% innen oppvekst betyr 3,4 mill kr.

Økte styrkings-/delingsressurser og økt lærertetthet har førsteprioritet. Hele potten burde derfor brukes til dette.

Imidlertid er det også andre satsinger som er nødvendig å prioritere. Følgende oppsett er derfor gjort for oppvekst med en eventuell økning på 2%:

- Økt behov for ressurser pga flere elever med behov for spesiell tilrettelagt opplæring. Økte styrkings-/delingsressurser. 1,5 mill kr.
- Nye læremidler, inkl. lærebøker, 1 mill i ekstra satsing over en del år er nødvendig.
- Økt satsing på kompetanseheving. 500.000 kr.
- Styrking av språkopplæring for minoritetsspråklige utover de statlige virkemidlene som eksisterer. Tidlig innsats i førskolealder vil kunne redusere noe på behovet denne målgruppen vil ha når de starter på skolen. 100.000 kr.
- Behov for større innsats generelt innen barnehage- og skoleutvikling. Burde hatt økte ressurser til pedagogisk fagstab. 300.000 kr

Det er med en slik økning ikke funnet rom for følgende:

- Vedtak om gratis dagtilsyn for funksjonshemmede elever i skolefritidsordning fra 5. kl. har påført enhetene økte kostnader som ikke er kompensert. Dette utgjør ca. 1.mill kr som hittil er tatt som intern effektivisering.
- Skolene og barnehagene må oppgraderes innen data – infrastruktur, programvare og kompetanseheving i pedagogisk bruk av IKT.
- Økt administrativ og merkantil ressurs ved skolene da flere oppgaver er flyttet ut til enhetene.

- Kompetanseutvikling for alle godkjente barnehager i Levanger forutsetter gode økonomiske rammer. Det er spesielt viktig i forbindelse med overgang til skolen at alle barnehagebarn kan få mulighet å starte på skolen med mest mulig like forutsetninger.

Reduksjon av uønsket deltid: Pedagogiske ledere i barnehagene økes fra 35 % til 40 % stilling. Det vises til egen omtale av dette generelt for kommunen.

### **Investeringer:**

I skolebruksplana er følgende skoler prioritert for ombygging: Skogn barne- og ungdomsskole, Mule- og Okkenhaug oppvekst, Nesset ungdomsskole og Ytterøy oppvekstsenter.

I økonomiplana er alle skolene langt inn som prosjekter. Skogn er klargjort for utbygging. Nesset u. har behov for renovering av eksisterende bygg, tilrettelegging for uteskofri skole samt utbygging av kantine og storklasserom/auditorium. Mule har behov for generell renovering/tilpasning av en del rom, godkjente lærerarbeidsplasser, rom for administrasjonen, spesialrom, kantine og allrom/storklasserom. Ytterøy har behov for lærerarbeidsplasser, samt generell renovering. Det er meldt inn et ønske om å samle hele enheten. Ved rullering av skolebruksplana vil en kunne ta stilling til dette. Det er gjort anslag på behov for ressurser til disse enhetene, men det er nødvendig å få tegnet ut planskisser for å få eksakte kostnadsestimater. Andre enheter blir vurdert ved rullering av Skolebruksplana fram mot neste års økonomiplanarbeid.

Det er en årlig avsetning til uteområder. Dette blir videreført da det er en viktig satsing for å nå målet om daglig fysisk aktivitet i skolen.

## **6.3 Barn og familie**

### **1. Tjenestetilbud og bemanning**

Barne- og familietjenesten (BaFa) består av avdelingene **Helsestasjon** : 3 Helsestasjoner, skolehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom, kommunal jordmortjeneste for gravide, helsetjeneste for flyktninger, offentlig vaksinasjonskontor. **PP-tjeneste** for alle skoler og barnehager, samt veiledning for foresatte, meklings-tjeneste. **Førskoleteam**: Spesialpedagogiske tjenester i barnehage og habilitering for barn 0-7 år, **Barnevern** (0-23 år) Enheten driver blant annet tverrfaglig foreldre- og pedagogveiledning (Webster-Stratton), grupper for barn av psykisk syke foreldre (BAPP), Tidlig intervensjon for rusutsatte under graviditet- og småbarnsperiode (TIGRIS) Barn i krise-team (BiK), og tverrfaglige ressursteam i skoler. Tjenester fra enheten er hovedsaklig hjemlet i lov om barneverntjenester, opplæringsloven, lov om barnehager og helsetjenesteloven, og iverksettes etter bestilling/henvendelser fra brukere og samarbeidspartnere, samt konkrete bekymringsmeldinger til enheten om enkeltbarns oppvekstvilkår. Enheten har ca 42 årsverk fordelt på ca. 55 ansatte.

### **2. Hovedmål for 4-årsperioden**

- BaFa er et tverrfaglig ressurs-senter som bidrar til helhetlige, forebyggende og samordnede tiltakskjeder for brukerne.
- BaFa er rådgivende og veiledende, og tar ansvar for nødvendige tiltak.
- BaFa arbeider sammen med øvrig kommunal virksomhet for å sikre gode oppvekstvilkår for barn og unge

### **Samfunn: Brukermidvirkning og brukerdiallog, tilgjengelighet**

- Vurdere utvidet åpningstid, herunder beredskapsordning i helger og høytider.

- Ny, oppdatert interaktiv nettside for kommunikasjon og ”nettrådgivning”.
- Brukerundersøkelser, system for brukermedvirkning i alle avdelinger.

#### **Tjenester: Fokus på forebygging, kvalitetssikring og metodeutvikling ift tjenestetilbud**

- Barnevernvakt i helger og høgtider.
- Etablering av lavterskel ”Familiesenter” med utvidet åpningstid.
- Familieveiledning, pedagogveiledning (Webster-Stratton)
- LP-modellen (læringsmiljø og pedagogisk analyse)
- Tilbud til noen brukergrupper fra klinisk psykolog.
- Styrking av tverrfaglige tjenestetilbud i jf mål i opptrappingsplanen for psykisk helse. (Målgrupper: foreldre, barn, ungdom, flyktninger, kriseintervensjon)
- Innarbeide ”Kvalitetslosen” for tjenestene

#### **Organisasjon: Struktur og ledelse, medarbeiderskap og kompetanseutvikling**

- Videreutvikle BaFa som tyngdepunkt og ressurscenter for målgruppen barn og unge i 1. linja. Evt flere tjenester inn i BaFa.
- Medarbeiderskap for alle ansatte.
- Inkluderende arbeidsliv og spesiell ivaretagelse av nyansatte og seniorer.
- Høyt fokus på kompetanseutvikling i enheten jf. mål i styringskortene.
- Videreutvikle mål om gjennomgående teamorganisering, samt matrisestruktur i fellesprosjekter.
- Bedre tilpasning av eksisterende lokaler, samt ta i bruk 1. etasje for de mest publikumsrettede tjenestene.

#### **Økonomi: God økonomistyring i enheten, følge årshjul og kvalitetssikringssystemet.**

- Realistiske budsjettammer i forhold til ansvar og oppgaver.
- Opprettholde tilbud jf. opptrappingsplanen for psykisk helse

### **3. Endringer i perioden**

#### **3.1 Utvikling i brukergrupper i 4-årsperioden og i et 20-årsperspektiv**

- Etterspørsel i forhold til BaFa`s virksomhet avhenger av barnetall, sosio-økonomiske forhold i heim, andel av barn med utviklingsvansker, kommunens evne til forebygging og tidlig intervensjon mm. Demografiske forhold vil ha direkte og indirekte innvirkning. Nærings-, bolig-, kultur- og innvandringspolitikk, sosiale- og medisinske støttetjenester, kommunikasjon/infrastruktur mv vil ha innvirkning på hvilke utfordringer hjelpetjenestene vil møte. Etterspørselen etter hjelpetjenester kan sies å være indikatorer på strukturer og verdier i lokalsamfunnet.

#### **3.2 Endrede krav i lov-/regelverk som påvirker driften**

- Det er en generell trend at stadig flere oppgaver og tjenester blir overlatt til 1. linja. Barnehabilitering, psykiatri, vil i større grad bli overført fra 2. til 1. linje. Det er stigende etterspørsel etter veiledning og program rundt tema som kosthold/spiseproblematikk, fysisk aktivitet/ fysioterapi, smittevern og svangerskapsoppfølging, trening i foreldrerolle, familieterapi, flyktninger (inkludering), kriseberedskap, tverrfaglig systemarbeid i skole og barnehage. Barnevern vil få enda flere oppgaver, og det vil bli større fokus på lavterskel og ”dropp-inn tilbud”. Alt dette krever et kontinuerlig fokus på organisering og prioritering av tjenestetilbud i BaFa. Utfordringer er å holde et forsvarlig nivå på lovpålagte basistjenester, samtidig som at vi sikrer ressurser til fag og tjenesteutvikling i tråd med befolkningens ønsker og nye krav og pålegg fra storsamfunnet.

### **3.3 Andre endringer i rammevilkår (dette vil påvirke våre rammevilkår):**

- Endring av kostnadsfordelingen mellom stat og kommune i BV-saker.
- Kommunale prioriteringer som følge av at øremerking av midler til psykiatri/opprappingsplanen forsvinner.
- Etterspørsel fra befolkning og samarbeidspartnere.
- Nye pålegg fra staten, eksempelvis endring av kompensasjonsordningen fra rikstrykdeverket til privatpraktiserende logopeder.
- Kompetanse, sykefravær, struktur.

## **4. Prioriteringer ved lavere økonomisk ramme**

- Nedbemanning. Opprettholde tjenestetilbudene på minimumsnivå ved hjelp av sentralisering, sammenslåing, lavere grad av tilgjengelighet, større grad av standardisering/mindre grad av individualitet, vikarstopp.

### **4.1 Vurdering av dagens ramme**

- Ikke realistisk i forhold til kostnadsnivået i barnevernet. (viser til kvartalsrapport 1/2008)
- Gir ikke muligheter for etablering av BV-vakt ut over minimumsløsning.
- Rammen oppleves som knapp i forhold til etterspørsel og opplevd behov for hjelpetjenester i befolkningen. Dette gjelder både helsestasjonen, PPT, førskolepedagogikk og barnevern. Etterspørselen øker mer enn rammetildelingen og det fører til meget streng prioritering.

### **4.2 Tiltak med effektiviseringsgevinst**

- Utvidet bruk av gruppekonsultasjoner kan gi mer tid til de som trenger det mest.
- Mer informasjons- kompetansehevings- og veiledningsvirksomhet i skole/barnehage kan gi færre henvisninger på sikt/ gi mer tid til de mer krevende sakene.
- Tidligere intervensjon i barnevernssaker kunne redusere sjansen for behov for omsorgsovertakelse.
- Bedre og mer samarbeid (internt og eksternt) og koordinering vil kunne øke treffsikkerheten på tiltak, og dermed virke besparende på sikt.

Punktene over vil være krevende å innføre, men vil trolig være effektive på sikt.

### **4.3 Nedprioritering av aktivitet**

En reduksjon på 5% av netto tildelt ramme utgjør 1,944 mill kr.

- Betyr at man må redusere med 3-4 stillinger. Dette er en betydelig nedskjæring i et kollegium som allerede er underbemannet.
- Fører til lengre ventelister, overskridelse av lovpålagte frister, klager.
- Fører til problemutvikling på andre fronter.

## **5. Prioriteringer ved høyere økonomisk ramme**

En økning i netto tildelt ramme på 2% utgjør 777.520 kr. Nedenfor er det satt opp behov i uprioritert rekkefølge:

- Økt behov for tiltaksmidler innen barnevern, 2.000.000 kr.
- Etablering av barnevernvakt. 400 000 kr.
- Styrking av grunnbemanningen i PPT og helsestasjon, spesielt med henblikk på psykisk helsevern for barn/unge. 550.000 kr

- Saksbehandlerstilling for vurdering av saker innen området grunnskole for voksne, enkeltvedtak innen spesialpedagogiske tiltak for friskoler og fosterhjemsplasserte barn. 350.000 kr.
- Spesialpedagogiske ressurser innen SFO. 1.000.000 kr.
- Spesialpedagogiske tiltak og Norsk II, friskoler, 500.000 kr

## **6.4 Innvandrer-tjenesten**

### **1. Tjenestetilbud og bemanning**

Innvandrer-tjenesten består av 3 avdelinger, Leira mottak, Sjefsgården voksenopplæring for innvandrere og flyktingetjenesten. Innvandrer-tjenesten har totalt 43,63 årsverk.

Flyktingetjenesten driver introduksjonsprogram for alle nye flyktninger med påfølgende kursstønad for deltakelse etter introduksjonsloven. Målet er å kvalifisere flyktninger for et yrkesaktivt liv eller videre skolegang. Skolens ansvar er å gi et tilpasset undervisningsstilbud i norsk og samfunnskunnskap. Skolen har et tilbud om 2-årig, eksamensrettet grunnskole for voksne innvandrere. Sjefsgården har vurdert å ta ansvaret for voksenopplæring. Før dette kan igangsettes, må det skje en avklaring om ansvaret blant annet opp mot den videregående skolen. Leira mottak skal sikre et nøkternt og tilfredsstillende botilbud for personer som søker asyl. Mottaket skal sørge for at de til enhver tid gjeldende styringsdokumenter gitt av UDI (utlendingsdirektoratet) blir fulgt. Mottaket har en spesialavdeling for enslige mindreårige og en forsterket avdeling

### **2. Hovedmål for 4-årsperioden**

#### **Samfunn:**

- God dialog med samfunnet, drive holdningsskapende arbeid samt integreringsarbeidet etter gjeldende lover og forskrifter

#### **Tjenester:**

- Det skal gjennomføres målretta kvalifiseringsarbeid. Flyktninger skal gjennomføre introduksjonsprogram etter en individuell plan. Det skal gis norskopplæring og samfunnskunnskap for asylsøkere. Det skal legges vekt på dialog og god brukermedvirkning.

#### **Organisasjon:**

- Skape trygge og gode arbeidsplasser der personalet skal trives.

#### **Økonomi:**

- Det skal være balanse i økonomien og stordriftsfordelene må utnyttes bedre.
- En skal opprettholde dialogen med UDI i forhold til søknader om økonomisk bistand der det er nødvendig. Det er spesielt påkrevende å få gjort noe med tilhold for skolen da Sjefsgården som bygning er for liten og lite funksjonell som skolebygg. Enheten skal ha en funksjonell bygningsmasse. Hvis kommunen får kjøp Staup, vil aktiviteten kunne flyttes hit. Hvis aktiviteten ikke flyttes må det påregnes en større rehabilitering av Sjefsgården samt utbygging/leie av eksterne lokaler

### **3. Endringer i perioden**

### **3.1 Utvikling i brukergrupper i 4-årsperioden og i et 20-årsperspektiv.**

Tallene på ankomster av flyktninger og asylsøkere som kommer til Norge er for tiden ustabil. Ankomst tall er avhengig av situasjonen ut i verden og de politiske beslutninger som skjer i lys av det.

### **3.2 Endrede krav i lov-/regelverk som påvirker driften.**

Norsk opplæring for asylsøkere ble gjeninnført pr. 1. september 2007. Statens skal overta omsorgstilbudet for enslige mindreårige og det vil få økonomiske konsekvenser avhengig av hvilke beslutning Stortinget velger. En endring vil foreligge i løpet av 2009. Det vil bli betydelig mindre statlig tilskudd når overgangsordningene er slutt 31.07.2009, noe som får konsekvenser for norskopplæringstilbudet selv om regjeringen har gitt kompensasjon for det nytt tilskuddsystem.

### **3.3 Andre endringer i rammevilkår.**

Det gjenstår enda noe rehabiliteringsarbeider i bygningsmassen på Leira, der UDI har bevilget inntil kr 2.000.000,- til formålet. Leira mottaks økonomi må bringes i balanse både ved økte overføringer fra UDI og ved innsparinger.

## **4. Prioriteringer ved lavere økonomisk ramme**

### **4.1 Vurdering av dagens ramme.**

Bortsett fra overføringer til skolen mottar innvandrertjenesten ingen rammeoverføringer. Budsjetten for Leira mottak og flyktningetjenesten blir gitt av staten og skal gå i 0. Rammen Sjefsgården voksenopplæring får, er en egenandel som kreves av staten for å få utløst de statlige tilskuddsmidler. Utover det, er det statens beslutninger som direkte styrer enhetens økonomiske rammer. Under gitte rammer vurderes budsjettet som stramt.

Prioritering ved lavere rammer må medføre en dialog med oppdragsgiver UDI som forvalter asylmottaksplassene.

### **4.2 Tiltak med effektiviseringsgevinst.**

Bedre utnyttelse av stordriftsfordeler; sammenfallende bruk av kurs, bil, tolketjeneste personalbruk. Legge større vekt på å få programdeltakerne ut i arbeid.

### **4.3 Nedprioritering av aktivitet.**

Anmode kommunestyret om stans av bosetting av nye flyktninger for en periode. Vurdere nedprioritering av midler som benyttes til forebyggende arbeid. Kun gjennomføre lovpålagte oppgaver og vilkår gitt av UDI og i dialog med UDI.

## **5. Prioriteringer ved høyere økonomisk ramme**

Ved en høyere økonomisk ramme vil en prioritere et bedre tilrettelagt tjenestetilbud for de ulike avdelingene. Styrke det forebyggende arbeidet og beboerstyrt aktivitet. I større grad prioritere å legge vekt på arbeid med barn og unge. En ønsker samtidig i større grad å kunne vektlegge samarbeidstiltak som i dag er kostnadskreven, men som på sikt føre til varig arbeid.

## 6.5 Pleie og omsorg

### 1. Tjenestetilbud og bemanning

**Distrikt Sør** har 114 årsverk fordelt på ca 200 fast ansatte. Flere år med innsparinger har ført til en sterk økning av antall småstillinger under 40 %.

- Driver 2 institusjoner Skogn og Åsen helsetun med til sammen 62 plasser inklusiv 15 plasser for demente
- Hjemmetjenester med praktisk og personlig bistand til bruker i alle aldre både i egen bolig og i tilrettelagte omsorgsboliger med base i Skogn og Åsen helsetun.
- Personal- og driftsansvar for nattpatroljen for hele kommunen.
- Driver 2 bemannede bofellesskap, 1 for mennesker med utviklingshemming og 1 for mennesker med psykiske lidelser.
- Har hatt et økende omfang av ressurskrevende tjenester omkring enkeltbrukere.
- Hovedansvar for omsorgslønn som et distriktsovergrepene tjeneste.

#### **Distrikt Nesset-Frol:**

Enheten består av 123 årsverk fordelt på ca 220 ansatte.

- Distriktet har 1 sykehjem, Breidablikktunet som har 26 plasser. Plassene brukes til korttidsopphold, avlastning og langtidsopphold. Av de 26 plassene er det 2 palliative senger i 3. etasje.
- Ved Breidablikktunet er det også 40 omsorgsboliger som er spesielt tilrettelagt med døgnbemanning for å yte tjenester til mennesker med omfattende tjenestebehov.
- Hjemmetjenester med praktisk bistand og helsehjelp til bruker i alle aldre, både i egen bolig og i tilrettelagte omsorgsboliger med base ved Breidablikktunet.
- Det er et økende omfang av ressurskrevende tjenester i forhold til enkeltbrukere.
- Brukerstyrt personlig assistent (BPA) er et område det også er økende omfang innen.
- Det ytes hjemmetjenester med egne arbeidslag i 4 bofellesskap (Marknadsvegen, Eplehagen, Verdandes veg, og Nordsivegen), og 1 botilbud (Smørblomstvegen). Det ytes samlet sett tjenester til personer med ulike funksjonshemming som fysiske- og psykiske lidelser, samt rusproblemer.

#### **Distrikt sentrum/Ytterøy**

Enheten består av 81,2 årsverk fordelt på ca. 140 ansatte. Inkludert i dette er utføringen av merkantile tjenester som betjener hele kommunen innenfor saksbehandling av avlastningstjenester og støttekontakter.

- Enheten har 9 sykehjemsplasser på Ytterøy.
- Ved Levanger Bo og aktivitetssenter drives et bofellesskap for demente, 10 plasser. Pr. dags dato ytes i tillegg hjemmetjenester til 6 brukere utenfor huset.
- Hjemmetjenester med praktisk bistand og helsehjelp til brukere i alle aldre ved LBAS, Okkenhaugveien 20 A (bofellesskap for funksjonshemmede) og ved Ytterøy Helsetun/hjemmetjenester. Okkenhaugveien 20 A yter også tjenester utenfor huset, dette omfatter pr. dags dato 8 brukere.
- Distriktet driver også en avlastningsenhet for barn og unge. Det er for tiden 24 brukere .
- Personal og driftsansvar for støttekontakt-tjenesten i kommunen, samt budsjettet for privat avlastning i kommunen.

### 2. Hovedmål for 4-årsperioden.

**Samfunn:**

Prioritere kultur/helse i pleie- og omsorg

**Tjenester:**

Økt produktivitet og kvalitet på tjenesteproduksjonen

**Organisasjon:**

Redusert sykefravær

Økt stillingsprosent for ansatte i deltidsstilling

Motiverte og stolte medarbeidere

En effektiv, fleksibel, utviklings- orientert og helhetstenkende organisasjon

**Økonomi:**

Beholde økonomisk handlefrihet

Vedlikeholde og utvikle både real og humankapital

### **3. Endringer i perioden**

#### **3.1 Utvikling i brukergrupper i 4-årsperioden og i et 20-årsperspektiv.**

- 4-års perspektiv; antall brukere med stort og sammensatt bistandsbehov er økende i perioden fram til 2011 - spesielle grupper er de under 50 og 90+.
- Økning i antall innbyggere 90+ i perioden (ca 20%) Fra 104 personer i 2007 til 124 personer i 2011.
- 20 års perspektiv: Dramatisk økning i gruppen eldre 67-79 år fra ca. 1550 i 2007 til ca 2700 i 2025
- Økning i antall brukere med spesielle behov for bistand, både innenfor demens og psykiatri.
- Opplyste brukere og pårørende som setter store krav til tjenesten og til saksbehandlingen.
- Økning i behovet for avlastning til pårørende, både til eldre og barn med funksjonshemming.
- Flere spørsmål i et lengre perspektiv stiller seg omkring brukergrupper eldre funksjonshemmede med demens/demensliknende utvikling, og eldre rusmisbrukere med pleie og omsorgsbehov. Det er uklart hvilket tilbud disse vil trenge på lengre sikt, og om tilbudet for disse gruppene er innenfor de rammer kommunen har i dag.

#### **3.2 Endrede krav i lov-/regelverk som påvirker driften.**

- Endringer i beregning for tilskudd til ressurskrevende tjenester – fast dekningsprosent på 85% ut over innslagspunktet, noe som gir mer forutsigbarhet. Fører til økt tilskudd for pleie- og omsorg sammenliknet med tidligere tildelingskriterier.
- Endring i pasientrettighetsloven par 4-6 fra 01.01.09, som omhandler tvang og makt.

#### **3.3 Andre endringer i rammevilkår.**

- Endring i organisasjonen som følge av NAV-etablering
- Utarbeidelse av ny pleie- og omsorgsplan som skal gjennomføres i perioden kan rokkere på innhold i og mellom enhetene.
- Endringer i Helse- Midt Norge sitt tilbud i forhold til rehabiliteringsplasser (avtaler med rehabiliteringsinstitusjoner) kan gi større utfordringer til kommunen.

- Raskere utskrivning fra sykehus, kommunen må ta over ansvaret for dårlige/krevende brukere tidligere (ressurser, kompetanse, spesialplasser).
- Utfordring i forhold til rekruttering av nye medarbeidere med riktig kompetanse
- Krav til tjenesten gjennom Stortingsmelding nr 25 – Mestring, muligheter og mening.
- Flere psykisk utviklingshemmede brukere som har behov for plass i bofellesskap, aktualisering av utbygging ved enten-/eller Okkenhaugveien, Markandsvegen, eller Staupshaugen, og dette må sees i sammenheng med behovet for vakt/personalrom ved etablering av bofellesskap (konkret behov for dette også i dag ved Okkenhaugveien).
- Seniorpolitiske tiltak, og det å beholde seniorer i jobb så lenge som mulig.
- Endring av hjelpepleier og omsorgsarbeiderutdanningen, til helsefagarbeiderutdanning med et 4 årig utdanningsløp, der 2 år er som lærling i bedrift – lærlingesatsing.
- Oppdatert boligsosial handlingsplan for langsiktig planlegging i forhold til behov for bolig til funksjonshemmede/utviklingshemmede unge brukere. – rulleres høsten 2008.
- Indeksregulering/økt godtgjøring for støttekontakt og omsorgslønn.
- Øremerkede psykiatritilskudd legges inn i den økonomiske rammen fra 01.01.2009, men tiltak må prioriteres og fordeles gjennom en egen psykiatriplan.
- Økte ressurser til saksbehandling og merkantiltjeneste.
- Økte ressurser (1 dag + 1 kveld) for oppgradering til omsorgsbolig type 3 (LBAS).
- Påbegynt ombygging ved Ytterøy helsetun innen 2008/begynnelsen av 2009 for å begrense overbelegg: økning med 1-2 institusjonsplasser innenfor dagens bemanning (ca. engangsutgifter på ombyggingen med ca. kr. 350.000).
- Innføring av mobil profil (digitalt system for ajourføring av pasientinformasjon hos bruker som del av prosjekt i regi av DDT) krever at det settes av midler til å fullføre innkjøp av bærbare handholdte PC`er til pleie- og omsorg.

## **4. Prioriteringer ved lavere økonomisk ramme**

### **4.1 Vurdering av dagens ramme.**

- Økt ressursbehov til ressurskrevende tjenester omkring 2 enkeltbrukere er ikke dekt gjennom dagens ramme (et tiltak for en bruker etablert pr 01.05.08, og et tiltak etableres pr 01.09.08. Netto kostnad etter statlig refusjon ca. kr. 1.8 mill. pr år.
- Forsatt uavklart fullstendig oversikt over inntektssvikt på grunn av presisering av Rundskriv I-6/2006 (matombringning og trygghetsalarm), antatt økt tap på ca. kr. 300.000,- for 2009 i forhold til 2008.
- Økt omfang av avlastningsopphold og transport til og fra avlastning i institusjon gir lavere inntekt enn budsjettet (vederlagsfri tjeneste).

### **4.2 Tiltak med effektiviseringsgevinst.**

Pleie- og omsorg har de siste årene tatt over ansvaret for å utføre mange oppgaver fra andre enheter (økonomi og org enheten ISK).

- Innføring av NOTUS (elektroniske timelister) med automatisk overføring av lønnsdata til lønnskontoret.
- Fullført saksbehandling av alle ansettelser (inkl. uttak av tilsetningsbrev) er delegert ut til enhetslederne for PO).
- Prosedyrer i forhold til fakturering (innlegging av fakturagrunnlag for alle pleie- og omsorgstjenester) er flyttet ut til enhetene og kjøres nå gjennom fagsystemet PROFIL.
- Beregning av ansatte sin lønnsansiennitet er flyttet ut til enhetene
- Vederlagsberegning for langtidsopphold i institusjon er i ferd med å legges ut til PO-enhetene.

Dette er oppgaver som pleie- og omsorg har måttet tatt uten ekstra ressurser, mens det har vært mulighet til å omprioritere i de enhetene dette tidligere lå.

### 4.3 Nedprioritering av aktivitet.

5 % av korrigert netto budsjettramme utgjør kr. 7,9 millioner.

På grunn av beløpenes størrelse og tidligere innsparingstiltak er det ikke mulig å hente inn økonomiske besparelser på andre måter enn å vurdere omfanget av deltjenester;

#### Avvikling av aktivitetstilbudet:

- Samlet for pleie- og omsorg inkludert transporttjeneste fra Staupshaugen vil det gi en innsparing på ca. kr. 1.900.000,-. Dette vil føre til at ca 30 brukere hver dag vil miste et tilbud. Dette vil også føre til et større et vesentlig større press på andre tjenester. Selv om dette tilbudet ikke har en tydelig hjemmel som en lovpålagt tjeneste, så er det uttalt at tiltaket er påkrevd lovmessig i tråd med formålsbestemmelsen til Sosialtjenesteloven og et prioritert område-/tiltak i Stortingsmelding 25 pkt 2.5.4 Aktiv omsorg.
- Ordningen med internpost opphører (utføres av transporttjenesten på Staupshaugen)
- Fører til at det legges ned 9 stillinger.
- **Netto innsparing ca kr 1.900.000,-**

#### Redusere nattpatroljen:

- Reduserer nattpatroljen fra 3 til 2 nattvakter per natt, kr. 1.200.000,-.
- Bruker noen ressurser til å styrke turnuser på kveld i distriktene, kr. 300.000,-.
- Går ut over fast oppdrag på natt, fører til større press på andre tjenester.
- Omplussing av 3 ansatte (1,98 årsverk)
- Vil bare kunne prioritere akuttberedskap (trygghetsalarmer).
- **Netto innsparing per år vil utgjøre kr 900.000,-.**

#### Reduksjon av antall sykehjemsplasser:

- Et tiltak for å redusere utgifter er å avvikle/stenge en sykehjemsgruppe tilsvarende 9 plasser.
- Dette vil skape et radikalt endret og umulig press på resterende institusjonsplasser jfr situasjoner med varierende overbelegg.
- Dette vil føre til situasjoner med avvik i forhold til kvalitet og fra Sykehuset Levanger med å ikke kunne ta ut ferdigbehandlede pasienter.
- Vil gi en innsparing på 2 dagvakter og 1 kveldsvakt på hverdager, og 1 dagvakt og 1 kveldsvakt på helg
- Utgjør til sammen 3,7 årsverk. (kr 450.000,- pr årsverk)
- Ingen mulighet til å redusere nattvakt.
- Tapte inntekter for vederlagsbetaling
- **Netto innsparing per år vil utgjøre ca. kr 900.000,-**

### 5. Prioriteringer ved høyere økonomisk ramme.

2 % av korrigert netto budsjettramme utgjør: kr. 3.200.000,-

#### **Prioriterte områder eller nye tiltak.**

- Må sees i sammenheng med ny pleie- og omsorgsplan, kvalitetskommuneprosjektet, prosjekt uønsket deltid, medarbeiderskap og sykefraværsprosjektet.
- Indeksregulert-/økt timesats (med samme avstand til minstelønn etter tariff som i dag) for omsorgslønn. En økning fra kr 67,- til kr. 71,- pr. time vil utgjøre en ekstra kostnad på ca. kr 70.000,- inkl sos. utgifter.
- Indeksregulert-/økt timesats (med samme avstand til minstelønn etter tariff som i dag) for støttekontakt. En økning fra kr 100,- til kr. 105,- pr time vil utgjøre en ekstra kostnad på ca. kr 46.000,- inkl sos. utgifter.
- Ved økt satsing på støttekontaktordningen og omsorgslønn så vil en også unngå en tjenesteforskyving (slipper å sette inn andre, dyrere tjenester, for å kompensere for ikke iverksatte støttekontakttjenester/bruk av omsorgslønn).
- Mange bemanningsplaner er veldig presset – og gir ikke rom for økende brukerbehov i forhold til avsatt ramme for bemanning.
- Behov for nye spesialplasser/bofellesskap for alderspsykiatri/demens-problematikk/rehabilitering. Et bofellesskap med heldøgns tjeneste krever som minimum 5,2 årverk (1 person på vakt hele døgnet). Kostnad for dette vil utgjøre ca kr. 2,6 millioner.
- Økt bemanning i allerede eksisterende bofellesskap for å imøtekomme brukeres behov. Økning i bemanning må sees i sammenheng med mål om å redusere uønsket deltid.
- I tilknytning til enkelte brukergrupper er det behov for mer tilgjengelighet til høyere kompetanse, i form av tettere samarbeid med helse- rehab./psykiatri og/eller oppbygging av egen kompetanse.

#### **PRIORITERINGER AV TILTAK FOR PLEIE- OG OMSORG PO PR. 2009:**

- |  |                      |                      |
|--|----------------------|----------------------|
| <b>1. Koordinatorstilling</b>  | <b>100 %</b>         | <b>kr. 525.000,-</b> |
| Jfr PO-plan. Må definere innhold i stilling, evt oppgaver i tillegg til koordinator mellom 1. og 2. linje kan være fagutvikler (kurs, kompetanseplan, ressursperson PROFIL, NOTUS for kursing etc. funksjonene opp mot denne stillingen. Hvem blir nærmeste overordnet ? |                      |                      |
| <b>2. Fagarbeider PO DS</b>  | <b>42 %</b>          | <b>kr. 175.000,-</b> |
| Styrking for å aktivisere hvilende nattvakt på Skogn helsetun, da det kreves tre nattvakter inn i helsetunet med tanke på oppfølging av demensavdelingene, samt totalt 42 brukere + bofellesskap.  |                      |                      |
| <b>3. Sykepleierstilling PO N-F</b>  | <b>170 %</b>         | <b>kr. 865.000,-</b> |
| Styrking av natt-tjenesten på BBT med ekstra nattvakt – krav til sykepleiekompetanse på denne vekten.  |                      |                      |
| <b>4. Fagarbeider PO DS</b>  | <b>85 %</b>          | <b>kr. 313.000,-</b> |
| Styrking av bemanningen på Åsen helsetun – jfr tilbakemeldinger om at det er svært marginalt i forhold til å dekke beboernes behov – med den absolutt laveste pleiefaktoren noe sted i pleie- og omsorg i LK.  |                      |                      |
| <b>5. Fagarbeider PO S-Y</b>   | <b>85 %</b>          | <b>kr. 313.000,-</b> |
| Styrking av dagvakter på LBAS  |                      |                      |
| <b>Totalt</b>  | <b>4,82 årsverk.</b> |                      |

### **Definerte behov i 2009 ut over dette: (ikke innbyrdes prioritert)**

- 20% Frikjøp Grønn omsorg for demente - Distrikt Sør - kr 84.000,-
- 85% Styrking med fagarbeider Distrikt Sør – Skogn h.tun - kr. 313.000,-
- 40% Merkantil på Distrikt Nesset – Frol (BBT) - kr. 148.000,-
- 40% Saksbehandler Distrikt Nesset – Frol (BBT) - kr. 180.000,-
- 40% Hjemmetjenesten Distrikt Nesset – Frol - kr. 150.000,-

### **Mulige prosjekt som kan dekkes gjennom uønsket deltid i 2009:**

- Okkenhaugveien 40% fagarbeiderressurs (dekke dok. behov – dekkes pr i dag gjennom ordinært budsjett)
- Hjemmetjenesten Distrikt Nesset – Frol - fagarbeider 40% (også nevnt ovenfor)
- Fagarbeider 85% Distrikt Sør – Skogn helsetun (også nevnt ovenfor)

### **Tiltak iverksatt i 2008 - og som må videreføres i øk plan perioden 2009 – 2012:**

- Distrikt Sør - saksbehandler/innleiekoordinator 100% (01.09.08) – (lederspenn/avlaste ledelse og støtteapparat i Distrikt Sør)
- Distrikt Sentrum – Ytterøy styrking LBAS med 3 årsverk (oppgradering av oms.bolig type 2 til type 3 fra 01.06.2008.
- Distrikt Nesset – Frol - Ressurskrevende tjenester - etablering 1). 01.05.08 og 2). 01.09.08, med en netto kostnad på ca. kr. 1.800.000,- (kr. 2.300.000 – refusjon stat kr. 500.000).

## **6.6 Helse- og rehabilitering.**

### **1. Tjenestetilbud og bemanning (dvs. 35,5 årsverk på 46 ansatte).**

- Samfunnsmedisinsk avdeling med blant annet helseovervåking, helseberedskap, fastlegeordning, miljørettet helsevern og smittevern. Kommunelege 1-funksjonen er tillagt denne tjenesten.
- Legetjenesten, som inkluderer ansvar for fastlegeavtalene i kommunen, vurdering av behov for nye hjemler, samarbeid med legene og andre enheter. organisering av offentlig legearbeid, samt ansvar for å få på plass turnusleger.
- Ergo- og fysioterapitjenesten med fokus på aktivitetsgrupper, boligtilpasning, fysisk trening, samt tekniske hjelpemidler gjennom formidling, tilpasning og opplæring, informasjon, råd og veiledning
- Sosial- og psykiaritjenesten, med hovedvekt på oppfølging av mennesker med psykiske problemer og rusproblematikk. Tjenesten er driver av ulike tiltak, som f.eks. ”Kontakten”, ”Tjuddurn”, ”Homla”, ”Starrin” og mer faglige gruppetilbud som ”KID-kurs”. I tillegg har enheten hovedansvar for Rusprosjektet Rinnleiret i samarbeid med Verdal kommune.

### **2. Hovedmål for 4-årsperioden.**

- **Samfunn:**
  - s1. Et tilgjengelig samfunn
  - s2. Tverrsektorielt fokus på forbyggende og helsefremmende arbeid.

s3. Gode nok botilbud til alle.

- **Tjenester:**

- t1. Myndiggjorte, tilfredse brukere

- t2. Et samordnet tjenestetilbud.

- t3. Møteplasser som fremmer mestring, læring og deltakelse.

- **Organisasjon:**

- o1. Myndiggjorte, tilfredse ansatte

- o2. Avklaring av tjenester opp mot den nye NAV-etaten

- **Økonomi:**

- ø1. Realistiske økonomiske rammer for enheten.

- ø2. Intern forståelse for enhetens budsjettammer.

### **3. Endringer i perioden**

#### **3.1 Utvikling i brukergrupper i 4-årsperioden og i et 20-årsperspektiv.**

- Tjenestene i enheten vil være sårbare i forhold til konjunktur endringer i samfunnet generelt. Rentejusteringer og et strammere jobbmarked vil slå ut i behov for mer rådgivning og økonomisk sosialhjelp. Det vil samtidig presse seg frem et økende behov for koordinering av kommunale tjenester rundt brukere og tett samarbeid med NAV.
- I et lengre perspektiv vil man få en økning i folketallet, og en utvikling der stadig eldre brukere vil få mer sammensatt problematikk. F.eks. vil vi kunne få flere eldre med rusproblematikk, flere enslige med psykisk relaterte problemer, og stadig mer komplekse sammensatte saker for mer rettighetsbevisste brukere.
- Ergo- og fysioterapitjenesten er pålagt å ta inn turnuskandidat for fysioterapeut med virkning fra august 2008. Dette vil gi en merkostnad for kommunen på ca. 170.000 kr.

#### **3.2 Endrede krav i lov-/regelverk som påvirker driften.**

- Lovendringer og økte krav jf. offentlige legeoppgaver, bl.a. opp mot sykehjem/helsetun og gruppen hjemmeboende eldre.
- Ny Arbeids- og Velferdsforvaltning (NAV). Enheten vil bli sterkt berørt av etableringen av felles NAV kontor i Levanger i mai 2008. Arbeidet med samordning av oppgaver og tjenester opp mot kommunen vil skje fortløpende. Det forutsettes konkrete samarbeidsavtaler mellom kommunen og NAV, og spesielt innen rus- og psykiatriområdet.
- Koordinerende enhet (KE) for rehabilitering er lovmessig pålagt kommunen. Dette vil igjen medføre et ressurspørsmål vedr. deltakelse og forankring. Dette er for tiden ikke organisatorisk plassert i kommunen.

#### **3.3 Andre endringer i rammevilkår.**

- Det er et økt behov for tilbud til personer med rusproblemer, for å forebygge rusproblemer. Tilsvarende gjelder også i forhold til psykiatri. En omlegging av de statlige overføringene i form av øremerkede statstilskudd til rammeoverføringer, vil kunne medføre en redusert kommunal bevilgning til psykiatriområdet fra og med 2009. Med erfaring for tidligere omlegginger av

øremerkete midler til rammetilskudd blir det en overgangsordning på 5 år. En må ta høyde for at vi i 2012 får til disposisjon ca 1,2 mill mindre enn i 2008. Enhet Helse og rehabilitering har tilnærmet 50 % av psykiatrimidlene i kommunen, og disse er hovedsaklig knyttet direkte opp mot stillinger.

- Forventning og krav fra fylkeslegen om etablering av ”Koordinerende kommunal funksjon” på systemnivå for koordinering og utvikling på et tverrsektorielt plan for samarbeid rundt brukere med rus- og psykiske lidelser.
- Innsats for økt trygghet og forebygging av kriminalitet blant barn og unge. Dette gjennom en tverretattlig samarbeidsmodell, der det kreves forankring i lokale styringsorganer, i politiet og som en del av kommunens arbeid i de ulike sektorer. Forventning og ønske om at det søkes stimuleringsmidler for å redegjøre grunn for en fast kommunal koordinator funksjon i dette arbeidet – en SLT-koordinator (Samordning av Lokale kriminalforebyggende Tiltak) i Levanger på systemnivå. Dette er pt. besluttet utsatt til 2008. Er heller ikke besluttet organisatorisk plassering.
- Folkehelseperspektivet som en naturlig del av en felles kommunal forebyggende plan. Andre kommuner har organisert dette bl.a ved opprettelse av en ”Folkehelse-koordinator”. Dette bør utredes og vurderes.
- Sannsynlig innføring av tilsvarende ”øyeblikkelig hjelp funksjon” på dagtid for legesentrene og legene i Levanger kommune. Stipulert årlig kostnad her på ca. 200.000,-. Dette med samme organisering som Verdal kommune.
- Privatisering av dagens kommunale legesentre. Målsetting om at dette er på plass senest innen 1.1.2011.
- Rusprosjektet Nr. 46 – fra prosjekt til drift. Vil påkreve avklaringer i Levanger og Verdal kommune for videre drift fra 01.01.2009. Den totale budsjetttrammen for prosjektet er på ca. 2,7 mill kroner, med en betydelig finansiering gjennom statstilskudd (1,6 mill kr) og ved bruk av psykiatrimidler både fra Verdal og Levanger kommune. Den kommunale andelen inn i prosjektet er fordelt i forhold til folketallet i Levanger og Verdal. Det må skje avklaringer i forhold til videre drift av Rusprosjektet i løpet av september måned 2008.
- Styrking av tjenester og oppfølging rundt hjelpemidler i kommunen. Dette gjelder konkret enten tilførsel av, eller omorganisering av ressurser for å serve et økende press på kvalitet vedrørende syns- og hørselskontakter samt datakontakter i kommunen. Plassering er for tiden organisasjonsmessig uavklart.
- Behov for oppjustering og innkjøp jf. korttidslager for hjelpemidler. Pr. i dag er dette ikke tilfredsstillende, og det kreves en konkret kartlegging og en investeringsplan løpende fra 2008.
- Generelt øket etterspørsel og behov for ergo- og fysioterapitjenester internt i det kommunale system og blant brukere og andre samarbeidspartnere. Dette gjelder særlig innenfor BAFA (barn og familie) og PLO (pleie- og omsorg). Det har kommet klare signaler om styrking av dette tjenestetilbudet.
- Videreutvikling av samarbeidet med de privatpraktiserende fysioterapeutene.

#### **4. Prioriteringer ved lavere økonomisk ramme**

#### 4.1 Vurdering av dagens ramme (ca. 20.521.000 kr)

- Enhetens rammer for 2008 er tilpasset økning i kostnader på legesiden. Spesielt gjelder dette mottak av 2. stk. turnusleger i kommunen. Det samme tidligere års merforbruk på opphold i rusinstitusjoner.
- En rekke av våre tjenester og stillinger dekkes av øremerkede midler, dette gjelder blant annet innen psykisk helsevern. I tillegg er enheten bundet av de avtaler som er inngått mellom kommunen og den enkelte lege i fastlegeordningen, samt avtaler med de private fysioterapeutene. Dette gjør at handlingsrommet for vesentlige reduksjoner i budsjettammen opp mot bemanningen og tjenester ved enheten, er svært marginale..

#### 4.2 Tiltak med effektiviseringsgevinst.

- Delegering av personalansvar til fagkoordinatorerne bør gi gevinst gjennom tettere oppfølging av ansatte og ressursbruk. Nærhet til ansatte og økt kjennskap til den enkeltes hverdag forventes å virke effektiviserende.
- Privatisering av de kommunale legesentrene innen 1.1.2011 bør gi en effektiviseringsgevinst på sikt.
- Salg av rådgivertjenester i enheten. Dette gjelder konkret daglig leder ved Innherred Interkommunale legevakt i 50 % stilling. Dette er en tjeneste som i dag selges fra Helse- og Rehab-enheten til den Interkommunale legevakt

#### 4.3 Nedprioritering av aktivitet

5% av netto budsjettamme tilsvarer 1.026.000 kr

- Turnuslege nr. 2 er flyttet fra Åsen legekantor til Levanger legesenter. Dette vil gi en innsparing på ca. 100.000 kr i allerede i 2008.
- Redusere i brukertilbudet for ”Grønn omsorg”, tilsvarende 400.000 kr. Dette vil medføre redusert tilbud til denne brukergruppen.
- Legge ned tilbud om legetjenester ved ”Helsestasjon rus” ved Rusprosjektet. Dette er en tjeneste som er gjort mulig gjennom bruk av psykiatrimidler. Dette tilsvarer et omfang på 50.000 kr, tilsvarende 10 % legestilling.
- Reduksjon av budsjettposten opphold i rusinstitusjon med 150.000 kr, som vil føre til at færre rusmisbrukere får tilbud om opphold på rusinstitusjon.
- Resterende sparebeløp vil da måtte tas ut gjennom tilfeldige og styrte vakanser, med til sammen 326.000 kr.

Å gjennomføre omfattende tilpasninger av tjenestetilbudet som følge av betydelig lavere ramme, er svært vanskelig med tanke på dagens samfunnsutvikling.

Vi får stadig flere brukere med komplekse problemstillinger som har behov for å sy sammen ulike tiltakskjeder i et omfattende tverrsektorielt samarbeid, og dette er ressurskrevende. Det vil også være svært uheldig med vakanser i en allerede presset organisasjon.

#### 5. Prioriteringer ved høyere økonomisk ramme.

2 % av netto budsjettamme utgjør 410.000 kr

### **Prioriterte områder eller nye tiltak.**

- Få på plass Koordinerende enhet (KE) med en Koordinatorstilling i 50 % stilling, tilsvarer ca. kr. 200.000,-.
- Øke ressursene jf. ergo- og fysioterapi tjenestene i kommunen og enheten for å styrke tilbudet. 50% stilling som fysioterapeut/ ergoterapeut tilsvarer ca. kr. 210.000,-.

### **Andre viktige punkter:**

- Styrke kompetansen ved alle fagavdelinger i enheten.
- Utvikling og videreføring av Rusprosjektet på Rinnleiret (nr. 46) fra prosjektorganisering til varig drift i samarbeid med Verdal kommune.
- Få på plass felles SLT (Samordning av Lokale kriminalforebyggende Tiltak) Egen koordinator i kommunen.
- Få på plass fagleder for rus- og psykiatritjenesten i kommunen i løpet av 2008.
- Få på plass fagleder for fysio- og ergoterapitjenesten i kommunen løpet av 2008.

## **6.7 Staupshaugen verksted**

### **1. Tjenestetilbud og bemanning**

- Arbeid og aktivisering for voksne mennesker med bistandsbehov
- Voksenopplæring for målgruppen
- Transporttjeneste for eldre og uføre i kommunen
- Antall stillinger: 15,5 årsverk

### **2. Hovedmål for 4-årsperioden.**

- **Samfunn:** - Kultursatsing skal være en del av enhetens tilbud.
- - Bidra til positiv utvikling av området på Staup
- **Tjenester:** Dialog og informasjonsmøter med brukere og pårørende.
- **Organisasjon:** Motiverte og stolte medarbeidere. Medarbeiderskap følges opp gjennom prosjektbasert utvikling av enheten.
- **Økonomi:** Ivaretagelse av human- og realkapital.  
Følge budsjett og forutsatt driftsmargin

### **3. Endringer i perioden**

#### **3.1 Utvikling i brukergrupper i 4-årsperioden og i et 20-årsperspektiv.**

Antall brukere med bistandsbehov er økende i perioden fram til 2012. Dersom en legger diagnoser til grunn vil det i 4-årsperioden komme 8-10 nye brukere. Tallmaterialet er noe usikkert da en ikke vet om registrert personer ønsker dagtilbud ved enheten. De nærmeste 8 årene etter dette vil enda 10 til 15 nye brukere ha behov for dagtilbud. En legger da en pensjonsalder på 65 år til grunn. Dette er da å regne som en prognose da sluttalder er usikker.

Foreløpig har en ikke tallmateriale ut over en 2020. Et økende antall brukere vil være en utfordring i forhold til bemanning og tjenestetilbud. Tendensen er flere brukere med store bistandsbehov. Eldre utviklingshemmede som ”pensjonerer” seg vil øke behovet for alternativt tilbud i bolig eller institusjon. En bør vurdere egnede tilbud for disse.

### **3.2 Endrede krav i lov-/regelverk som påvirker driften.**

Arbeid og aktivisering av målgruppen blir en lovpålagt tjeneste.

### **3.3 Andre endringer i rammevilkår.**

Staupshaugen Verksted flyttet sin vedproduksjon til Staup i 2008. Staupshaugen Verksted vil være med og være en pådriver for å utvikle Staup og finne samarbeidsformer med andre som etablerer seg på området.

## **4. Prioriteringer ved lavere økonomisk ramme.**

(5 % av netto budsjetttramme utgjør 356.000 kr.)

### **4.1 Vurdering av dagens ramme:**

Dagens ramme er tilfredsstillende i forhold til de vedtak som er gjort for 2007. Nye brukere med store bistandsbehov i 2008 øker behovet for bemanning.

### **4.2 Tiltak med effektiviseringsgevinst:**

En kan ikke se at enheten kan effektivisere

### **4.3 Nedprioritering av aktivitet:**

Transporttjenesten ved Staupshaugen Verksted avvikles. Samlet økonomisk gevinst blir på ca. kr.800 000. Dette innebærer at dagtilbudene må organisere sin transport på andre måter.

## **5. Prioriteringer ved høyere økonomisk ramme**

(2 % av netto budsjetttramme utgjør ca. 142.000 kr)

### **Prioriterte områder eller nye tiltak:**

- Økt bemanning og kompetanse i forhold til brukere med stort bistandsbehov.
- Må sees i sammenheng med ny pleie- og omsorgsplan, kvalitetskommuneprosjektet og medarbeiderskap.

## **6.6 Kultur**

### **1. Tjenestetilbud og bemanning**

Enheden har bredt sammensatt kunst- og kulturfaglig bemanning fordelt på Festiviteten, Biblioteket, Kulturskolen og allmennkultur. Behov for å styrke den kunstfaglige kompetansen. 21,5 årsverk inkl 4,1 årsverk på Festiviteten, som ble sammenslått med kulturenheten pr 1.1.2007. Enheden driver et større arbeid enn ressursene gjenspeiler gjennom utstrakt utviklingsarbeid med regional/statlig finansiering inkl midler fra Opptrappingsplanen for psykisk helsevern. Regionalt kultur- og helsearbeid gjennom FOLK2-prosjektet. Det er betydelig underkapasitet på innendørs idrettsanlegg, øvingsarenaer og kulturbygg for scenekunst i kommunen.

Festiviteten. Består av to avdelinger - kulturhus og kino med omfattende aktivitet. Kino er Festiviteten's viktigste bidragsyter på inntektssida, men er samtidig variabel, lite forutsigbar og vanskelig å budsjettere. Kun en kinosal, fast amfi og liten scene gir lite fleksibilitet og færre muligheter for flerbruk enn ønskelig.

Biblioteket er den best besøkte kulturarena i kommunen sammen med Levanger Fritidspark og Festiviteten. Biblioteket er den mest brukte arena for innvandrere og flyktninger. Behov for utvidet åpningstid og økte ressurser til bok/mediekjøp.

Kulturskolen gir tilbud til ca. 11 % av grunnskoleelevene innenfor sang/musikk, dans/ballett, drama/teater og billedkunst. Kommunestyrevedtak 68/02 er i tråd med nasjonale mål om tilbud til minimum 30 % av grunnskoleelevene, behov for økt opptrappingstakt for å nå lokale og nasjonale mål. Kulturskolen er etablert i Kirkegata 11 (tidl. Levanger skole). Egen plan for kulturskolen er framlagt for DK – Kulturskoleplan i Levanger 2008 – 2011.

Allmennkultur omfatter:

- Levanger Ungdomshus
- Arbeid for og med mennesker med ulike funksjonshemninger
- Kulturvern-/museumsarbeid
- Kultur- og helsearbeid (kommunalt, regionalt, nasjonalt).
- Samarbeid med Levanger Barne- og ungdomsråd
- Samarbeid med lag og foreninger
- 3-årig kultursatsing på Levanger Torg (2007), 2009 og 2010.

Utviklingsarbeid: Videreføring av:

- Museumsorganiseringen
- Samtidskunstarbeid gjennom prosjektet "LevArt" og danseprosjektet "Candid Candle"
- "Myskjaprojektet"- kulturtilbud for eldre på institusjon
- Den kulturelle skolesekken
- HercegNovi-samarbeid.

Tilskudd: Falstadsenteret (100.000.-), Levanger Fritidspark (800.000.-), Levanger Museum (437.000.-), Levangerhallen (175.000.-), Senter for Frivillighet (240.000.-), Solhaug Landsted (100.000.-), lokale fritidsklubber (45.000.-).

## **2. Hovedmål for 4-årsperioden**

Hovedmål i Strategisk kulturplan 2005-2010:

- I Levanger skal kulturen bidra til å utvikle lokaldemokratiet.
- I Levanger skal alle innbyggere ha mulighet til å delta i kulturlivet.
- I Levanger skal sammenhengen mellom kultur og helse være grunnleggende.
- Levanger skal ha et allsidig kulturliv av høy kvalitet.
- Alle innbyggere skal ha god tilgang på hensiktsmessige kulturbygg/ anlegg.

**Samfunn:**

- Enheten skal aktivt bidra til å realisere svømmehall og regional idrettshall - Trønderhallen på Røstad
- Delta i etableringen av det konsoliderte Nord-Trøndelag Kunstmuseum
- Etablere kulturskolens som et estetisk ressurscenter for kommunens innbyggere
- Bidra til å etablere Staup som en moderne og mangfoldig kulturarena for befolkningen med vekt på hage, kultur og helse
- Bidra til forarbeid til prosjektering av nytt kulturhus i Levanger kommune
- Enhet kultur skal være en aktiv bidragsyter i arbeidet med å skape levende lokalmiljø.

- Enhet kultur skal bidra til nærings- og byutvikling inkl ivaretagelse av trebyen Levanger
- Enheten skal bidra til gjennomføring av scenekunstsatsing på Levanger Torg i 2009 og 2010
- Enheten skal bidra til etablering av et nasjonalt, flerfaglig kompetansesenter for kultur og helse med base i Levanger.
- Iverksette plan for kunst i offentlige rom.

#### **Tjenester:**

##### Levanger Bibliotek:

- Koordinering av skolebibliotekstjenester. Styrking bokbuss og oppsøkende tilbud til hjemmeboende. Etablere leseombud i samarbeid med Senter for Frivillighet.
- Digitalisering av viktig lokalhistorisk materiale for hele kommunen. Søndagsåpent bibliotek.

##### Festiviteten:

- Digitalisering av kino. Prosjektering av ny liten kinosal/liten scene.

##### Kulturskolen:

- Utvide tilbudet til å gjelde minimum 30% av grunnskolens elever i perioden.

##### Allmenn kultur:

- Øke tilgjengeligheten til kulturtjenester og kulturbygg.
- Kulturtjenester til enkeltpersoner og grupper innenfor psykisk helsevern – forebygging, helsefremming og rehabilitering.

#### **Organisasjon:**

- Et godt og inkluderende arbeidsmiljø med lavest mulig fravær.

#### **Økonomi**

- Styrking av økonomien og økonomisk handlefrihet.

### **3. Endringer i perioden**

#### **3.1 Utvikling i brukergrupper i 4-årsperioden og 20-årsperioden.**

Alle barn og unge under 18 år vil ha mulighet til å drive med en systematisk kulturaktivitet (inkl. idrett utendørs og innendørs) som i tillegg til egenverdien også vil ha en betydelig forebyggende verdi og positiv helseeffekt. Større grupper eldre over 65 år vil benytte kulturtilbud, også på institusjoner, jmf kommunens PO-plan.

Universell utforming, økt tilgjengelighet til kulturarenaer: Svømmehall og Trønderhall på Røstad i 4-årsperioden. Nye brukergrupper vil ta i bruk de nye arenaene.

20-årsperioden: Behov for 2 nye innendørshaller, den ene på Moan og den andre på Åsen. Teknologit utviklingen vil i stor grad påvirke kulturfeltet, også formidling. Økt digitalisering og tettere sammenveving av lokal og global kultur, internett-, mobil- og multimediatjenester. Vil influere bla på bibliotekstjenestene som i tillegg til bøker, CD mv vil få et omfattende digitalt kunnskaps- og formidlingssystem. Økende bruk av storskjerm ved overføring av større kulturbegivenheter. Større deler av befolkningen blir kulturaktive enn i dag.

#### **3.2 Endrede krav i lov-/regelverk som påvirker driften.**

Ny generell kulturlov iverksatt 1. august 2007. Omfatter store deler av kulturfeltet og betyr en ytterligere styrking av kulturarbeidets legitimitet og samfunnsbetydning.

#### **3.3 Andre endringer i rammevilkår.**

- Etablering av ny svømmehall og regional hall for innendørsidrett, Trønderhallen på Røstad. (jmf Strategisk Kulturplan 2005-2010). Jmf intensjonsavtalen mellom HiNT, N-Trøndelag fylkeskommune, Levanger kommune og SiNOT.
- På slutten av 4-årsperioden – Prosjektering av nytt kulturhus.
- Digitalisering av kinodrift på Festiviteten snarest for å ivareta konkurranseevnen. (Digitalisering av samtlige kinoer er gjennomført i nabokommunene.) Digital kino vil forenkle kinodriften, gir ikke økte driftskostnader men kan tvert i mot gi en kostnadsreduksjon på driftssida. 3-delt finansiering: Filmfondet, filmbyråene og den enkelte kommune. Kommunal andel: Ca 60 000 kr. pr. år i 5 år. Det er en egen kørordning for gjennomføring fram til 2010. Det arbeides for å komme lengre fram i denne.
- Utvikling av kompetansemiljø innen kunstrområdet og nasjonalt kompetansesenter for kultur og helse til Levanger.
- Bibliotekmeldingen Bibliotekreform 2014 er kommet, og det ventes en innstilling til Stortinget som vil ha betydning for bibliotekets rammevilkår.

#### **4. Prioriteringer ved lavere økonomisk ramme**

5% av justert budsjett 2007 utgjør kr. 720.000.-

##### **4.1 Vurdering av dagens ramme:**

Dagens ramme er knapp, behov for betydelig opptapping av Kulturskolen i perioden for å nå lokale og nasjonale mål. Betydelig positiv effekt med relativt små midler- ca 3.3% av kommunens netto ressurser går til kulturformål med alle innbyggere som målgruppe.

##### **4.2 Tiltak med effektiviseringsgevinst.**

###### Biblioteket:

- Koordinatorstilling for skolebibliotek, for å bedre skolebibliotektilbudet og utnytte kommunens samlede bibliotekressurser på en bedre måte.

###### Festiviteten:

- Kiosk og ekstra kinosal på Festiviteten vil øke besøket og dermed øke inntekten. Driftskostnadene vil ikke øke i særlig grad og nettoresultatet blir større. Antall årsverk på Festiviteten har kapasitet til å betjene flere arenaer samtidig enn det man har i dag. Digitalisering vil gi bedre tilbud på aktuelle filmer – økt besøk og effektivisering.

###### Kulturskolen:

- Større grupper ved undervisning i disipliner der det er mulig. Lengre ventelister.

###### Allmenn kultur:

- Redusere tilskudd

##### **4.3 Nedprioritering av aktivitet. (5%)**

###### Biblioteket:

- Kutt i stillinger/reduisert åpningstid/svekket faglig kompetanse. Kr 220.000.-

###### Kulturskolen:

- Færre elever/kutt i stillinger/svekket faglig kompetanse. Kr 170.000.-

###### Festiviteten:

- Reduksjon i markedsføring samt lønnsmidler: 70.000.-

###### Almenn kultur:

- Reduserte overføringer lag og organisasjoner.
- Reduksjon i tiltak kulturminnevern.
- Redusert støtte barn og unge. Samlet: Kr 180.000.-

## **5. Prioriteringer ved høyere økonomisk ramme. 4 årsperspektiv (2 %)**

2% av justert budsjett utgjør kr. 288.000.-

### Biblioteket:

- Igangsettelse av bokbuss igjen.
- Økning i mediebudsjettet.
- Utvida åpningstider.
- Styrking av bemanning
- Koordinatorstilling for skolebibliotek. Kr 100.000.-

### Festiviteten:

- Styrke bemanning, 20.000.-

### Kulturskolen:

- Tilbud til flere barn/unge. Men 2% vil i liten grad føre til at målet om 30% dekning ivaretas. Kr 118.000.-

### Allmenn kultur:

- Økte kulturmidler til frivillig kulturliv. Kr 50.000.-

## **6.7 Bygg og eiendom**

### **1. Tjenestetilbud og bemanning**

Har ansvaret for:

- Forvalter kommunale bygg som inngår i kommunal tjensteproduksjon.
- Vedlikehold av den kommunale bygningsmassen som ikke er underlagt andre organisatoriske enheter. (Rinnleiret, Moan idrettspark, boligforvaltningen, rådhuset)
- Renholdet av den kommunale bygningsmassen som ikke er underlagt andre
- Utvikling av kommunale bygg i tråd med endrede krav i lovverk.
- Prosjektledelse ved nye byggeprosjekter.
- Energioppfølging og enøktiltak.
- Drift og vedlikehold av friområder.

I oversikten vist i tabellen under er også Levanger bo og aktivitetssenter tatt med.

	Antall bygg	BRT	NTA
	48 stk.	95896,7 m <sup>2</sup>	83893,9 m <sup>2</sup>
<b>1. Samfunnsutvikling</b>	5 stk.	8114,8 m <sup>2</sup>	6823,3 m <sup>2</sup>
<b>2. Oppvekst</b>	27 stk.	44317,2 m <sup>2</sup>	39807,7 m <sup>2</sup>
<b>3. Helse</b>	7 stk.	21274,9 m <sup>2</sup>	18093,5 m <sup>2</sup>
<b>4. Utleiebygg</b>	1 stk.	963,3 m <sup>2</sup>	883,9 m <sup>2</sup>
<b>6. Andre bygg</b>	2 stk.	1423,7 m <sup>2</sup>	1267,9 m <sup>2</sup>
<b>7. kommunale AS</b>	2 stk.	12002,0 m <sup>2</sup>	10743,0 m <sup>2</sup>
<b>8. Utleieboliger</b>	4 stk.	7800,7 m <sup>2</sup>	6274,6 m <sup>2</sup>

Bruttobudsjett ca. 41 millioner kroner.

Totalt årsverk ca. 59,3 årsverk, fordelt slik:

- Administrasjon: 4 ÅV
- Renhold: 41,9 ÅV
- Vaktmester/håndverker: 14 ÅV

I Forny 2001 ble det satt som krav at det skulle være 6000 m<sup>2</sup> brutto bygningsareal pr. vaktmesterårsverk. Pr. i dag er dette økt til ca. 7000 m<sup>2</sup>, og her kan det ikke forventes mer effektivisering.

For renholdsansatte beregnes ingen nye årsverk i 2009, men fra 2010 vil utbyggingen ved Skogn BU kreve ca. et nytt årsverk.

Tjenesteytingsavtalene med enhetene blir revidert med virkning fra og med 2009.

## 2. Hovedmål for 4-årsperioden.

- Samfunn: Det blir lagt mer vekt på arbeid i friluftsområder.
- Tjenester: Jfr. nye tjenesteytingsavtaler.
- Organisasjon: Lavere sykefravær og økt samarbeid og fleksibilitet.
- Økonomi: Det planlegges driftskostnader i samsvar med internleie og andre inntekter for enheten til budsjettbalanse.

## 3. Endringer i perioden

### 3.1 Utvikling i brukergrupper i 4-årsperioden og i et 20-årsperspektiv.

Færre elever i skolene på kort sikt.

Flere eldre og yngre personer som trenger hjelp.

Økende kulturaktivitet.

### 3.2 Endrede krav i lov-/regelverk som påvirker driften.

EU's energidirektiv vil stille større krav til bygg på investeringssiden og gevinsten vil da ligge på driftssida.

### **3.3 Andre endringer i rammevilkår.**

Det blir lagt vesentlig mer vekt på energivennlige anlegg med god styring slik at brukertilfredsheten blir god. Web-basert styring av anlegg gjør vaktmestertjenesten mer fleksibel over tid.

Energiplanen krever at oppvarming av bygg ikke skal skje med olje etter 2010. Prosjekt for nye biovarmeanlegg vil bli iverksatt og i hovedsak vil dette gjelde all oppvarming av skoleanleggene ved Skogn BU

Det forventes høyere energikostnad, men dette vil for enheten bli dekt opp av økt interneleie.

## **4. Prioriteringer ved lavere økonomisk ramme**

5% av justert budsjett 2008 utgjør kr. 242.000.-

### **4.1 Vurdering av dagens ramme.**

Dagens ramme er fortsatt for lav, og det har den vært snart i 20 år. Dette resulterer i akkumulerte vedlikeholdsbehov som er vanskelig å ta igjen over drift. Gjennom innføringen av interneleie er det kommet inn mer realistiske beløp til ordinært vedlikehold, men behovet for investeringsmidler til vedlikehold vil vare i mange år enda.

### **4.2 Tiltak med effektiviseringsgevinst.**

Renhold er den største utgiftsposten for byggdrift. Vesentlig bedre tilrettelegging for renhold i byggene og at alle skoler gjøres uteskofri, vil kunne gi gode gevinster. Renholdsplaner kan da i noen grad omgjøres og det vil også kunne gi en gevinst på sykefraværet.

Styring av varme og ventilasjon på byggene via datanettverket bør gi gevinster i flere bygg. Videre er det en ny giv i forhold til enøk, og det er mulig å oppnå besparelser.

Når det gjelder friområder har 5% reduksjon liten betydning, og det lar seg lett tilpasses.

### **4.3 Nedprioritering av aktivitet.**

Det er vanskelig å se for seg nedprioritering av byggdrift eller drift av friområder. Nedbemanning er ikke realistisk.

Innsparing tilsvarende 5 % av netto ramme vil i hovedsak resultere i mindre vedlikehold.

## **5. Prioriteringer ved høyere økonomisk ramme**

2% av justert budsjett 2008 utgjør kr. 97.000.

### **Prioritering ved høyere økonomisk ramme**

Vedlikehold er et klart satsningsområde ved høyere økonomiske rammer.

Videre må det jobbes systematisk for å redusere bruken av olje til oppvarming samt bedre energioppfølging.

Det er behov for større midler til friluftsområder og friområder for å gjøre disse mer attraktive.

## 6.8 Drift og anlegg

### 1. Tjenestetilbud og bemanning

Drift og anlegg er en "utfører enhet" der våre største bestiller er enheten Kommunalteknikk men utfører også arbeid for andre enheter og private så snart vi har ledig kapasitet på mannskap og maskiner.

Enhetens hovedoppgaver:

- Drift/vedlikehold av kloakkledningsnett og 5 kloakkrenseanlegg og 64 kloakkpumpe-stasjoner.
- Drift/vedlikehold av vannledningsnett, damanlegg og 4 vannverk
- Vannprøver av drikkevann, bekker og vassdrag.
- Sanering/utskifting av ledningsnett i gamle boligfelt og Levanger sentrum.
- Reparasjoner ved vannledningsbrudd
- Sommer/vintervedlikehold av kommunale veger.
- Drift/vedlikehold av parker og grøntområder i sentrum.
- Brøyting/strøing og vår rengjøring for Bygg og eiendom.
- Graving på alle kommunens kirkegårder.
- Salg av tjenester til entreprenører, dette gjelder spesialmaskiner som veghøvel og verkstedtjenester.
- Lagerhold for kommunalteknisk materiell.
- Verksteddrift.

**Bemanning:** Drift og anlegg har 17 årsverk, men leier inn entreprenører og enkelt personer etter oppdragmengde, det vil si i sommer halvåret da aktiviteten er størst.

### 2. Hovedmål for 4-årsperioden.

#### Samfunn:

- Være med å utvikle kommunen og yte service til det beste for kommunens innbyggere.
- Enheten skal være en naturlig samarbeidspartner for andre enheter i kommunen.

#### Tjenester:

- Utføre tjenester til det beste for kommunens innbyggere.
- Opprettholde og forbedre kvaliteten på tjenestene vi utfører.
- Videreutvikle BUM modellen

#### Organisasjon:

- Drift og anlegg skal være en enhet som er villig til å være med på omstilling og nytenking.
- Videreutvikle samarbeidet med våre hovedbestillerer og i kommunen forøvrig.
- Kompetanseheving for å møte nye utfordringer.
- Fortsatt lavt sykefravær

#### Økonomi:

- Økonomisk handlefrihet innenfor de rammer som gis.
- God budsjettstyring og rapportering.
- Bedre regnskapsrutiner og raskere oppdatering.

- Eventuell overskudd settes av til nyinvesteringer.

### **3. Endringer i perioden**

#### **3.1 Utvikling i brukergrupper i 4-årsperioden og i et 20-årsperspektiv.**

Øking av innbyggertallet og utbygging av infrastruktur gir større arbeidsmengde og stiller større krav til effektivitet.

#### **3.2 Endrede krav i lov-/regelverk som påvirker driften.**

Miljøkrav som kan kreve raskere utskifting av maskinparken.

#### **3.3 Andre endringer i rammevilkår.**

Reduserte rammer for våre hovedbestillere vil gi redusert aktivitet.

### **4. Prioriteringer ved lavere økonomisk ramme**

5% av justert budsjett 2007 utgjør kr. 41.000,-

#### **4.1 Vurdering av dagens ramme:**

Kommunalteknikk vår største bestiller klarer stort å sysselsette enhetens maskiner og maskiner, perioder med ledig kapasitet selges til eksterne bestillere.

På grunn av lavt drift/investeringsbudsjett på veg har vår enhet måttet selge flere tjenester til eksterne bestillere for å klare å finansiere og utnytte kapasiteten på veghøvelen.

#### **4.2 Tiltak med effektiviseringsgevinst:**

Utskifting av maskinpark og biler etter 8 år som vil gi lavere drifts og vedlikeholdsutgifter. De fleste av våre biler er over 10 år gamle, med dagens miljøkrav til motorene på nye biler med 25 til 30 % mindre drivstofforbruk vil rask utskifting av bilene gi redusert utgifter til drivstoff på mellom kr. 120.000 og kr. 140.000 årlig.

Raskere utskifting gir 30 % redusert vedlikehold og en årlig besparelse på ca kr. 130.000.

Mindre stå tid på verksted vil i tillegg øke inntjening.

#### **4.3 Nedprioritering av aktivitet:**

- Redusere innleie mannskaper og maskiner.
- Se på mulig effektivisering.

### **5. Prioriteringer ved høyere økonomisk ramme**

2% av justert budsjett 2007 utgjør kr. 17.000

- Raskere utskifting av maskinparken
- Opplæring / kurs til ansatte for å møte nye utfordringer

## 6.9 Kommunalteknikk

### 1. TJENESTETILBUD OG BEMANNING

Enheten har ansvar for utbygging, drift og vedlikehold av kommunale veger, vann , avløp parkeringsordning og parker i sentrum

Vann: Enheten har ansvaret for 3.stk. kommunale vannverk, vannrenseanlegg, 10 høydebasseng og ca 250 km ledningssystem. Vannverkene er: Levanger, Torhaugen og Ytterøy. I løpet av året overtas og oppgraderes Ronglan vannverk med tilsammen ca 4600 abonnenter.

Avløp: Enheten har ansvaret for drifting av kommunens avløpsnett med ca 180 km ledninger, 2600 kummer, 5 renseanlegg, 61 pumpestasjoner. Totalt ca 4600 abonnenter.

Veg: Ansvar for drifting av ca 217 kommunalt vegnett med tilhørende installasjoner som belysning, skilt, bruer og kummer.

Parkering: Ansvar for den offentlige avgiftsparkeringen i Levanger sentrum med ca 700 plasser , forestår parkeringskontroll i samsvar med vegtrafikklovgivning og gjeldende forskrifter, administrerer parkeringstillatelse for forflytningshemmede. Utleie av gategrunn og torg i forbindelse med arrangement.

Parker: Ansvar for utvikling, drift og vedlikehold av de kommunale parkanleggene, Staupshaugen, turstier på Moan,

Bemanning: 11 årsverk.

### 2. HOVEDMÅL FOR 4-ÅRSPERIODEN.

#### Samfunn:

- Bosettingsutvikling. Enheten vil være på offensiven med planer og gjennomføring av investeringer for å fremme bosettingen.
- Den samme offensiven vil bli gjennomført i forhold til sentrumsutviklingen. Dette arbeidet samordnes med investeringene til vegutbygging.
- Trafikksikkerhet.
- Bedre vegstandard

#### Tjenester:

- Økt kvalitet og produktivitet på tjenesteproduksjon.
- Stadig utbedring av vannforsyning og avløpsnett.
- Godt og trygt drikkevann til alle i kommunen.
- Renere fjord og vassdrag.
- Tilbud med riktig pris og kvalitet tilpasset brukernes behov.
- Tilfredse brukere.
- Gode parkeringsforhold i sentrum
- Utvikle BUM videre

#### Organisasjon:

- Følge opp vedtak i forny 2006.
- Lavt sykefravær.
- Gjennomføre medarbeidersamtaler med alle.
- Arbeide for en åpen, helhetlig og tydelig organisasjon.
- Skape trygge og gode arbeidsplasser der personale trives.

### **Økonomi:**

- Økonomisk handlefrihet.
- God budsjettstyring og rapportering.
- Aktivitet tilpassa budsjett.
- Investeringer etter kost/nytte prinsippet.
- Ivareta human og realkapital

## **3. ENDRINGER I PERIODEN**

### **3.1 Utvikling i brukergrupper i 4-årsperioden og i et 20-årsperspektiv:**

Større og tyngre utstyr på vegene som innvirker på oppbygging og vedlikehold/drifting av vegnettet.

Økende krav og forventninger til kvalitet og sikkerhet i vannforsyningen

### **3.2 Endrede krav i lov-/regelverk som påvirker driften:**

Endringer i forurensningsforskriften og endrete krav til arbeidsmiljø gjør at det må foretas ombygginger av avløpsrenseanleggene

Implementering av EU's Vanddirektiv kan få konsekvenser for fremtidige rammebetingelser for avløp.

### **3.3 Andre endringer i rammevilkår:**

- Foreta utbygginger for å dekke dagens behov, og ta hensyn til fremtidens krav ved:
- Fornyning/utskifting av ledningsnett, pumpestasjonere og renseanlegg- jfr saneringsplan for avløp samt skisseprosjekt for rehabilitering og fornyelse av avløpsrenseanlegg.
- Forsterking av veger / fornying av veginstallasjoner- jfr rullering av hovedplan veg
- Trafikksikkerhetstiltak- jfr rullering av trafikksikkerhetsplan
- Overtakelse og oppgradering av private vasslag etter søknad.
- Utvikle samarbeidet med andre kommuner, og andre kommunale enheter.
- Miljøriktig materialbruk

## **4. PRIORITERINGER VED LAVERE ØKONOMISK RAMME**

5% av justert budsjett 2008 utgjør kr. 297.000

### **Vurdering av dagens ramme:**

Veg:

Driftsbudsjettet er allerede på et svært lavt nivå og lavere rammer vil medføre kutt i tjenesten overfor brukerne. Lavere standard på vegnettet, spesielt på vintervedlikehold vil kunne medføre merkbare følger for brukerne – som eksempelvis ytterligere redusert standard på brøyting og strøing.

Kommunen har et betydelig etterslep på vegvedlikehold, spesielt asfalteringsarbeider og vedlikehold av gang-/ sykkelvegnettet. Det går nå så langt at disse vegene må bygges opp fra grunnen av ved å fjerne asfalt og bygge opp nytt bærelag. Dette representerer ikke god forvaltning av investert kapital.

Behov for asfaltering, oppgrusing og grøfting:

*Asfalt*

Gjennomsnittlig levetid for asfaltdekke anslås til ca 15 år. Dette medfører at det er behov for reasfaltering av ca 6,1 km pr år – noe som med dagens priser tilsvarer en årlig kostnad på ca kr 2,8 mill. Forsømt vedlikehold her medfører ikke besparelse men tvert imot en økning av kostnadene i tillegg til at man skyver disse foran seg.

#### *Grus*

Det antas behov for oppgrusing med 5 cm grusdekker hvert 10 år. Dette medfører behov for oppgrusing av ca 6,3 km grusveg pr år til en kostnad av ca kr 410 000 pr år.

#### *Grøft*

Hvis man antar det skal være grøft på min en side av vegen, og en grøft må renskes min hvert 10 år finner man at det årlig bør tas / renskes ca 21 km grøft langs kommunevegene i Levanger. Årlig utgift til grøfting bør da ligge på ca 1,1 mill kr.

Sum årlig behov for asfalt, grusing og grøfting iflg ovenstående blir ca 4,3 mill pr år.

Dagens nivå til drift og vedlikehold av kommunale veger gir ikke rom for tiltak til hverken grøfting, grusing eller reasfaltering. Midlene er bundet til tilsyn og løpende oppgaver med egne og innleide mannskaper samt brøyting, strøing, høvling, salting, kosting, kantklipp, gatelys mm.

Med normale snøvintre vil en økning av driftsbudsjettet med ca 4,3 mill pr år gi tilstrekkelig midler til at forfallet på vegene stanser. Imidlertid er det et betydelig etterslep på vegvedlikeholdet- siden 1998 et dette økt med mer enn 36 mill kr.

### **4.2. Tiltak med effektiviseringsgevinst:**

Styring av gatebelysning, natteslukking i større deler av kommunen. Nattslukking i sommerhalvåret er gjennomført der det ligger til rette for dette.

### **4.3 Nedprioritering av aktivitet:**

Veg, park: Redusere feiing/kosting i sentrumsområder. Redusere vedlikehold på park/grøntarealer. Redusert vintervedlikehold, strøing og brøyting med de konsekvenser dette har for spesielt gamle og syke.

## **5. PRIORITERINGER VED HØYERE ØKONOMISK RAMME**

2% av justert budsjett 2008 utgjør kr. 119.000.

Prioritere områder eller nye tiltak:

- Forsere forsterkningsarbeidet på kommunale veger i henhold til hovedplan.
- Ta igjen noe etterslep på grusing, utskifting av kummer og asfalteringsarbeider.
- Bygge 1 leskur for buss pr. år i perioden.
- Fornyning/utskifting av gatebelysning
- Utarbeide/ajourholde vegregister.

## **6.12 Brann- og feiervesen.**

## **1. Tjenestetilbud og bemanning**

### **Tjenestetilbud:**

I henhold til brannloven er primæroppgaven til brann- og feiervesenet å redde liv og verdier. Fra å være en organisasjon hvor hovedoppgaven var å forebygge brann og slukke eller begrense den er nå oppgaven utvidet til også å gjelde alle former for hendelser hvor liv og verdier står i fare.

I tillegg til ovennevnte bistår også brann- og feiervesenet i og gir informasjon innenfor virksomhetsområdet. For å kunne ivareta de oppgaver som nå er tillagt brann- og feiervesenet kreves det her økt kompetanseheving i form av sentrale og lokale kurs og øvelser.

Brann- og feiervesenets mål er å gi kommunes innbyggere trygghet i at enheten er i stand til å takle utfordringene på en profesjonell måte.

**Bemanning:** 16 årsverk

## **2. Hovedmål for 4-årsperioden.**

### **Samfunn**

Hovedmålet for 4-årsperioden er å tilfredsstille brannlovens krav med tilhørende forskrifter. Vi skal videre drive et holdningsskapende arbeid ute i kommunen.

### **Tjenester**

Brann- og feiervesenet skal gi kommunens innbyggere trygghet gjennom høy kompetanse og at arbeidet blir utført på en profesjonell måte.

Det forebyggende arbeid skal legge vekt på informasjon.

### **Organisasjon**

Brann- og feiervesenet skal arbeide for en sunn bedriftskultur og skal fremstå som en åpen, helhetlig og tydelig organisasjon. Den skal videre være inkluderende ovenfor de ansatte og skape trygge og gode arbeidsplasser.

### **Økonomi**

Brann- og feiervesenet vil aktivt arbeide for at tildelt ramme holdes. Men dette betinger at rammen er av en slik størrelse at brannlovens krav blir innfridd.

## **3. Endringer i perioden**

### **3.1 Utvikling i brukergrupper i 4-årsperioden og i et 20-årsperspektiv:**

Utvikling i brukergrupper vil først og fremst skje ved at det etableres nye virksomheter i kommunen som krever spesiell kompetanse fra brannvesenet

### **3.2 Endrede krav i lov-/regelverk som påvirker driften:**

Under tiden skjer det justeringer i brannloven med tilhørende forskrifter etter hvert som det skjer forandringer i samfunnet.

### **3.3 Andre endringer i rammevilkår:**

Det er ingen spesielle endringer i rammevilkårene.

## **4. Prioriteringer ved lavere økonomisk ramme**

5% av justert budsjett 2008 utgjør kr. 452.000.

#### **4.1 Vurdering av dagens ramme**

Det må presiseres at driften av brannvesenet skjer på sparebluss. Det er ikke rom for å fornye verneutstyr og beredskapsutstyr etter hvert som det slites og må kasernes. Dette har resultert i at vi er kommet til et skjæringspunkt der vi ikke er i stand i å tilfredsstille brannlovens krav til beredskap.

#### **4.2 Tiltak med effektiviseringsgevinst**

Det er under politisk behandling søknad om en ny 4 års periode for samkommunen. I forbindelse med forprosjekt for felles brannvesen Levanger /Verdal ble det beregnet en økonomisk gevinst for felles administrasjon på ca. kr. 500.000,-. I tillegg kommer felles innkjøp av beredskapsutstyr, samordning av kompetanseheving og øvelser etc. Disse tiltak vil raskt kunne gi en gevinst på ca. kr. 100.000,-.

Engasjering av kasernert dagvakt er i stadig utvikling. I tillegg til deres primæroppgave som er beredskap – herunder beredskapsarbeid, er de engasjert i salg av tjenester til private, planlegging og gjennomføring av øvelser internt og eksternt, objektsyn i § 13 objekt og andre risikobygg, antall ca. 60 bygg ( en total gjennomgang av bygget med registrering av aktive og passive branntekniske installasjoner, angrepsveier ved branntilløp, registrering av sløkkevann, oppstilling av rullendeberedskapsmateriell etc.)

Det planlegges videre å søke Norges brannskole om å arrangere desentralisert grunnkurs for deltidsbrannvesen. Forberedelse og planlegging av kurset vil i stor grad bli utført av daglaget.

I tillegg utfører daglaget vedlikehold av brannkommer i samarbeid med enhetsleder vann/avløp.

#### **4.3 Nedprioritering av aktivitet**

Aktiviteten innenfor brann- og feiervesenet er lovdirigert og ligger innenfor de minimumskrav som brannloven beskriver. I 2006 hadde brannvesenet tilsyn fra DSB. Det ble her ikke registret avvik/anmerkning da brannvesenet var organisert og drevet innenfor de minimumskrav som brannlov med tilhørende forskrifter beskriver. I tillegg ble det fra DSB's side registrert at brannvesenet ble drevet innfor godkjent brannordning.

Dersom det kommer krav om nedprioritering av brannvesenets aktivitet må en se på følgende muligheter/konsekvens:

1. Redusere administrasjonen
2. Redusere beredskapsstyrken
3. Redusere driftskostnader (beredskapsutstyr, sentrale kompetansekrav, øvelser)

Kommentarer/følger:

1. Dersom en må redusere administrasjonen vil dette få store konsekvenser spesielt innenfor forebyggende arbeid. Dette vil resultere i at avtalen med Frosta kommune ikke vil kunne opprettholdes innenfor nevnte fagområde. Dette vil ha som konsekvens en redusert inntekt på ca. kr. 200.000,-. Dette vil også utløse som konsekvens at Frosta kommune sier opp avtalen med Levanger kommune og dermed et inntektstap på kr. 300.000,-.

I tillegg vil en ikke kunne gjennomføre forebyggende forskriftens krav om lovpålagt tilsyn. Dette vil kunne resultere i økte branttilløp og dermed økte kostnader

2. Dersom en reduserer beredskapsstyrken på hvert vaktlag med 1 mann ( fra 5 til 4 mann) vil dette kunne resultere i at en ikke kan foreta røyk/kjemikaliedykking. Forskriftens krav beskriver 6 mann på hvert vaktlag ( overbefal, utrykningsleder, 3 røykdykkere og 1 sjåfør/pumpemann). Det skal alltid være 2 mann som røykdykker sammen. I tillegg skal det være en røykdykkerleder som er sikringsmann for de som dykker og som kan gå i innsats dersom det skulle hende noe.
3. Reduksjon av driftskostnader kan kun skje innenfor områdene beredskapsutstyr, kompetanseheving og øvelser da andre utgifter mer eller mindre er faste og ikke styrbare. Årets budsjett er innenfor disse postene underbudsjettet og ved en reduksjon vil dette få uante konsekvenser.

Dersom en reduserer kostnader innenfor vedlikehold av beredskapsutstyr vil dette kunne få store konsekvenser ved mangelfullt personlig verneutstyr ( personskade) og slokkeutstyr. Dette gjør at en ikke kan gå inn i en ønsket innsats f.eks. redde liv og store verdier.

Det foreligger nå forskriftskrav om grunnkompetanse for deltidskorps. Kravet skal være innfridd innen utgangen av 2012. Reduksjon i grunnkompetanse i beredskapsstyrken vil redusere i at slagkraften i korpset vil bli redusert og derved ikke kunne gi kommunens innbyggere den trygghet som forskriften beskriver.

Dette gjelder også for så vidt reduksjon i antall øvelser. Det er også gjennom øvelse at en høyner kompetanse. Dersom en ikke får øvd nok vil dette gi seg utslag i dårligere innsats ved utrykning. Dette vil på samme måte som ovenfor utløse store konsekvenser for de som en skal gi hjelp til.

## **5. Prioriteringer ved høyere økonomisk ramme**

2% av justert budsjett 2008 utgjør kr. 181.000

### **5.1. Prioriterte områder eller nye tiltak.**

Økning av brannvesenets ramme vil i sin helhet gå med til å redusere regnskapsmessig overforbruk.

## **6.13 Tjenesteområder i Innherred samkommune**

ISK setter opp sin egen økonomiplan som behandles i egne organer samtidig med ISKs årsbudsjett. Fra høsten 2006 ble enhetene Barn-Familie, Helse-Rehabilitering og Sosialtjenesten organisatorisk bli lagt tilbake til morkommunen. En del av disse funksjonene inngår i NAV fra våren 2008

Enhetene i ISK har vært med i første prosjektperiode på fire år. Denne perioden er forlenget med to år, d.v.s. til 31.12.09. Det er allerede vedtatt at kommunene skal søke om en ny prosjektperiode på fire år. For tiden pågår internt prosessarbeid vedrørende dette. Søknad vil bli sendt departementet i løpet av høsten 2008.

## VEDLEGG TIL ØKONOMIPLANEN:

### 7 KOSTRA-tall

KOSTRA (KOMmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet. Informasjon om kommunale tjenester og bruk av ressurser på ulike tjenesteområder, registreres og sammenstilles for å gi relevant informasjon til beslutningstakere både nasjonalt og lokalt. Informasjonen skal tjene som grunnlag for analyse, planlegging og styring, og herunder gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål oppnås.

KOSTRA skal forenkle rapporteringen fra kommunene til staten ved at data rapporteres bare én gang, selv om de skal brukes til ulike formål. All rapportering fra kommunene til SSB skjer ved elektronisk datautveksling.

SSB publiserer ureviderte nøkkeltall for kommunene 15. mars, og opprettede nøkkeltall 15. juni. I nøkkeltallene sammenstilles data som rapporteres direkte fra kommunene til SSB og tall hentet fra nasjonale registre utenfor SSB.

Regnskaps- og tjenstedata settes i KOSTRA sammen til nøkkeltall som viser kommunenes:

- Prioriteringer - viser hvordan kommunens frie inntekter er fordelt til ulike formål
- Dekningsgrader - viser tjenestetilbudet i forhold til ulike målgrupper for tilbudet
- Produktivitet/enhetskostnader - viser kostnader/bruk av ressurser i forhold til tjenesteproduksjonen
- Utdypende tjenesteindikatorer - viser nøkkeltall som supplerer indikatorer presentert under prioritering, dekningsgrader og produktivitet/enhetskostnader, men som ikke kan plasseres under disse overskriftene.

Da de økonomisk relaterte nøkkeltallene i KOSTRA er nominelle tall, som ikke er korrigert for pris- og lønnsvekst, vil det i vurderingen av disse tallene være naturlig å kalkulere med noe årlig vekst.

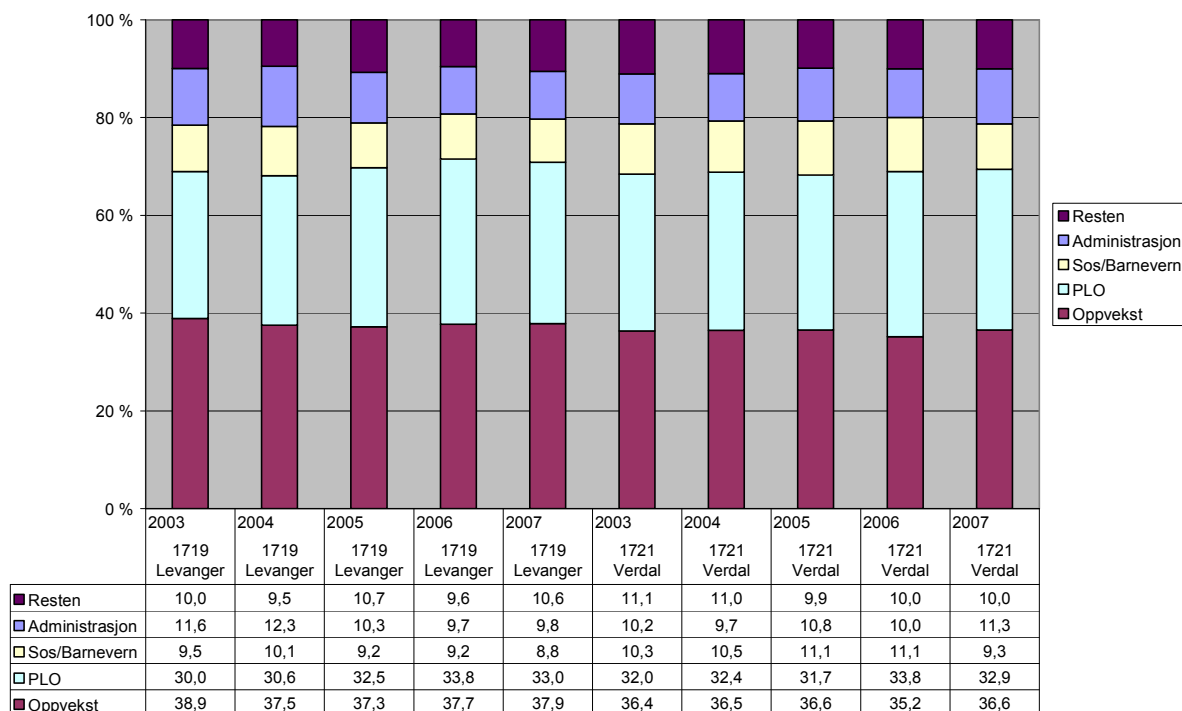
Tabellen nedenfor viser oppdaterte Kostra-tall (pr. 15.06.2008) for regnskapsåret 2008 for sentrale kommuner i Nord-Trøndelag, gjennomsnitt for Kostragruppe 08 (der Levanger er inkludert), samt alle kommuner i landet.

Tabellen viser de viktigste nøkkeltall for følgende fire områder:

**Finansielle nøkkeltall, prioritering, dekningsgrad og produktivitet/enhetskostnader**

Utvalgte nøkkeltall, kommuner - nivå 1	1719	1721	1702	1714	1703	1638	AKUO	KG08
	Levanger	Verdal	Steinkjer	Stjørdal	Namsos	Orkdal	Gj.snitt landet utenom Oslo	Gj.snitt kommune gruppe 08
	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007
<b>Finansielle nøkkeltall</b>								
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	0,9	2,5	0,9	2,7	1,5	0,9	1,5	0,2
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-1	1	-0,5	-2,5	0,5	4,4	1,9	0,4
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	185,2	184,9	166,3	185,3	201,5	175,9	173,7	183,5
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	12	13,8	3,4	5,3	8,7	25,7	26,5	27,5
Frie inntekter i kroner per innbygger	27022	28249	28227	27290	28467	27099	29528	28166
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	32782	37083	29311	33905	51339	25760	29869	32818
<b>Prioritering</b>								
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	9550	5761	9441	14380	3495	3114	12668	8780
Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring, per innbygger 6-15 år	72545	73440	73384	63655	66820	79692	74719	74019
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	1235	1211	1343	1211	1139	1274	1402	1364
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	9437	9623	11047	8908	10789	9412	11397	10625
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	1259	2659	2354	1148	2010	2148	2173	1887
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten	5325	3474	3837	2521	2625	3044	4470	4449
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	2785	3311	2953	3102	2745	2577	3205	3120
<b>Dekningsgrad</b>								
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	88,5	85,8	85,9	86,8	85,6	85,5	84,9	84,5
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	6	6,4	5,6	3	5,2	5,6	6,3	7
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	8,8	8,1	8,7	9,2	9,7	8,1	9,1	8,9
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	6,8	6,9	9,5	7,5	7,6	7,7	8,8	8,5
Andel mottakere av hjemmetjenester over 67 år	..	..	..	..	..	..	..	..
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	93,8	94,3	98,7	91,2	100	96,6	92,3	95,3
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	3,1	4,5	4,3	2,7	3,6	3,9	3,6	3,5
Andel barn med barneverntiltak ift. innb. 0-17 år	5,3	3,9	3,9	3	2,9	4,4	3,9	4,2
Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger	10,7	11,8	13,6	8,2	10,3	13,1	9	9,6
Syssel-, gangveier/turster mv. m/kom. driftsansvar per 10 000 innb.	13	18	15	34	25	34	33	27
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	..	15	37	20	28	20	20	17
Årsverk i brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	0,8	0,4	0,7	0,5	1,1	0,2	0,6	0,5
<b>Produktivitet/enhetskostnader</b>								
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	123668	91502	129712	109532	96616	91729	111689	108119
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, per elev	73694	72500	74331	64857	68508	79249	73679	73150
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.til 7.årstrinn	12,5	13,6	13,7	14,6	13,8	13,7	13,2	13,1
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.til 10.årstrinn	16,6	17,9	16,8	17,4	15,4	16,1	14,9	14,7
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	703856	767696	707213	742558	638943	535563	713165	715581
Årsgebyr for vannforsyning (gjelder rapporteringsåret+1)	2075	2226	2155	1800	2366	2697	2355	2338
Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2465	3859	3058	2488	4242	3160	2723	2625
Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2281	1875	2060	2298	2362	1890	2034	1978
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker (kalenderdager)	20	20	20	14	60	42	35	31
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplaner (kalenderdager)	210	160	150	200	130	233	235	245
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kartforretning (kalenderdager)	60	60	45	60	20	38	90	97
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	83694	50265	66890	92524	68131	71458	87153	75622

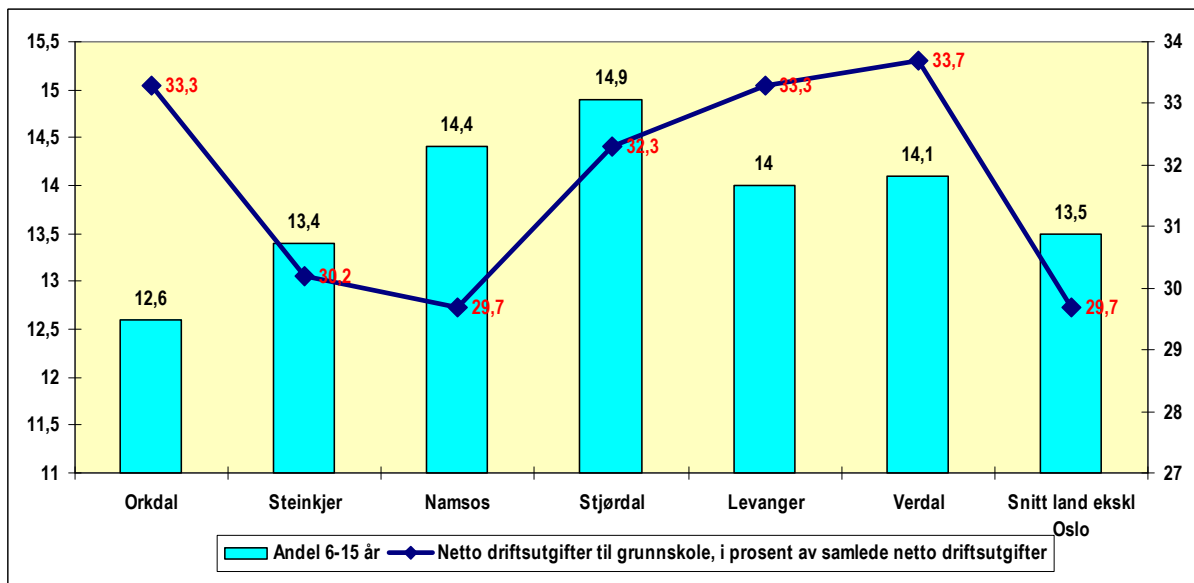
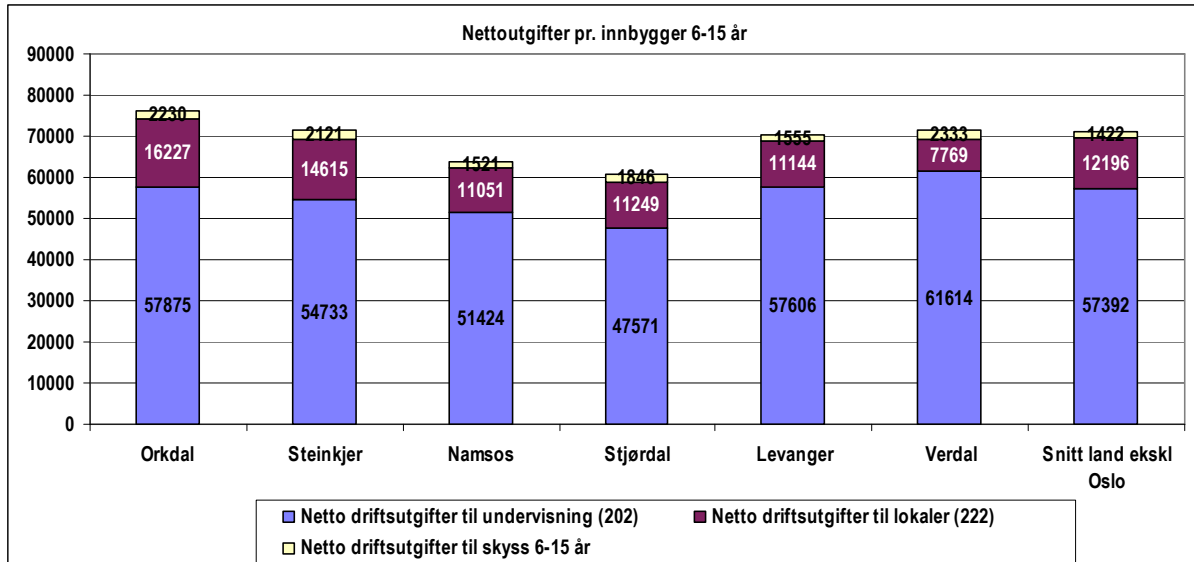
Figuren nedenfor viser den %-vise netto-kostnads-fordelingen på ulike sektorer for Levanger og for Verdal de 4 siste år. Talla er korrigert for sjølkostkapittel mm.

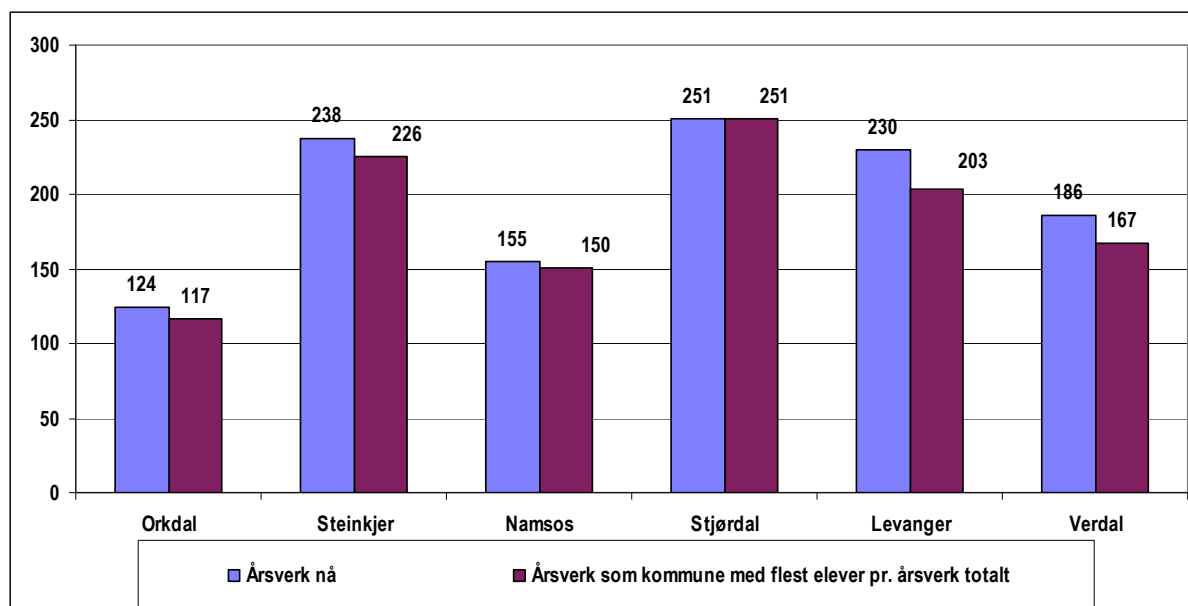


Som en vil se av dette har oppvekst sin andel redusert fra 38,9% i 2004 til 37,9% i 2007, mens pleie og omsorg sin andel er økt fra 30% til 33% i samme periode. Andelen til administrasjon er redusert fra 11,6% til 9,8%.

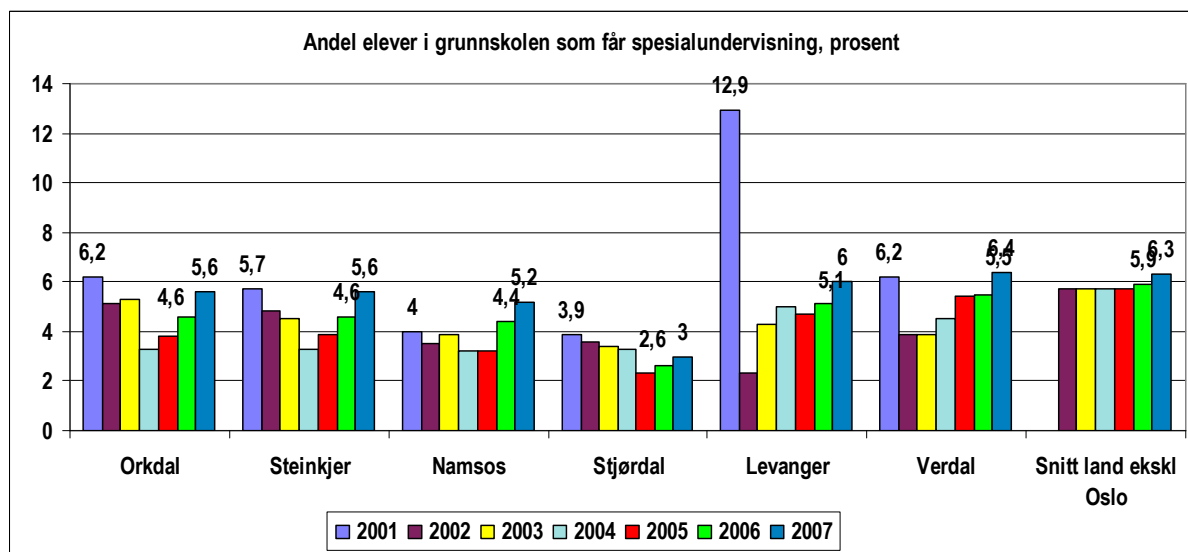
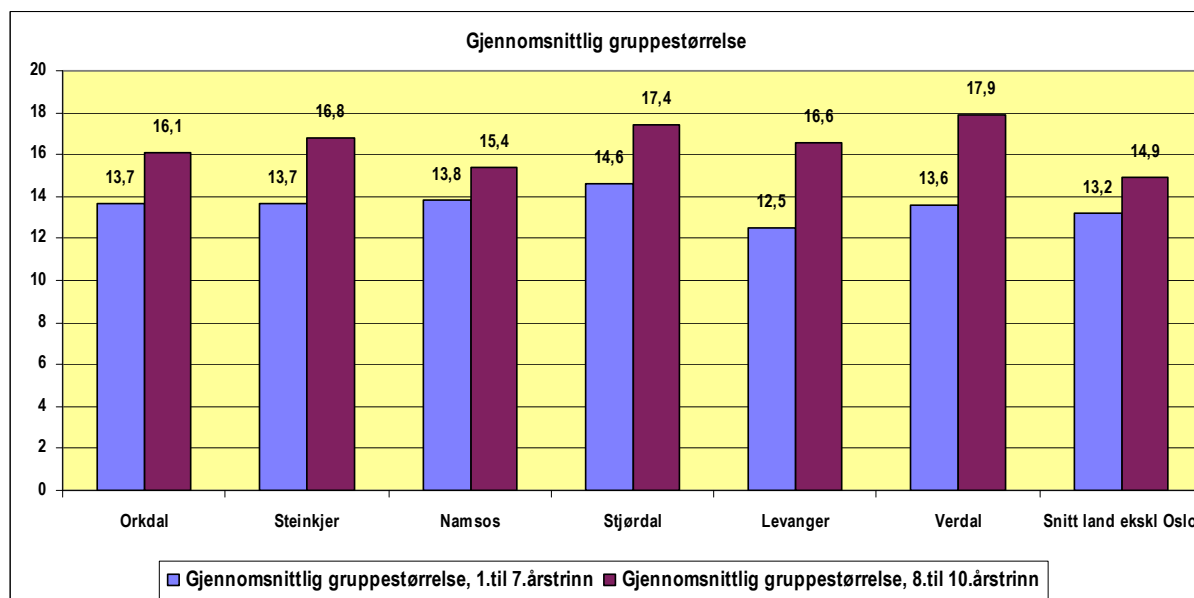
Det er liten forskjell på prioriteringene mellom Levanger og Verdal

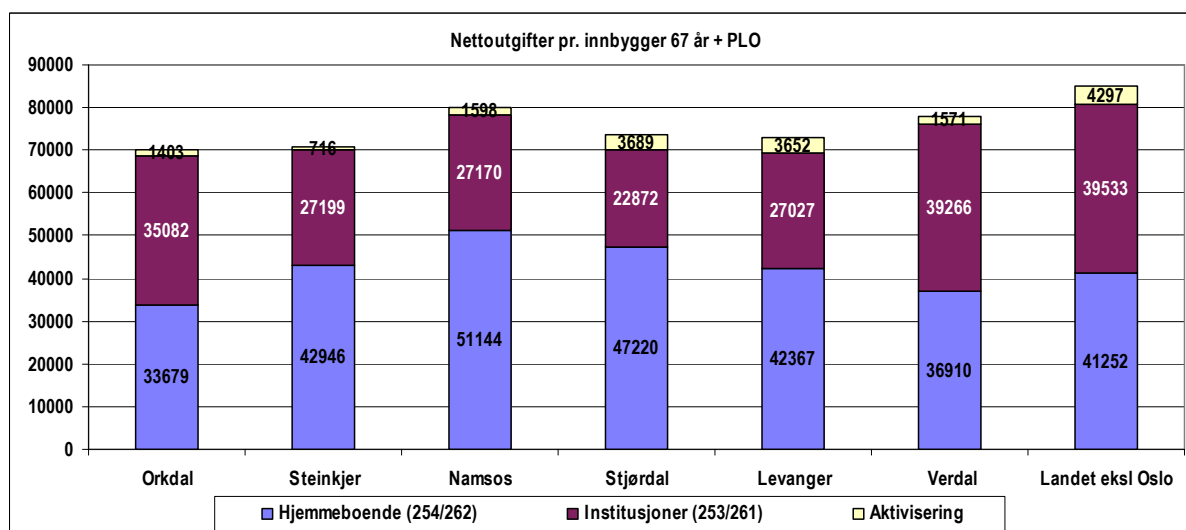
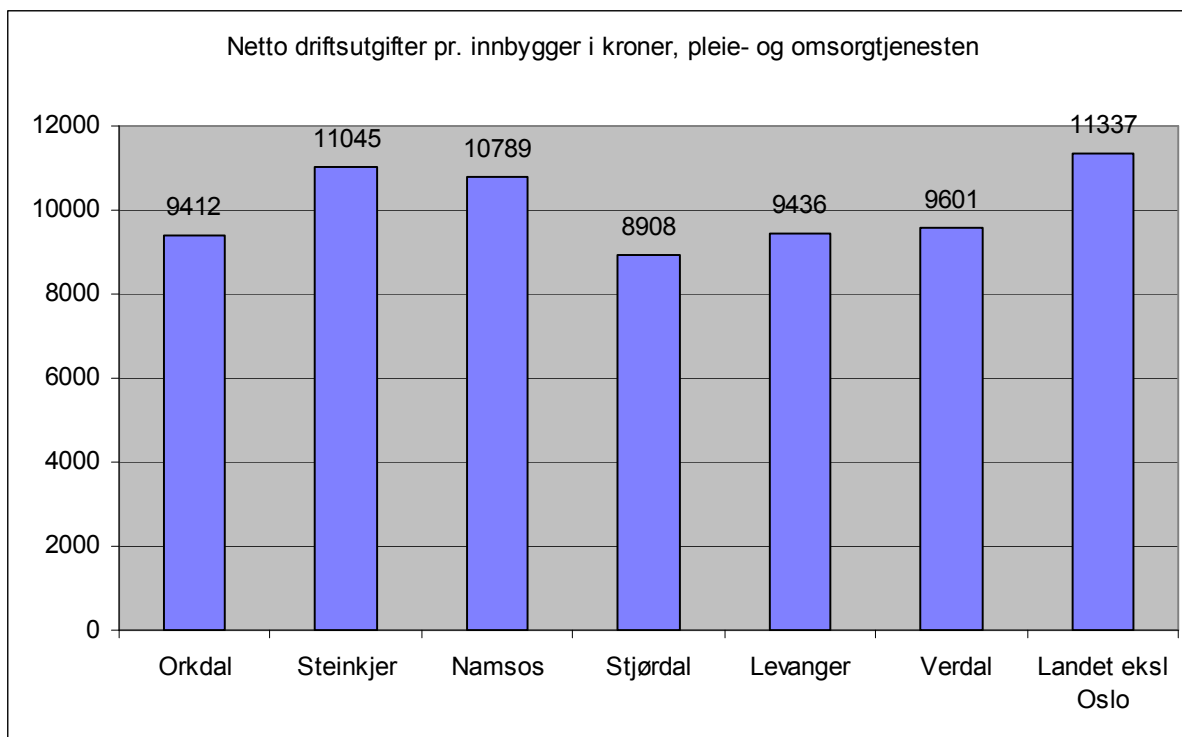
Nedenfor presenteres noen utviklingstrekk for skolesektoren og pleie omsorg.

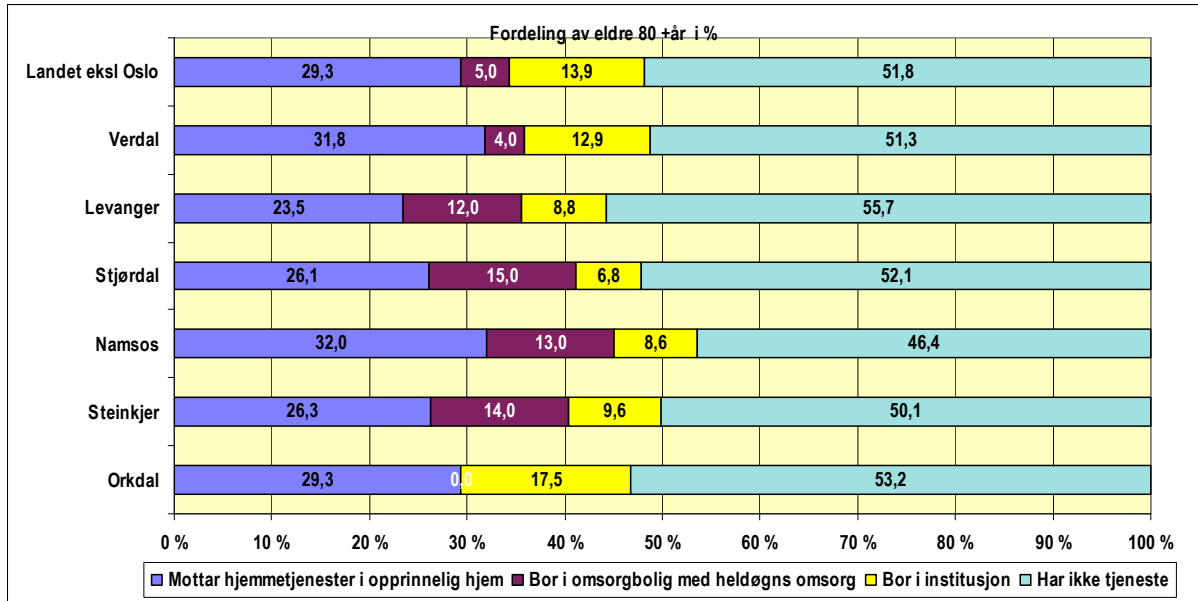




Figuren viser at med voksnettetthet som i Stjørdal, skulle Levanger hatt 27 årsverk mindre i skolen.



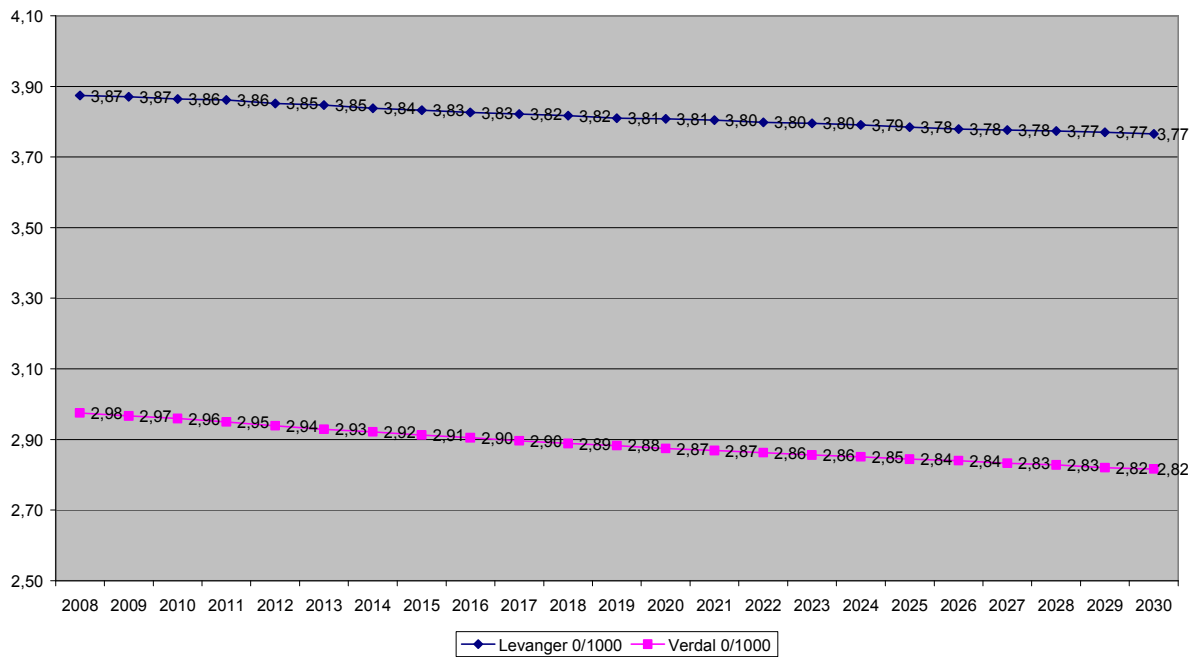




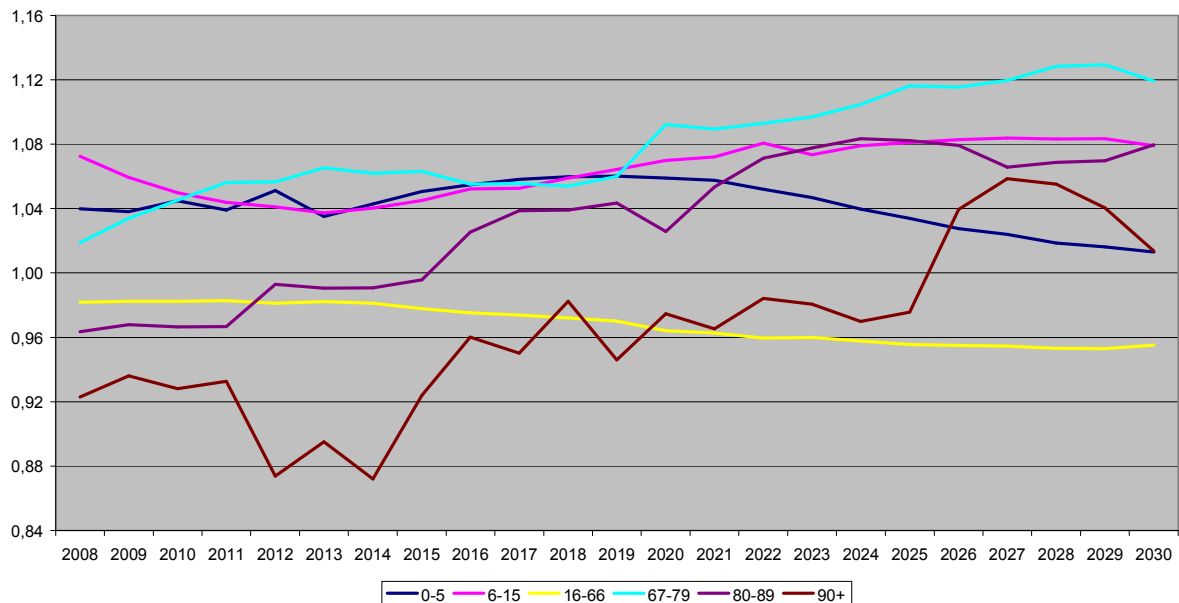
Ny befolkningsprognose:

Hovedtrekk; Øker prognoser for innvandring og dermed veksten i landet. Øker prognosene for vekst i Levanger noe, men Levanger vil ha mindre vekst enn snitt for landet.

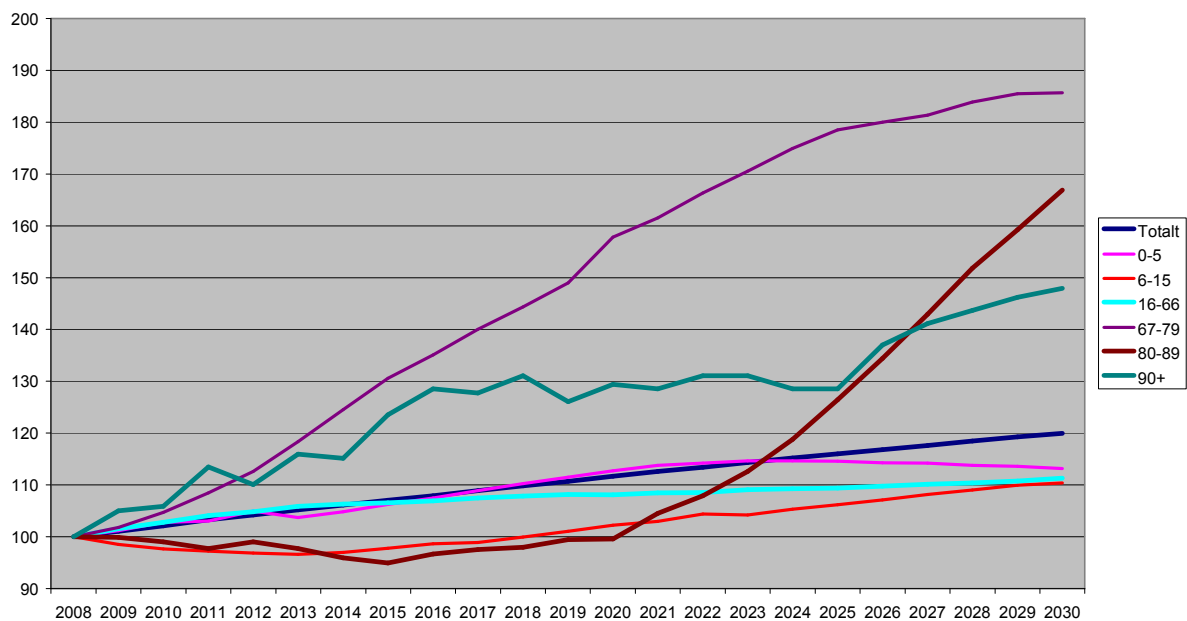
**Folketall i L og V som promille av land. Prognose SSB 2008 alt MMMM**



Utv av indekser aldersgrupper Levanger. SSB prognose 2008 Andel av befolkning sammenligna med landets andel av befolkning



SSB 2008 Midtalternativet. Utvikling av folketall og aldersgrupper når 2008 er satt til 100. Levanger Kommune



## 8 Politisk saksbehandling

**Økonomiplanen har vært til politisk behandling i følgende utvalg:**

Administrasjonsutvalg 25.06.2008 sak 05/08

Administrasjonsutvalg 03.09.2008 sak 06/08

Formannskapet 17.09.2008 sak 114/08

Kommunestyret 01.10.2008 sak 77/08

Nedenfor gjengis kommunestyrets behandling og vedtak av 01.10.2008:

PS 77/08 [Økonomiplan 2009-2012 - Levanger kommune](#)

Saksprotokoll i Levanger kommunestyre - 01.10.2008 - [video](#) - [avstemning](#)

Utdelt i møte:

[Uttalelse fra Eldres Råd, datert 26.09.08](#) PDF

### 8.1 Forslag i møte

[Hans Heieraas](#) (SP) fremmet på vegne av DNA, KRF og SP følgende forslag til vedtak:

Formannskapets innstilling vedtas med følgende endringer:

(Tall i millioner kr)

**Rammefordeling:**

	2009	2010	2011	2012
NAV		13 000	13 000	13 000
Kultur		15 000	15 000	15 000
Innherred Samkom.		28 000	28 000	28 000
Sum ramme	539 570	532 580	531 580	529 580
<b>Driftsmargin / resultat</b>	<b>- 8 130</b>	<b>- 6 220</b>	<b>- 4 220</b>	<b>- 3 820</b>

Driftsmargin / resultat for hele perioden – 22 390

[Jostein Trøite](#) (SV) fremmet følgende tilleggsforslag:

Dersom rammeoverføringene til kommunene økes i statsbudsjettet som blir lagt fram av regjeringa i oktober, ber kommunestyret rådmannen prioritere skole og oppvekst i sitt budsjettforslag for 2009.

[Jostein Trøite](#) (SV) fremmet følgende tilleggsforslag:

For å sikre svømmeopplæringa, legges det til grunn at svømmehallen på Skogn drives videre.

[Jostein Trøite](#) (SV) fremmet følgende tilleggsforslag:

Vedlikehold vann/avløp vurderes i egen sak og legges fram for kommunestyret før årsbudsjettet for 2009. Avgiftssatser tilpasses evt. auke i vedlikeholdsutgiftene.

[Karl M. Buchholdt](#) (V) fremmet følgende forslag til vedtak:

Forslag til økonomiplan

**Prioritering investeringer 2009 - 2012**

<b>PROSJEKT / ÅR</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>
<b>IKT generelt</b>	<b>1500</b>	<b>1500</b>	<b>1500</b>	<b>1500</b>
<b>Skoler og barnehager</b>	<b>89000</b>	<b>14000</b>	<b>11500</b>	<b>6000</b>
Skogn	75000	0	0	0
Mule tilbygg	1000	10000	0	0
Neset u-skole renovering	0	1000	10000	0
Ytterøy	0	0	500	5000
Staup overtakelse	10000	0	0	0
Utvikling uteområder	2000	2000	1000	1000
Datateknologi i skolen	1000	1000	0	0
<b>Helse og omsorg</b>	<b>800</b>	<b>3500</b>	<b>3400</b>	<b>35000</b>
Heldøgns omsorgstilbud			3000	35000
Digitalisering pleie og omsorg	500	500	0	0
Ombygging pleie og omsorg	300	3000	0	0
Staupshaugen, utstyr vedproduksjon			400	
<b>Kultur/miljøtiltak</b>	<b>26400</b>	<b>19400</b>	<b>400</b>	<b>400</b>
Prosjektering steinsetting Levangerelva	1000	0	0	0
Miljøtiltak friluftsområder	400	400	400	400
Svømmehall	25000	19000	0	0
<b>Bygninger</b>	<b>2500</b>	<b>2500</b>	<b>2500</b>	<b>2500</b>
Mindre tiltak	2500	2500	2500	2500
<b>Maskinforvaltningen</b>	<b>300</b>	<b>1500</b>	<b>800</b>	<b>1600</b>
Varebil	300	0	0	0
Hjulgående gravemaskin	0	1500	0	0
Utskifting 2 varebiler	0	0	800	0
Utskifting lastebil	0	0	0	1600
<b>Vannverk</b>	<b>4000</b>	<b>4000</b>	<b>4000</b>	<b>4000</b>
Utskifting ledninger	3000	3500	4000	4000

Utsifting Åsen	400	500	0	0
Sonevannmåler	600	0	0	0
<b>Kloakker</b>	<b>6000</b>	<b>6000</b>	<b>6000</b>	<b>6000</b>
Sanering Skogn	1000	0	0	0
Utsifting ledninger	3000	3000	3000	3000
Levanger sentrum sanering	2000	2000	0	0
Rehabilitering renseanlegg Markabygda	0	0	3000	3000
<b>Brann</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>3000</b>	<b>0</b>
Utsifting brannbil	0	0	3000	0
<b>Samferdsels/miljøtiltak</b>	<b>13350</b>	<b>14400</b>	<b>13800</b>	<b>8800</b>
Miljøtiltak gågate /miljøgate	1000	1000	1000	1000
Levanger 2020	1600	1600	1000	1000
Trafikksikkerhetstiltak	750	800	800	800
Kommunale veier	5000	5000	5000	5000
Kommuneveg Åsa	2000	0	0	0
Åsen sentrum				
Forlengelse Moafjæra	1000	0	0	0
Avlastningsveger sentrum	1000	5000	5000	
Parkeringsplasser utsifting p-automater	1000	1000	1000	1000
<b>Gangveier</b>	<b>600</b>	<b>400</b>	<b>500</b>	<b>500</b>
Totalt fylkesvegprosjekter og aksjon skolevei	600	400	500	500
<b>Næringsarealer</b>	<b>0</b>	<b>4000</b>	<b>2000</b>	<b>1000</b>
Nytt næringsområde Skogn	0	4000	2000	1000
<b>TOTALT BRUTTO INVESTERINGER</b>	<b>144450</b>	<b>71200</b>	<b>49400</b>	<b>67300</b>
Brutto egne investeringer	144150	71200	49400	67300
Videreutlån startlån	5000	5000	5000	5000
Investeringer Den norske kirke	1000	1000	1000	1000
<b>Sum finansieringsbehov</b>	<b>150150</b>	<b>77200</b>	<b>55400</b>	<b>73300</b>
Salg Jernbanegt. 14B AS	-4500	0	0	0
Salg Rinnleiret	-8000	0	0	0
Salg eiendommer Levanger Næringssselskap AS	0	0	-7000	0
Salg Herredshuset Skogn	-6000	0	0	0
Annen finansiering	131650	77200	48400	73300

<b>Sum finansiering</b>	<b>150150</b>	<b>77200</b>	<b>55400</b>	<b>73300</b>
Videreutlån startlån	5000	5000	5000	5000
Sum eks. videreutlån	145150	72200	50400	68300
<i>Selvfinansierende investeringer</i>	<i>10300</i>	<i>11500</i>	<i>10800</i>	<i>11600</i>
Momskompensasjon	-26970	-11314	-7520	-11140
<b>Investeringer kapkostnader</b>	<b>107880</b>	<b>49386</b>	<b>32080</b>	<b>45560</b>
<i>Investeringer før låneopptak</i>	<i>118180</i>	<i>60886</i>	<i>42880</i>	<i>57160</i>
Salg Jernbanegt. 14B AS	-4500	0	0	0
Salg Rinnleiret	-8000	0	0	0
Salg eiendommer Levanger Næringssselskap AS	0	0	-7000	0
Salg Herredshuset Skogn	-6000			
Låneopptak eks videreutlån	99680	60886	35880	57160

**Fargekodeforklaringer:**

	Endret rekkefølge
	Økte investeringer
	Reduserte utgifter
	Salg av eiendom

**Drift i perioden 2009 til 2012**

	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>
Skatt inntekt og formue	-314617	-314617	-316317	-316317
Inntektsutjevning	-73906	-75942	-76960	-76960
Rammetilskudd	-172677	-170741	-170723	-170823
<b>Sum frie inntekter</b>	<b>561200</b>	<b>561300</b>	<b>564000</b>	<b>564100</b>
Eiendomsskatt	-2700	-27000	-29000	-29000
Kompensasjonstilskudd	-7000	-7000	-7000	-7000
Fra boligforetaket	-2500	-2500	-2500	-2500
<b>Sum fellesinntekter</b>	<b>-599700</b>	<b>599800</b>	<b>604500</b>	<b>604600</b>
Renter og avdrag	33700	38700	41400	41400
<b>Netto ramme</b>	<b>566000</b>	<b>561100</b>	<b>563100</b>	<b>563200</b>
Større driftsprosjekter	1500	1500	1500	1500

<b>Rest netto ramme</b>	<b>564500</b>	<b>559600</b>	<b>561600</b>	<b>561700</b>
Lønnsoppgjør/pensjonsøk:	20000	20000	20000	20000
Nye lokaler	2500	5000	5000	5000
<b>Rest netto ramme</b>	<b>542000</b>	<b>534600</b>	<b>536600</b>	<b>536700</b>
Effektivisering	0	10000	10000	10000
Adm., pol, felles	33500	35000	35800	35700
Oppvekst felles	8500	8500	8500	8500
Oppvekst enheter	171500	171500	171500	171500
Pleie og omsorg	175000	177000	179000	179000
Kultur	15500	15700	15900	15900
Drift og anlegg	-870	-860	-860	-860
Vann og avløp	0	0	0	0
Vei, park, parkering	6200	6200	6200	6200
Bygg og eiendom	5000	5000	5000	5000
Brann og feiervesen	9500	9500	9500	9500
Helse og rehabilitering	21800	21800	21800	21800
Barn og familie	43000	43000	43000	43000
Innherred Samkommune	28000	27000	26700	26700
Kirken	7000	7000	7000	7000
NAV	14000	14000	14000	14000
Innvandretjenesten	740	740	740	740
<b>SUM RAMME</b>	<b>537070</b>	<b>527780</b>	<b>530480</b>	<b>530380</b>
Driftsmargin	1630	1520	820	1020

#### Fargekoder

	Økte inntekter
	Redusert eiendomskatt
	Reduserte utgifter
	Økte overføringer

[Hans Aalberg](#) (FRP) fremmet på vegne av H og FRP følgende forslag til vedtak:

Kommentarer til de ulike justeringer i økonomiplan 2009 – 2012. (ref. rådmannens forslag)

#### Eiendomskatt.

Vi foreslår slik vi har lovt, en reduksjon. Reduksjon på en halv million for hvert år, som utgjør 2 millioner i reduksjon i 2012. Et lite skritt, men et skritt i riktig retning. Ved at vi innfører ”mva-kuttet” umiddelbart i år 1 vil det være vanskelig å ta mer i denne omgangen da det er behov for mer tid til omstilling før ytterligere reduksjon gjennomføres.

#### **Momskompensasjon.**

Vi viderefører rådmannens forslag med ikke å bruke av dette i økonomiplanperioden. Bruk av momskompensasjon til drift har likhetstrekk ved det som har skjedd i den ”finansielle verden” i dag, hvor lånefinansiert forbruk er en av årsakene til de problemer som har oppstått.

#### **Fra boligforetaket.**

Vårt forslag er likt rådmannens i 2009 og 2010. Deretter tar vi en halv mill mer for hvert av årene i 2011 og 2012.

#### **Større driftsprosjekter.**

Reduksjon på 0,5 mill.

#### **Lønnsoppgjør.**

Legger til grunn at negative økonomiske veksten som brer seg globalt vil føre til lavere økning i lønninger og kutter med 2 mill.

#### **Nye lokaler.**

Kutter med 1 mill (fra 6 til 5) for 2010, 2011 og 2012.

#### **Effektivisering.**

Rådmannen legger inn 10 mill for hvert av årene 2010, 2011 og 2012. Vi mener at vi bør klare 2 mill allerede i 2009. For 2010 synes vi 10 mill høres mye ut og reduserer denne med 2 mill til 8.

#### **Adm/pol/felles.**

I forhold til rådmannens forslag kutter vi utgiften med 0,5 mill i 2009, 2 mill i 2010 og 3 mill for 2011/2012.

#### **NAV.**

Helse-Rehab ligger inne med 34,09 mill i budsjettet for 2008. I 2009 er dette delt på Helse-rehab og NAV med hhv 21 mill og 14 mill, til sammen 35 mill. Vi foreslår derfor å kutte NAV med 0,5 mill for årene 2010-2012. Helse-rehab kuttes tilsvarende med 0,5 mill i samme periode.

#### **Oppvekst.**

Skolene trenger de midlene som foreslås av rådmannen og her ønsker vi ingen kutt. På bakgrunn av fellesforslag fra H/FRP i formannskapet, ble det bevilget ekstra 3,5 mill til nye bøker i år. På barnehagesiden har vi noe å gå på. 80% av våre barnehager er privat drevet. Undersøkelser viser at foreldre og ansatte i private barnehager er mer fornøyd enn tilsvarende i kommunale barnehager. Barnehagen i Momarka ble av ideologiske grunner bestemt å være kommunal. Dette har kostet kommunen i form av investeringer og dyrere drift. Ingen kan si at tilbudet til barna har blitt bedre. Vi vil derfor privatisere de kommunale barnehagene og selge byggene. Dette vil frigjøre midler til investeringer og drift. På denne bakgrunn finner vi det forsvarlig å kutte i Oppvekst med 0,5 mill i 2009 og 2 mill for 2010-2012. Vi kan ikke la ideologi medføre at innbyggerne i Levanger får et dårligere tjenestetilbud.

Det vil også sikre at vi vil behandle alle barnehagene i kommunen likt når dagens øremerkede midler kommer som en del av rammetilskuddet.

#### **Kultur.**

Enheten for kultur har 21,5 årsverk, inkl 4,1 årsverk på Festiviteten. Vi har en kulturskole som har et bra tilbud, men sammenlignet med for eksempel idretten er egenbetalingen lav. Kulturskolen stiller med høy faglig kompetanse og delvis individuelt tilpasset opplegg. Dette fordrer høyere egenandeler. Aktiviteten ved Festiviteten

må nedtrappes til et minimum med kino. Vi kan ikke bruke penger på drift av aktivitet i dette bygget, slik situasjonen er nå. Kanskje vil en kulturorganisasjon overta driften av bygget mot å få disponere det?

**Helse-rehab.**

Se NAV.

**Barn familie.**

Kuttes med 0,5 mill hvert av årene 2009-2012.

**ISK.**

Kuttes med 1 mill i 2009 og 0,5 mill i 2011/2012, sammenlignet med rådmannens forslag. Det er på tide at vi også får ut noen økonomiske gevinster av dette samarbeidet. I en ISK 3-søknad bør barn familie inngå som en del av ISK.

**Totalt.**

Sammenlignet med rådmannens forslag er perioden økonomiplanen omfatter styrket med i alt 5 millioner kroner.

**Investeringsbudsjettet:**

Under skoler/barnehager med mer foreslås økning i investeringsbudsjettet på datateknologi i 2009 og 2010, fra 1 til 2 mill.

Finansieres ved salg av kommunale barnehager.

Salget vil føre til reduksjon av gjeld og renter/avdrag, noe som vil styrke driftsbudsjettet.

Denne økonomiplanen vil bidra til at kommunen får bedre økonomisk kontroll og styring, og sikrer at uforutsette hendelser kan håndteres på en forsvarlig måte.

Forslaget innebærer en styrking av driftsmarginen i planperioden.

Økonomiplan 2009 -2012 Drift

Alternativ

	ØP 2009	ØP 2010	ØP 2011	ØP 2012
Sum frie inntekter	-561 200	-561 300	-562 300	-562 400
Eiendomsskatt	-28 000	-27 500	-27 000	-26 500
Komp-tilskudd	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Momskomp	0	0	0	0
Fra boligforetaket	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Sum inntekter	-598 700	-598 300	-598 800	-598 400
Renter/avdrag	35 000	40 000	43 000	43 000
Netto ramme	-563 700	-558 300	-555 800	-555 400
Større driftsprosjekter	2 000	2 000	2 000	2 000
Lønnsoppgjør 08/09	18 000	18 000	18 000	18 000
Nye lokaler	2 500	5 000	5 000	5 000

Rest netto ramme	-541 200	-533 300	-530 800	-530 400
Effektivisering	-2 000	-8 000	-10 000	-10 000
Adm/pol/felles med mer	37 000	37 000	37 000	37 000
NAV	14 000	13 500	13 500	13 500
Kirken	7 000	7 000	7 000	7 000
Innvandrertj.	740	740	740	740
Oppvekst	178 000	176 500	176 500	176 500
P / O	175 000	177 000	179 000	179 000
Kultur	14 500	14 000	14 000	14 000
Drift / anlegg	-870	-860	-860	-860
Bygg / eiendom	5 000	5 000	5 000	5 000
Komm. Teknikk	0	0	0	0
Komm. Teknikk / vei, p p	6 200	6 200	6 200	6 200
Brann /feierv	9 500	9 500	9 500	9 500
Helse /rehab	21 000	20 500	20 500	20 500
Barn / Familie	41 500	41 500	41 500	41 500
ISK	29 000	29 000	28 500	28 500
Sum Ramme	535 570	528 580	528 080	528 080
margin	-5 630	-4 720	-2 720	-2 320

[Hans Aalberg \(FRP\)](#) fremmet på vegne av H og FRP følgende verbalforslag:

Kommunale barnehager selges til private aktører.

Konsekvens:

- Sikrer lik behandling av alle barnehager i Levanger kommune etter at øremerkede tilskudd til barnehager legges inn i kommunens rammetilskudd.
- Minst like gode tjenester.
- Styrking av driftsbudsjett
- Reduksjon av gjeld, som også styrker driftsbudsjettet

[Hans Aalberg \(FRP\)](#) fremmet på vegne av H og FRP følgende verbalforslag:

Festiviteten legges ut for salg.

Konsekvens:

- Styrking av driftsbudsjett
- Reduksjon av gjeld, som også styrker driftsbudsjettet

[Per Anker Johansen](#) (DNA) fremmet følgende endringsforslag:

I formannskapetets innstilling fjernes pkt. 2. En vurdering omkring skolenedlegging hører ikke heime i økonomiplanbehandling. Skolebruksplanen rulleres årlig i driftskomiteen og det er i denne rulleringen en slik vurdering eventuelt starter.

[Per Anker Johansen](#) (DNA) fremmet følgende verbalforslag:

Enheten kultur pålegges å skjerme kulturskolen slik at kulturskolens årsbudsjetter følger en opptrappingsplan med øking på 200.000 hvert år i økonomiplanperioden.

[Ole Jørstad](#) (SP) fremmet følgende oversendelsesforslag:

Rådmannen utarbeider en totaloversikt over forvaltningen av Levanger kommunes eiendommer:

- Bygg/adresse
- Areal
- Leiepris
- Resultat det enkelte prosjekt

En samlet oversikt fremlegges driftskomiteen på det tidspunkt tallene fra Staup foreligger.

Hvis denne oversikten viser potensiale for forbedringer lages en tiltaksliste som synliggjør mulige forbedringsforslag til Resultat 2009 og budsjett 2010, 2011 og 2012.

## 8.2 Avstemning

Aalbergs forslag til budsjett 2009-2012 fikk 7 stemmer.

Buchholdts forslag til budsjett 2009-2012 fikk 2 stemmer.

Heieraas forslag til budsjett 2009-2012 fikk 21 stemmer. Heieraas forslag er dermed vedtatt.

Trøites forslag angående statsbudsjettet avvist med 24 mot 10 stemmer

Trøites forslag angående svømmehall enstemmig vedtatt

Trøites forslag angående vedlikehold vann/avsløp avvist med 24 mot 10 stemmer.

Aalbergs verbalforslag ang kommunale barnehager avvist med 27 mot 7 stemmer.

Aalbergs verbalforslag ang Festiviteten avvist med 27 mot 7 stemmer.

Johansens endringsforslag vedtatt med 17 mot 17 stemmer. Ordførerens stemme avgjorde.

Johansens verbalforslag vedtatt med 20 mot 14 stemmer.

Jørstads oversendelsesforslag enstemmig vedtatt oversendt.

Formannskapetets innstilling, med endringer/tillegg i møtet, vedtatt med 28 mot 6 stemmer.

## 8.3 VEDTAK

Forslag til økonomiplan 2009-2012 vedtas med følgende endringer:

1. Ny hovedoversikt drift:

Hovedoversikt drift Levanger Kommune Alle tall i 1000 kr	Budsjett 2008 2009-kr	ØP 2009 2009	ØP 2010 2009	ØP 2011 2009	ØP 2012 2009
Skatt på inntekt og formue	-315 401	-314 617	-314 617	-314 617	-314 617
Inntekstutjevning	-72 801	-73 906	-75 942	-76 960	-76 960
Selskapskatt	-10 973	0	0	0	0
Rammetilskudd	-145 471	-172 677	-170 741	-170 723	-170 823
<b>Sum frie inntekter</b>	<b>-544 646</b>	<b>-561 200</b>	<b>-561 300</b>	<b>-562 300</b>	<b>-562 400</b>
Eiendomsskatt	-29 344	-29 000	-29 000	-31 000	-31 000
Kompensasjonstilskudd	-6 288	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Momskomp investeringer fra næringssekskapet	-11 528	-8 000	-5 000	-3 000	0
Fra boligforetaket	-2 620	-2 500	-2 500	-2 000	-2 000
<b>Sum fellesinntekter</b>	<b>-594 426</b>	<b>-608 700</b>	<b>-606 300</b>	<b>-607 300</b>	<b>-604 900</b>
Sum renter og avdrag (kommunal)	36 680	35 000	40 000	43 000	43 000
<b>NETTO RAMME</b>	<b>-557 746</b>	<b>-573 700</b>	<b>-566 300</b>	<b>-564 300</b>	<b>-561 900</b>
Større driftsprosjekter	2 096	3 500	2 500	2 500	2 500
<b>REST NETTO RAMME</b>	<b>-555 650</b>	<b>-570 200</b>	<b>-563 800</b>	<b>-561 800</b>	<b>-559 400</b>
lønnsoppgj/pensjonsøkn. 08	13 246	7 000	7 000	7 000	7 000
lønnsoppgj/pensjonsøkn. 09		13 000	13 000	13 000	13 000
nye lokaler	1 258	2 500	5 000	6 000	6 000
<b>REST NETTO RAMME</b>	<b>-541 146</b>	<b>-547 700</b>	<b>-538 800</b>	<b>-535 800</b>	<b>-533 400</b>
<b>RAMMEFORDELING:</b>					
<b>Effektivisering/strukturendring</b>			-6 000	-9 000	-11 000
Adm./politisk/felles m.m	34 543	36 500	37 000	37 000	37 000
Kirken	6 812	7 000	7 000	7 000	7 000
NAV		14 000	13 000	13 000	13 000
Innvandrertjenesten	727	740	740	740	740
Sum oppvekst	178 453	178 500	178 500	178 500	178 500
Sum pleie og omsorg	173 349	175 000	177 000	179 000	179 000
Kultur	14 946	15 500	15 000	15 000	15 000
Drift / anlegg	-729	-870	-860	-860	-860
Bygg og eiendom	5 071	5 000	5 000	5 000	5 000
Kom. Teknikk (Vann/Avløp)	0	0	0	0	0
Kom. Teknikk (Vei,P,P)	6 216	6 200	6 200	6 200	6 200
Brann/feiervesen	9 476	9 500	9 500	9 500	9 500
Helse-rehab	34 090	21 000	21 000	21 000	21 000
Barn-Familie	40 742	41 500	41 500	41 500	41 500
Innherred Samkommune	30 311	30 000	28 000	28 000	28 000
<b>SUM RAMME</b>	<b>534 007</b>	<b>539 570</b>	<b>532 580</b>	<b>531 580</b>	<b>529 580</b>
<b>Driftsmargin/resultat</b>	<b>-7 139</b>	<b>-8 130</b>	<b>-6 220</b>	<b>-4 220</b>	<b>-3 820</b>

2. For å sikre svømmeopplæringa, legges det til grunn at svømmehallen på Skogn drives videre.

3. Enheten kultur pålegges å skjerme kulturskolen slik at kulturskolens årsbudsjetter følger en opptrappingsplan med øking på 200.000 hvert år i økonomiplanperioden.

Oversendelsesforslag:

Rådmannen utarbeider en totaloversikt over forvaltningen av Levanger kommunes eiendommer:

- Bygg/adresse

- Areal

- Leiepris

- Resultat det enkelte prosjekt

En samlet oversikt fremlegges driftskomiteen på det tidspunkt tallene fra Staup foreligger.

Hvis denne oversikten viser potensiale for forbedringer lages en tiltaksliste som synliggjør mulige forbedringsforslag til Resultat 2009 og budsjett 2010, 2011 og 2012. - [^](#)